

การนำนโยบายสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุไปปฏิบัติ กรณีศึกษา : เทศบาลตำบลไร่เก่า
อำเภอสามร้อยยอด จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

ฐิตินันท์ ศิลปี

การศึกษาอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตร
ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต
วิทยาลัยนวัตกรรมการจัดการ
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์
ปีการศึกษา 2561

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์

IMPLEMENTATION OF THE POLICY ON SOCIAL WELFARE FOR THE AGED OF
RAIKAO SUBDISTRICT ADMINISTRATION ORGANIZATION , SAM ROI YOT
DISTRICT PRACHUAP KHIRI KHAN PROVINCE

Titinan Sinlapee

Independent Study Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Public Administration
College of Innovation Management
Rajamangala University of Technology Rattanakosin
Academic Year 2018

Copyright of Rajamangala University of Technology Rattanakosin

การนำนโยบายสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุไปปฏิบัติ กรณีศึกษา : เทศบาลตำบลไร่เก่า
อำเภอสามร้อยยอด จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

ฐิตินันท์ ศิลป์

การศึกษาอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตร
ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต
วิทยาลัยนวัตกรรมการจัดการ
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์

ปีการศึกษา 2561

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์

IMPLEMENTATION OF THE POLICY ON SOCIAL WELFARE FOR THE AGED OF
RAIKAO SUBDISTRICT ADMINISTRATION ORGANIZATION , SAM ROI YOT
DISTRICT PRACHUAP KHIRI KHAN PROVINCE

Titinan Sinlapee

Independent Study Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Public Administration
College of Innovation Management
Rajamangala University of Technology Rattanakosin
Academic Year 2018

Copyright of Rajamangala University of Technology Rattanakosin

ใบรับรองการศึกษาอิสระ
วิทยาลัยนวัตกรรมการจัดการ
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์

ชื่อการศึกษาอิสระ	การนำนโยบายสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุไปปฏิบัติ กรณีศึกษา : เทศบาลตำบลไร่เก่า อำเภอสามร้อยยอด จังหวัดประจวบคีรีขันธ์
ชื่อผู้วิจัย	นางสาวฐิตินันท์ ศิลปี
วิชาเอก	นวัตกรรมการบริหารการจัดการรัฐกิจ
อาจารย์ที่ปรึกษา	ดร.ณัชพล นิลนพคุณ

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์อนุมัติให้การศึกษาอิสระฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต

..... ผู้อำนวยการวิทยาลัยนวัตกรรมการจัดการ
(นายรพี ม่วงนนท์)

คณะกรรมการสอบการศึกษาอิสระ

..... ประธานกรรมการ
(ดร. ทศวน ชูเพ็ญ)

..... กรรมการ
(ดร.ฤทธิชาติ อินโสม)

..... กรรมการ
(ดร.ณัชพล นิลนพคุณ)

Independent Study Certificate
College of Innovation Management
Rajamangala University of Technology Rattanakosin

Independent Study Title Implementation of the Policy on Social Welfare for the Aged of RaiKao Subdistrict Administration Organization, Sam Roi Yot District Prachuap Khiri Khan Province

Researcher Miss Titinan Sinlapee

Major Innovative Public Administration and Management

Advisor Natchapol Ninnoppakhun,D.P.A.

Rajamangala University of Technology Rattanakosin Approved this Independent Study in Partial Fulfillment of the Requirements for the Degree of Master of Public Administration

..... Director of College of Innovation
(Mr.Rapee Moungnont) Management

Independent Study Committee

..... Chairperson
(Hhakuan Choopen , Ph.D.)

..... Member
(Ritichart Insom,D.P.A.)

..... Member
(Natchapol Ninnoppakhun,D.P.A.)

ชื่อการศึกษาอิสระ	การนำนโยบายสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุไปปฏิบัติ : กรณีศึกษาเทศบาลตำบลไร่เก่า อำเภอสามร้อยยอด จังหวัดประจวบคีรีขันธ์
ชื่อผู้วิจัย	นางสาวฐิตินันท์ ศิลปี
ชื่อปริญญา	รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต
อาจารย์ที่ปรึกษา	ดร.ณัชพล นิลนพคุณ
ปีการศึกษา	2561

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่อง การนำนโยบายสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุไปปฏิบัติ : กรณีศึกษาเทศบาลตำบลไร่เก่า อำเภอสามร้อยยอด จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) เพื่อศึกษาความสำเร็จต่อการนำนโยบายการดำเนินงานสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุไปปฏิบัติของเทศบาลตำบลไร่เก่า อำเภอสามร้อยยอด จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ (2) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยแห่งความสำเร็จของการนำนโยบายการดำเนินงานสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุไปปฏิบัติ ที่มีต่อความสำเร็จของการนำนโยบายไปปฏิบัติ

วิธีดำเนินการวิจัยเป็นการวิจัยเชิงปริมาณเก็บรวบรวมข้อมูลโดยมีกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ ผู้สูงอายุในเขตเทศบาลตำบลไร่เก่า จำนวน 265 คน และเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ แบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบสมมติฐาน

ผลการวิจัยพบว่า 1) การวิเคราะห์ความสำเร็จของการนำนโยบายการดำเนินงานสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุไปปฏิบัติของเทศบาลตำบลไร่เก่า กับตัวแปร พบว่าปัจจัยส่วนบุคคลคือ อายุ และปัจจัยแห่งความสำเร็จของนโยบาย มีความสัมพันธ์ในเชิงบวก กับความสำเร็จของการนำนโยบายการดำเนินงานสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุไปปฏิบัติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .052. และ 2) ปัจจัยส่วนบุคคลและปัจจัยแห่งความสำเร็จของนโยบาย ร่วมกันอธิบายการผันแปรความสำเร็จของการนำนโยบายการดำเนินงานสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุไปปฏิบัติ ได้ร้อยละ 33.5

คำสำคัญ : สวัสดิการสังคมผู้สูงอายุ, การนำนโยบายไปใช้ปฏิบัติ

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาหลัก.....

Independent Study Title Implementation of the Policy on Social Welfare for the Aged of RaiKao Subdistrict Administrative Organization, Sam RoiYod district PrachuapKhiriKhan province.

Researcher MissTitinan Sinlapee

Degree Sought Master of Public Administration

Advisor Nachphol Nilnopkoon, D.P.A.

Academic Year 2018

Abstract

This research aimed to verify the implementation of the policy on social welfare for the aged of RaiKao Subdistrict Administration Organizational, Sam RoiYot district Prachuap Khiri Khan province and to study the correlations among affecting factors of aged welfare policy implementation and the successes of the policy.

This was survey quantitative research, the sample of population were 265 aged residents of scenic areas. A questionnaire was applied as a data gathering tools. Descriptive statistics; mean standard deviation and percentage were used as analytical means, based on Pearson's correlation.

Stepwise Multiple Regression were applied as hypothesis testing means. The findings were that : there were positive correlation among affecting factors and the successes of aged welfare policy implementation; and demographic factors and affecting factors could explain the successes of policy implementation at 33.5 percent.

Keywords : Aged welfare policy, Policy implementation

Advisor's Signature.....

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาอิสระฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยความกรุณาของ อาจารย์ดร.ณัชพล นิลนพคุณ ที่ปรึกษาการศึกษาอิสระที่กรุณาให้คำปรึกษา ให้แนวทางในการศึกษาและแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ พร้อมให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์จนกระทั่งการค้นคว้าอิสระนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี ผู้วิจัยขอขอบคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

ขอขอบคุณผู้ตอบแบบสอบถามทุกท่าน ที่ได้ให้ความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถามเป็นอย่างดี ขอกราบขอบพระคุณครอบครัว ที่ห่วงใยและให้กำลังใจตั้งแต่เริ่มศึกษาจนกระทั่งทำการค้นคว้าอิสระสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี ขอขอบพระคุณท่านอื่น ๆ ที่ไม่ได้กล่าวชื่อนามไว้ ณ ที่นี้ ที่ให้ความสะดวก

สุดท้ายขอขอบคุณมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์ ที่เป็นแหล่งเรียนรู้ชีวิตและสังคมของผู้ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาระดับปริญญาโท ทั้งนี้เพราะเป็นองค์ประกอบสำคัญส่วนหนึ่งที่ทำให้การศึกษาสำเร็จลงอย่างสมบูรณ์ในทุกๆ ด้าน

ฐิตินันท์ ศิลป์

เมษายน 2561

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	(1)
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	(2)
กิตติกรรมประกาศ	(3)
สารบัญ	(4)
สารบัญตาราง	(6)
สารบัญภาพ	(7)
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 คำถามการวิจัย	3
1.3 วัตถุประสงค์การวิจัย	3
1.4 สมมติฐานการวิจัย	3
1.5 ขอบเขตการวิจัย	3
1.6 นิยามศัพท์เฉพาะ	4
1.7 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	6
บทที่ 2 การทบทวนวรรณกรรม	7
2.1 นโยบายของรัฐที่เกี่ยวกับผู้สูงอายุ	7
2.2 สวัสดิการสังคม	14
2.3 แนวคิด ทฤษฎี การนำนโยบายไปปฏิบัติ	19
2.4 สภาพทั่วไปและสถานการณ์การผู้สูงอายุในเทศบาลตำบลไร่เก่า	27
2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	31
2.6 สรุปเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	38
2.7 กรอบแนวคิดในการวิจัย	40
บทที่ 3 ระเบียบวิธีวิจัย	41
3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	41
3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	43
3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล	44
3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล	44

สารบัญ (ต่อ)

เรื่อง	หน้า
3.5 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์	45
3.6 นิยามศัพท์เชิงปฏิบัติการ	45
บทที่ 4 ผลการศึกษาวิจัย	51
4.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไป	51
4.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลระดับความคิดเห็นของการนำนโยบายการดำเนินงานสวัสดิการ สังคมผู้สูงอายุไปปฏิบัติ	53
4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลระดับความสำเร็จของการนำนโยบายการดำเนินงานสวัสดิการ สังคมผู้สูงอายุไปปฏิบัติ	62
4.3 ผลการทดสอบสมมติฐาน	64
4.5 สรุป.....	68
บทที่ 5 สรุป อภิปรายผลการศึกษาวิจัย และข้อเสนอแนะ	69
5.1 สรุปผลการวิจัย	69
5.2 อภิปรายผลการวิจัย	73
5.3 ข้อเสนอแนะ	75
บรรณานุกรม	76
ภาคผนวก	80
ภาคผนวก ก ใบขออนุญาตเก็บข้อมูล	81
ภาคผนวก ข แบบสอบถามเพื่อการวิจัย	83
ประวัติผู้วิจัย	91

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
3.1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างในเทศบาลตำบลไร่เก่า อำเภอสามร้อยยอด จังหวัดประจวบคีรีขันธ์.....	42
3.2 นิยามศัพท์เชิงปฏิบัติการ	45
4.1 แสดงข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง	51
4.2 แสดงระดับความคิดเห็นของการนำนโยบายการดำเนินงานสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุไปปฏิบัติ (ภาพรวม).....	53
4.3 แสดงระดับความคิดเห็นของการนำนโยบายการดำเนินงานสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุไปปฏิบัติ (ด้านมาตรฐานและวัตถุประสงค์ของนโยบาย)	56
4.4 แสดงระดับความคิดเห็นของการนำนโยบายการดำเนินงานสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุไปปฏิบัติ (ด้านทรัพยากรของนโยบาย) ชื่อตาราง	57
4.5 แสดงระดับความคิดเห็น ของการนำนโยบายการดำเนินงานสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุไปปฏิบัติ (ด้านปริมาณและคุณภาพของบุคลากร).....	58
4.6 แสดงระดับความคิดเห็นของการนำนโยบายการดำเนินงานสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุไปปฏิบัติ (ด้านความร่วมมือหรือการตอบสนองของผู้นำนโยบายไปปฏิบัติ).....	59
4.7 แสดงระดับความคิดเห็นของการนำนโยบายการดำเนินงานสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุไปปฏิบัติ (ด้านลักษณะขององค์การที่นำนโยบายไปปฏิบัติ)	60
4.8 แสดงระดับความคิดเห็นของการนำนโยบายการดำเนินงานสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุไปปฏิบัติ (ด้านประสิทธิภาพในการติดต่อสื่อสาร)	61
4.9 แสดงระดับความสำเร็จของการนำนโยบายการดำเนินงานสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุไปปฏิบัติ	62
4.10 สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่ศึกษา.....	65
4.11 แสดงผลการวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุแบบขั้นตอน ระหว่างความสำเร็จของการนำนโยบายการดำเนินงานสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุไปปฏิบัติกับปัจจัยแห่งความสำเร็จของนโยบาย.....	67

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
2.1	ตัวแบบทางทฤษฎีการนำนโยบายไปปฏิบัติของแวน มิเตอร์ และแวนฮอร์น กรอบ.....	22
2.2	แนวคิดในการวิจัย	40

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การพัฒนาประเทศตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติที่ผ่านมามีทั้ง 11 ฉบับ ได้ให้ความสำคัญกับการเจริญเติบโตของเศรษฐกิจมาโดยตลอด ส่งผลให้สังคมไทยขาดความสมดุลและนำไปสู่ปัญหาทางสังคมต่าง ๆ เช่น ความเป็นธรรมด้านการกระจายรายได้ ปัญหาการเข้าถึงการบริการขั้นพื้นฐาน เป็นผลให้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 ได้นำพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นแนวทางในการพัฒนาประเทศและยึดคนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนาประเทศอย่างต่อเนื่อง โดยยึดหลักของแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงมาปรับใช้กับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 เพื่อให้การพัฒนาในทุกมิติมีการบูรณาการบนทางสายกลาง มีความพอประมาณ มีเหตุผล รวมถึงมีระบบภูมิคุ้มกันที่ดี สอดคล้องกับภูมิสังคม การพัฒนาทุกด้าน มีดุลยภาพ ทั้งมิติเศรษฐกิจ สังคม และระบบนิเวศน์ มีความสอดคล้อง และพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน โดยวิสัยทัศน์ของการพัฒนาในแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 ให้ความสำคัญกับการกำหนดทิศทางการพัฒนาที่มุ่งสู่การเปลี่ยนผ่านประเทศไทยจากประเทศที่มีรายได้ปานกลางไปสู่ประเทศที่มีรายได้สูง มีความมั่นคง และยั่งยืน สังคมอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข และนำไปสู่การบรรลุวิสัยทัศน์ระยะยาว “มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน” ของประเทศเน้นให้ “คนเป็นศูนย์กลางการพัฒนา” สร้างความมั่นคงของชาติ พัฒนาคนทุกวัยให้เป็น คนดี คนเก่ง โดยมีเป้าหมายหลัก คือ การหลุดพ้นจากกับดักประเทศรายได้ปานกลางสู่รายได้สูง การพัฒนาศักยภาพคนให้สนับสนุนการเจริญเติบโตของประเทศและการสร้าง สังคมสูงวัยอย่างมีคุณภาพ การลดความเหลื่อมล้ำในสังคม การสร้างการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจและสังคมที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และการบริหารราชการแผ่นดินที่มีประสิทธิภาพ

การจัดการสวัสดิการสังคมจึงเป็นส่วนหนึ่งของปัจจัยที่สำคัญในการป้องกันและแก้ไขปัญหาสังคมซึ่งเป็นปัจจัยในการสร้างโอกาสโดยการให้โอกาสกับคนจน คนด้อยโอกาสซึ่งเป็นเงื่อนไขเบื้องต้นในการลดปัญหาทางสังคม เป็นสิทธิพื้นฐานทางสังคม สร้างโอกาสให้กับคนจนบางกลุ่ม ชดเชยความล้มเหลวของระบบตลาด และสร้างความสันติสุขให้เกิดแก่ผู้ยากไร้ในสังคมทุกพื้นที่ แก้ไขความเดือดร้อนหรือบำบัดรักษาโดยใช้รูปแบบการสงเคราะห์ การป้องกันปัญหาซึ่งเน้นเรื่องการพัฒนาความรู้และการฝึกอาชีพ การพัฒนาศักยภาพความคิด และจิตใจเป็นอันดับแรก เพื่อให้ผู้รับการพัฒนาได้นำความรู้ความสามารถไปพัฒนาทักษะของชีวิตในการอยู่ร่วมกันในสังคมปัจจุบัน

โดยการพัฒนาให้คนมีสวัสดิการชุมชนขั้นต่ำคือ การจัดสวัสดิการสังคมที่ครอบคลุมถึงการสงเคราะห์สังคม การประกันสังคมและบริการสังคมโดยภาครัฐ โดยใช้คนเป็นศูนย์กลางจึงสามารถป้องกันปัญหาและพัฒนา (วุฒิสาร ตันไชย, 2554, หน้า 2)

การจัดสวัสดิการสังคมขององค์กรชุมชนเป็นแนวคิดหนึ่งที่เน้นให้คนในชุมชนมีส่วนร่วมที่จะวางรากฐานที่จะพัฒนาสังคมและชุมชนให้เข้มแข็ง มีระบบ มีการจัดการที่ดีในทุกระดับ โดยให้ชุมชนและ

ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาและเน้นให้ความสำคัญในบริบทของความยากจน ความมั่นคงของมนุษย์ ทูทางสังคมและชุมชน การมีส่วนร่วม สวัสดิการสังคมและชุมชน โดยมีแนวคิดพื้นฐานจากการออมทรัพย์ การผลิต ความเชื่อ ความศรัทธา และมีเงื่อนไขความสำเร็จจากการนำ ความคิดใน 3 ส่วน ได้แก่ ภาครัฐ องค์กรพัฒนาเอกชนและส่วนที่อยู่ในชุมชน จะสามารถทำให้ทุกคนเห็นประโยชน์ร่วมกันเป็นการกำหนดเป้าหมายที่แน่นอน ทุกคนจะต้องไปให้ถึงและมีภารกิจรูปธรรมที่เด่นชัด ปฏิบัติได้เพื่อบรรลุเป้าหมายที่กำหนด

แผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.2542 มาตรา 16 (10) ได้ถูกกำหนดขึ้น โดยคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งมีภารกิจที่จะถ่ายโอนให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวม 6 ด้าน ได้แก่ ด้านโครงสร้างพื้นฐาน ด้านงานส่งเสริมคุณภาพชีวิต ด้านการจัดระเบียบชุมชน สังคม และการรักษาความสงบเรียบร้อย ด้านการวางแผนการส่งเสริมการลงทุน พาณิชยกรรม และการท่องเที่ยว ด้านการบริหารจัดการและการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และด้านศิลปวัฒนธรรม จารีตประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่น

ในปัจจุบันจำนวนผู้สูงอายุ และสัดส่วนผู้สูงอายุ (ผู้ที่มีอายุตั้งแต่ 60 ปี ขึ้นไป) (พระราชบัญญัติผู้สูงอายุ, 2552, หน้า 1) ของประเทศไทยเพิ่มขึ้นในอัตราที่รวดเร็ว ทำให้โครงสร้างประชากรของประเทศไทยกำลังเคลื่อนเข้าสู่ระยะที่เรียกว่า "ภาวะประชากรผู้สูงอายุ (Population Ageing)" ผู้สูงอายุมีการเปลี่ยนแปลงในด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ และการดำเนินชีวิตในสังคม จึงจำเป็นต้องมีการเตรียมสำหรับการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว รัฐจึงควรจัดเตรียมโครงการเพื่อให้ผู้สูงอายุสามารถดูแลตนเองและมีส่วนร่วมในการทำประโยชน์ให้แก่ครอบครัวและชุมชนต่อไปอันจะมีผลต่อสภาพทางสังคม สภาวะเศรษฐกิจและการจ้างงาน ตลอดจนการจัดสรรทรัพยากรทางสุขภาพและสังคมของประเทศอย่างต่อเนื่องในระยะยาว

จากความสำคัญดังกล่าวมาแล้ว รัฐบาลจึงมีนโยบายสวัสดิการผู้สูงอายุเพื่อให้ผู้สูงอายุมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น อันส่งผลต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมุ่งที่จะศึกษา ผลของการนำนโยบายสวัสดิการนี้ไปปฏิบัติแก่ผู้สูงอายุเนื่องจากผู้วิจัยทำงานเกี่ยวกับด้านการศึกษา และมีภูมิลำเนาอาศัยอยู่ในเขตที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาวิจัย ซึ่งในอนาคตสังคมไทยจะมีทิศทางเข้าสู่ภาวะของสังคมผู้สูงอายุ ผู้วิจัยจึงมีความสนใจในการศึกษาเกี่ยวกับ ผู้สูงอายุในเขตเทศบาลตำบลไร่เก่า อำเภอสามร้อยยอด จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ เพื่อนำผลการวิจัยไปพัฒนาเพื่อเป็นแนวทางแบบรูปธรรมอย่างยั่งยืนต่อไป

1.2 คำถามการวิจัย

1.ความสำเร็จต่อการนำนโยบายนโยบายสวัสดิการผู้สูงอายุไปปฏิบัติ เทศบาลตำบลไร่เก่า อำเภอสามร้อยยอด จังหวัดประจวบคีรีขันธ์อยู่ในระดับใด

2. ปัจจัยใดบ้างที่ทำให้เกิดความสำเร็จของการนำนโยบายการดำเนินงานสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุไปปฏิบัติ

1.3 วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อพิสูจน์ความสำเร็จต่อการนำนโยบายสวัสดิการผู้สูงอายุไปปฏิบัติ กรณีศึกษา: เทศบาลตำบลไร่เก่า อำเภอสามร้อยยอด จังหวัดประจวบคีรีขันธ์
2. เพื่อพิสูจน์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยแห่งความสำเร็จของการนำนโยบายการดำเนินงานสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุไปปฏิบัติ ที่มีต่อความสำเร็จของการนำนโยบายไปปฏิบัติ
3. เพื่อพิสูจน์กระบวนการและความสำเร็จของการนำนโยบายสวัสดิการผู้สูงอายุไปปฏิบัติ กรณีศึกษา: เทศบาลตำบลไร่เก่า อำเภอสามร้อยยอด จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

1.4 สมมติฐานของการวิจัย

เพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ในการศึกษาการนำนโยบายสวัสดิการผู้สูงอายุไปปฏิบัติ กรณีศึกษา : เทศบาลตำบลไร่เก่า อำเภอสามร้อยยอด จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ผู้ศึกษาตั้งสมมติฐานในการศึกษา ดังนี้

1. ความสำเร็จของการนำนโยบายไปปฏิบัติอยู่ในระดับมาก
2. ปัจจัยส่วนบุคคล และปัจจัยแห่งความสำเร็จของนโยบาย มีความสัมพันธ์เชิงบวก กับความสำเร็จของการนำนโยบายการดำเนินงานสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุไปปฏิบัติ
3. ปัจจัยส่วนบุคคล และปัจจัยแห่งความสำเร็จของนโยบาย ร่วมกันอธิบายการผันแปรความสำเร็จของการนำนโยบายการดำเนินงานสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุไปปฏิบัติได้อย่างน้อยร้อยละ 30

1.5 ขอบเขตของการวิจัย

การศึกษาเรื่อง การนำนโยบายสวัสดิการผู้สูงอายุไปปฏิบัติ กรณีศึกษา : เทศบาลตำบลไร่เก่า อำเภอสามร้อยยอด จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ได้กำหนดขอบเขตการศึกษาไว้ดังนี้

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

การศึกษาครั้งนี้มุ่งศึกษาการนำนโยบายการดำเนินงานสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุไปปฏิบัติได้แก่ ด้านรายได้ ด้านที่พักอาศัย ด้านสุขภาพและการรักษาพยาบาล ด้านนันทนาการ ด้านความมั่นคงทางสังคม ครอบครัว ผู้ดูแลและการคุ้มครอง และด้านการสร้างบริการและเครือข่ายการเกื้อหนุน

2. ขอบเขตด้านตัวแปร

2.1. ตัวแปรอิสระ (Independent Variables) คือ ปัจจัยการนำนโยบายไปปฏิบัติตามแนวคิดของ แวน มีเตอร์ และแวน ฮอร์น (Van Meter and Van Horn, 1975 อ้างถึงใน วรเดช จันทรศร, 2551, หน้า 121) ได้แก่ ด้านมาตรฐานและวัตถุประสงค์ของนโยบาย ด้านทรัพยากรของนโยบาย ด้านการสื่อสารระหว่างองค์กรและกิจกรรมสนับสนุนในการนำนโยบายไปปฏิบัติ ด้านลักษณะขององค์กรที่นำนโยบายไปปฏิบัติ ด้านเงื่อนไขทางเศรษฐกิจ สังคมและการเมือง และด้านความร่วมมือหรือการตอบสนองของผู้นำนโยบายไปปฏิบัติ

2.2.ตัวแปรตาม (Dependent Variables) คือ ความสำเร็จของการนำนโยบายการดำเนินงานสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุไปปฏิบัติ คือ ด้านสุขภาพและ การรักษาพยาบาล ด้านรายได้ ด้านที่พักอาศัย ด้านนันทนาการ ด้านความมั่นคงทางสังคม และด้านการสร้างบริการและเครือข่ายการเกื้อหนุน

3.ขอบเขตด้านพื้นที่

พื้นที่ที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้คือ พื้นที่ที่อยู่ในความดูแลของเทศบาลตำบลไร่เก่า อำเภอสามร้อยยอด จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

4.ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

4.1.ประชากร (Population)

ประชากร คือ ผู้สูงอายุในเขตท้องถิ่น เทศบาลตำบลไร่เก่า อำเภอสามร้อยยอด จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จำนวน 850 คน

4.2.กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา ท้องถิ่น เทศบาลตำบลไร่เก่า อำเภอสามร้อยยอด จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จำนวน 850 คน คำนวณหาขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของทาโร ยามาเน่ (Taro Yamane, 1973, p.125 อ้างถึงใน ยุทธ ไกรวรรณ, 2550, หน้า 64) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 265 คน โดยใช้การสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling)

5.ขอบเขตด้านเวลา

ระยะเวลาที่ใช้ในการเก็บข้อมูล ในช่วงระหว่าง 2558 - 2560

1.6 นิยามศัพท์เฉพาะ

สวัสดิการสังคมผู้สูงอายุ หมายถึง ระบบจัดบริการทางสังคมเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาทางสังคมและ พัฒนาสังคมรวมทั้งส่งเสริมความมั่นคงทางสังคมเพื่อให้ผู้สูงอายุสามารถดำรงชีวิตในสังคมได้ในระดับมาตรฐาน โดยบริการดังกล่าวจะต้องตอบสนองความต้องการพื้นฐานของผู้สูงอายุให้ได้รับการพัฒนาคุณภาพชีวิตอย่างทั่วถึงและเป็นธรรมทั้งในด้านการศึกษา สุขภาพอนามัย ที่อยู่อาศัย การประกันรายได้ สวัสดิการแรงงาน และ บริการทางสังคมทั่วไป

ผู้สูงอายุ หมายถึง ผู้สูงอายุที่มีอายุเกิน 60 ปีขึ้นไปและมีสัญชาติไทย ตามระเบียบคณะกรรมการผู้สูงอายุแห่งชาติ พ.ศ.2552

การนำนโยบายการดำเนินงานด้านสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุไปปฏิบัติ หมายถึง บริการที่จัดขึ้นเพื่อมุ่งให้ผู้สูงอายุ ได้รับการตอบสนองความต้องการพื้นฐานอย่างเหมาะสม รวมทั้งได้รับการพัฒนาคุณภาพชีวิตอย่างเป็นธรรม 6 ด้าน ได้แก่ ด้านสุขภาพและการรักษาพยาบาล ด้านรายได้ ด้านที่พักอาศัย ด้านนันทนาการ ด้านความมั่นคงทางสังคม และด้านการสร้างบริการและเครือข่ายการเกื้อหนุน

ด้านสุขภาพและการรักษาพยาบาล หมายถึง การจัดระบบบริการสุขภาพทั้งการรักษา ป้องกัน และฟื้นฟูสุขภาพอนามัยของผู้สูงอายุ และคลินิกสำหรับผู้สูงอายุ

ด้านรายได้ หมายถึง การจัดเตรียมและส่งเสริมให้ผู้สูงอายุสามารถประกอบอาชีพ และมีรายได้ตามความสามารถ

ด้านที่พักอาศัย หมายถึง ผู้สูงอายุที่ประสบปัญหาความเดือดร้อน เช่น ถูกทอดทิ้ง ไม่มีที่อยู่อาศัย ไม่มีผู้อุปการะดูแล เข้าอยู่ในสถานสงเคราะห์

ด้านนันทนาการ หมายถึง การจัดศูนย์รวมกิจกรรมทางสังคม สวมสุขภาพ/ลานออกกำลังกาย การท่องเที่ยว ทักษนาจร สำหรับผู้สูงอายุ

ด้านความมั่นคงทางสังคม หมายถึง การส่งเสริมและอนุรักษ์ค่านิยมในการเคารพผู้สูงอายุ ส่งเสริมประเพณีนิยมเรื่องระบบครอบครัว ส่งเสริมให้ชุมชนยอมรับบทบาทและการมีส่วนร่วมของผู้สูงอายุ

ด้านการสร้างบริการและเครือข่ายการเกื้อหนุน หมายถึง การส่งเสริมให้องค์กรและภาคเอกชนร่วมดำเนินการและมีส่วนร่วมในการดูแลผู้สูงอายุ

ปัจจัยการนำนโยบายไปปฏิบัติ หมายถึง ปัจจัย ด้านมาตรฐานและวัตถุประสงค์ของนโยบาย ด้านทรัพยากรของนโยบาย ด้านปริมาณและคุณภาพของบุคลากร ด้านการสื่อสารระหว่างองค์กรและกิจกรรม สนับสนุนในการนำนโยบายไปปฏิบัติ ด้านลักษณะขององค์กรที่นำนโยบายไปปฏิบัติ และด้านความร่วมมือหรือการตอบสนองของผู้นำนโยบายไปปฏิบัติ

ด้านมาตรฐานและวัตถุประสงค์ของนโยบาย หมายถึง รายละเอียดวัตถุประสงค์ของนโยบายในลักษณะที่เป็นปริมาณหรือคุณภาพเพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติตามนโยบายการดำเนินงานด้านสวัสดิการผู้สูงอายุ

ด้านทรัพยากรของนโยบาย หมายถึง ความเพียงพอของทรัพยากรขององค์กรบริหารส่วนตำบล ประกอบด้วย บุคลากร งบประมาณ อุปกรณ์ และวิธีการที่จะนำไปดำเนินงานตามนโยบายของสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุ

ด้านปริมาณและคุณภาพของบุคลากร หมายถึง เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานมีจำนวนเพียงพอกับปริมาณงานที่ต้องปฏิบัติ มีความรู้ความสามารถ มีการอบรม ดูงานหรือศึกษาเพิ่มเติมเพื่อพัฒนางานในการนำนโยบายการดำเนินงานสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุไปปฏิบัติ

ด้านการสื่อสารระหว่างองค์กรและกิจกรรมสนับสนุนในการนำนโยบายไปปฏิบัติ หมายถึง การสื่อสาร ช่องทางการสื่อสาร และการจัดกิจกรรมเพื่อให้ผู้ปฏิบัติงานหรือผู้ที่เกี่ยวข้องตามแผนงานหรือโครงการเกิดความเข้าใจตรงกัน ยอมรับที่จะทำงานร่วมกัน

ด้านลักษณะขององค์การที่นำนโยบายไปปฏิบัติ หมายถึง สภาพแวดล้อมการปฏิบัติงาน ภาวะผู้นำของผู้บริหาร การสนับสนุนทรัพยากรในดำเนินงานตามนโยบายของสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุ

ด้านความร่วมมือหรือการตอบสนองของผู้นำนโยบายไปปฏิบัติ หมายถึง ความร่วมมือและสนับสนุนในการปฏิบัติงานของหน่วยงานที่นำนโยบายไปปฏิบัติ กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องที่ต้องปฏิบัติตามนโยบายของสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุ

ปัจจัยแห่งความสำเร็จ หมายถึง ปัจจัยที่สำคัญยิ่งที่ต้องทำให้มีหรือให้เกิดขึ้นเพื่อให้บรรลุความสำเร็จตามวิสัยทัศน์ องค์กรมีปัจจัยหลักแห่งความสำเร็จเป็นหลักหมายที่เป็นรูปธรรมในการยึดโยงการปฏิบัติงานทุกระดับ ให้มุ่งไปในทิศทางเดียวกันทำให้เจ้าหน้าที่และผู้บริหารขององค์กรรู้ว่าต้องทำสิ่งใดบ้างเพื่อให้ผลสัมฤทธิ์ขององค์กรตอบสนองวิสัยทัศน์

1.7 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทราบระดับความสำเร็จต่อการนำนโยบายการดำเนินงานสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุไปปฏิบัติในเทศบาลตำบลไร่เก่า อำเภอสามร้อยยอด จังหวัดประจวบคีรีขันธ์
2. ทราบความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการนำนโยบายไปปฏิบัติกับการนำนโยบายการดำเนินงานสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุไปปฏิบัติของเทศบาลตำบลไร่เก่า อำเภอสามร้อยยอด จังหวัดประจวบคีรีขันธ์
3. เป็นข้อมูลในการพัฒนาปัจจัยต่าง ๆ ที่จะช่วยส่งเสริมให้เทศบาลตำบลไร่เก่า สามารถนำนโยบายการดำเนินงานสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุไปปฏิบัติให้เกิดประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น

บทที่ 2

การทบทวนวรรณกรรม

การศึกษา เรื่อง การนำนโยบาย สวัสดิการผู้สูงอายุไปปฏิบัติ ของเทศบาลตำบลไร่เก่า อำเภอสามร้อยยอด จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ มีแนวคิดและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องซึ่งเป็นแนวทางในการศึกษาดังต่อไปนี้

2.1 นโยบายของรัฐที่เกี่ยวกับผู้สูงอายุ

2.2 สวัสดิการสังคม

2.3 แนวคิดและทฤษฎีการนำนโยบายไปปฏิบัติ

2.4 สภาพทั่วไปและสถานการณ์ผู้สูงอายุในเทศบาลตำบลไร่เก่า อำเภอสามร้อยยอด จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.6 สรุปการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.7 กรอบแนวคิดในการวิจัย

2.1 นโยบายของรัฐที่เกี่ยวกับผู้สูงอายุ

พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ.2496 (แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ 12) พ.ศ.2546

มาตรา 50 “ภายใต้บังคับแห่งกฎหมาย เทศบาลตำบล มีหน้าที่ต้องทำในเขตเทศบาลดังต่อไปนี้
(7) ส่งเสริมการพัฒนาสตรี เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุ และผู้พิการ”

พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542

มาตรา 16 “ให้เทศบาลเมืองพัทยา และองค์การบริหารส่วนตำบล มีอำนาจและหน้าที่ในการจัดระบบการบริการสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นของตนเอง ดังนี้

(10) การสังคมสงเคราะห์ และการพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็ก สตรี คนชรา และผู้ด้อยโอกาส

มาตรา 17 “ภายใต้บังคับมาตรา 16 ให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดมีอำนาจ และหน้าที่ในการจัดระบบการบริการสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นของตนเอง ดังนี้

(27) การสังคมสงเคราะห์ และการพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็ก สตรี คนชรา และผู้ด้อยโอกาส”

ปฎิญญาผู้สูงอายุไทย

ปฎิญญาผู้สูงอายุไทย เป็นพันธกรณีเพื่อให้ผู้สูงอายุได้มีคุณภาพชีวิตที่ดี ได้รับการคุ้มครองและพิทักษ์สิทธิ โดยสาระสำคัญของปฎิญญาผู้สูงอายุไทย มีดังนี้

ข้อ 1 ผู้สูงอายุต้องได้รับปัจจัยพื้นฐานในการดำรงชีวิตอย่างมีคุณค่าและศักดิ์ศรี ได้รับการพิทักษ์สิทธิ และคุ้มครองให้พ้นจากการถูกทอดทิ้ง และละเมิดสิทธิโดยปราศจากการเลือกปฏิบัติ โดยเฉพาะผู้สูงอายุ ที่ไม่สามารถพึ่งตนเองได้ และผู้พิการที่สูงอายุ

ข้อ 2 ผู้สูงอายุควรอยู่กับครอบครัวโดยได้รับความเคารพรัก ความเข้าใจ ความเอื้ออาทร การดูแลเอาใจใส่ การยอมรับบทบาทของกันและกันระหว่างสมาชิกในครอบครัว เพื่อให้เกิดความสัมพันธ์อันดีในการอยู่ร่วมกัน อย่างเป็นสุข

ข้อ 3 ผู้สูงอายุควรได้รับโอกาสในการศึกษาเรียนรู้ และพัฒนาศักยภาพของตนเองอย่างต่อเนื่อง เข้าถึงข้อมูลข่าวสารและบริการทางสังคมอันเป็นประโยชน์ในการดำรงชีวิต เข้าใจถึงการเปลี่ยนแปลงของ สังคมรอบด้าน เพื่อสามารถปรับตัวบทบาทของตนให้สมวัย

ข้อ 4 ผู้สูงอายุควรได้ถ่ายทอดความรู้ประสบการณ์ให้สังคม มีโอกาสได้ทำงานที่เหมาะสมกับวัยและตาม ความสมัครใจ โดยได้รับค่าตอบแทนที่เป็นธรรม เพื่อให้เกิดความภูมิใจและเห็นชีวิตมีคุณค่า

ข้อ 5 ผู้สูงอายุควรได้เรียนรู้ในการดูแลสุขภาพอนามัยของตนเอง ต้องมีหลักประกันและสามารถ เข้าถึงบริการด้านสุขภาพอนามัยอย่างครบวงจรโดยเท่าเทียมกัน รวมทั้งได้รับการดูแลจนถึงวาระสุดท้ายของ ชีวิตอย่างสงบ ตามคตินิยม

ข้อ 6 ผู้สูงอายุส่วนใหญ่พึ่งพาตนเองได้ สามารถช่วยเหลือครอบครัวและชุมชนมีส่วนร่วมในสังคม เป็น แหล่งภูมิปัญญาของคนรุ่นหลัง มีการเข้าสังคม มีนันทนาการที่ดี และมีเครือข่ายช่วยเหลือซึ่งกันและกันใน ชุมชน

ข้อ 7 รัฐโดยการมีส่วนร่วมขององค์กรภาคเอกชน ประชาชน สถาบันสังคม ต้องกำหนดนโยบายและแผน หลักด้านผู้สูงอายุ ส่งเสริมและประสานให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง ให้บรรลุผลตาม เป้าหมาย

ข้อ 8 รัฐโดยการมีส่วนร่วมขององค์กรภาคเอกชน ประชาชน สถาบันสังคม ต้องตรากฎหมายว่าด้วย ผู้สูงอายุ เพื่อเป็นหลักประกันและการบังคับใช้ในการพิทักษ์สิทธิ คุ้มครองสวัสดิภาพและจัดสวัสดิการแก่ ผู้สูงอายุ

ข้อ 9 รัฐโดยการมีส่วนร่วมขององค์กรภาคเอกชน ประชาชน สถาบันสังคม ต้องรณรงค์ปลูกฝังค่านิยมให้ สังคมตระหนักถึงคุณค่าของผู้สูงอายุตามวัฒนธรรมไทยที่เน้นความกตัญญูทวดเฒ่าและเอื้ออาทรต่อกัน

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2540

การคุ้มครองทางสังคมให้กับผู้สูงอายุได้มีการกำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2540 โดยในรัฐธรรมนูญฉบับนี้ มีบทบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับการจัดสวัสดิการให้กับผู้สูงอายุ ได้แก่

มาตรา 4 “ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิและเสรีภาพของบุคคลย่อมได้รับความคุ้มครอง”

มาตรา 54 “บุคคลซึ่งมีอายุเกินหกสิบปีบริบูรณ์ และไม่มีรายได้เพียงพอแก่การยังชีพ มีสิทธิได้รับความช่วยเหลือจากรัฐทั้งนี้ตามที่กฎหมายบัญญัติ”

มาตรา 80 วรรคสอง “รัฐต้องสงเคราะห์คนชรา ผู้ยากไร้ ผู้พิการหรือทุพพลภาพ และผู้ด้อยโอกาสให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีและพึ่งตนเองได้”

การคุ้มครองผู้สูงอายุตามรัฐธรรมนูญฉบับนี้ จะเน้นที่การสงเคราะห์ผู้สูงอายุให้ได้รับความช่วยเหลือจากรัฐ โดยเฉพาะผู้สูงอายุที่ยากจน เพื่อให้ผู้สูงอายุกลุ่มนี้มีคุณภาพชีวิตที่ดี และสามารถพึ่งตนเองได้

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2550

การคุ้มครองทางสังคมให้กับผู้สูงอายุ ได้มีการกำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.25 50 โดยในรัฐธรรมนูญฉบับนี้ มีบทบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับการจัดสวัสดิการให้กับผู้สูงอายุ ได้แก่

มาตรา 4 “ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิและเสรีภาพของบุคคลย่อมได้รับความคุ้มครอง”

มาตรา 53 “บุคคลซึ่งมีอายุเกินหกสิบปีบริบูรณ์และไม่มีรายได้เพียงพอแก่การยังชีพ มีสิทธิได้รับสวัสดิการสิ่งอำนวยความสะดวกอันเป็นสาธารณะอย่างสมศักดิ์ศรี และความช่วยเหลือที่เหมาะสมจากรัฐ”

มาตรา 54 “บุคคลซึ่งไร้ที่อยู่อาศัยและไม่มีรายได้เพียงพอแก่การยังชีพ ย่อมมีสิทธิได้รับความช่วยเหลือที่เหมาะสมจากรัฐ”

มาตรา 80 วรรคหนึ่ง “คุ้มครองและพัฒนาเด็กและเยาวชน สนับสนุนการอบรมเลี้ยงดูและให้การศึกษา ปรุ้มวัย ส่งเสริมความเสมอภาคของหญิงและชาย เสริมสร้างและพัฒนาความเป็นปึกแผ่นของสถาบันครอบครัวและชุมชน รวมทั้งต้องสงเคราะห์และจัดสวัสดิการให้แก่ผู้สูงอายุ ผู้ยากไร้ ผู้พิการหรือทุพพลภาพ และผู้อยู่ในสภาวะยากลำบาก ให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นและพึ่งพาตนเองได้”

พระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ.2546

มาตรา 10 ให้สำนักส่งเสริมและพิทักษ์ผู้สูงอายุ สำนักงานส่งเสริมสวัสดิภาพและพิทักษ์เด็ก เยาวชน ผู้ด้อยโอกาส คนพิการและผู้สูงอายุ กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ มีอำนาจหน้าที่ ดำเนินการต่างๆเกี่ยวกับการคุ้มครอง การส่งเสริม และการสนับสนุนที่เกี่ยวข้องกับผู้สูงอายุและรับผิดชอบ ในงานธุรการและงานวิชาการของคณะกรรมการ และให้มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(1)จัดทำแนวทางปฏิบัติตามนโยบายและแผนหลักเกี่ยวกับการคุ้มครอง การส่งเสริมและการสนับสนุน สถานภาพ บทบาทและกิจกรรมของผู้สูงอายุเสนอต่อคณะกรรมการ

(2) รวบรวมข้อมูล ศึกษา วิจัย และพัฒนาเกี่ยวกับงานคุ้มครอง ส่งเสริม และสนับสนุนที่เกี่ยวข้องกับผู้สูงอายุ

(3) เป็นศูนย์กลางในการประสานงาน เผยแพร่ และประชาสัมพันธ์งานหรือกิจกรรมเกี่ยวกับผู้สูงอายุ

(4) สร้างระบบการดูแลผู้สูงอายุในชุมชน

(5) ร่วมมือและประสานงานกับราชการบริหารส่วนกลาง ราชการบริหารส่วนภูมิภาค ราชการบริหารส่วนท้องถิ่น และรัฐวิสาหกิจ ตลอดจนองค์กรอื่นในการจัดให้ผู้สูงอายุได้รับการคุ้มครอง การส่งเสริม และการสนับสนุนตามพระราชบัญญัตินี้ และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง

มาตรา 11 ผู้สูงอายุผู้มีสิทธิได้รับการคุ้มครอง การส่งเสริม และการสนับสนุนในด้านต่างๆ ดังนี้

(1) การบริการทางการแพทย์ และการสาธารณสุขที่จัดไว้โดยให้ความสะดวกและรวดเร็ว แก่ผู้สูงอายุเป็นกรณีพิเศษ

(2) การศึกษา การศาสนา และข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิต

(3) การประกอบอาชีพหรือฝึกอาชีพที่เหมาะสม

(4) การพัฒนาตนเองและการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางสังคม การรวมกลุ่มในลักษณะเครือข่ายหรือชุมชน

(5) การอำนวยความสะดวกและความปลอดภัยโดยตรงแก่ผู้สูงอายุในอาคาร สถานที่ ยานพาหนะ หรือการบริการสาธารณะอื่น

(6) การช่วยเหลือด้านค่าโดยสารยานพาหนะตามความเหมาะสม

(7) การยกเว้นค่าเช่าสถานที่ของรัฐ

(8) การช่วยเหลือผู้สูงอายุซึ่งได้รับอันตรายจากการถูกรังแกหรือถูกแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบด้วยกฎหมายหรือถูกทอดทิ้ง

(9) การให้คำแนะนำ ปกป้อง ดำเนินการอื่นที่เกี่ยวข้องในทางคดี หรือในทางการแก้ไขปัญหาคบครัว

(10) การจัดที่พักอาศัย อาหาร และเครื่องนุ่งห่มให้ตามความจำเป็นอย่างทั่วถึง

(11) การสงเคราะห์เบี้ยยังชีพตามความจำเป็นอย่างทั่วถึงและเป็นธรรม

(12) การสงเคราะห์ในการจัดการศพตามประเพณี

(13) การอื่นตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

มาตรา 17 “ผู้อุปการะเลี้ยงดูบุพการีซึ่งเป็นผู้สูงอายุที่ไม่มีรายได้เพียงพอแก่การยังชีพผู้นั้นมีสิทธิได้รับการลดหย่อนภาษี ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในประมวลรัษฎากร”

แผนผู้สูงอายุแห่งชาติ ฉบับที่ 2 (พ.ศ.2545 - 2564)

แผนพัฒนาผู้สูงอายุแห่งชาติฉบับที่ 2 (พ.ศ.2545-2564) ซึ่งเป็นแผนที่ต่อเนื่องจากแผนผู้สูงอายุแห่งชาติ ฉบับที่ 1 (พ.ศ.2524-2544) ถือเป็นการพัฒนาของการทำงานด้านผู้สูงอายุ ที่เป็นผลมาจากการประชุมสมัชชาโลกว่าด้วยผู้สูงอายุที่กรุงเวียนนาของสหประชาชาติ ที่กำหนดให้มีการจัดทำแผนผู้สูงอายุแห่งชาติ โดยแผนผู้สูงอายุแห่งชาติฉบับที่ 2 จะเน้นแผนในลักษณะของการบูรณาการที่มองคนเป็นจุดศูนย์กลางของการพัฒนา

แนวคิดพื้นฐานของการจัดทำแผน

ปรัชญา

1. การสร้างหลักประกันในวัยสูงอายุเป็นกระบวนการสร้างความมั่นคงให้แก่สังคม
2. ผู้สูงอายุมีคุณค่าและศักยภาพ สมควรได้รับการส่งเสริมสนับสนุนให้มีส่วนร่วมอันเป็นประโยชน์ต่อสังคม
3. ผู้สูงอายุมีศักดิ์ศรีและสมควรดำรงชีวิตอยู่ในชุมชนของตนได้อย่างมีคุณภาพ ที่สมเหตุสมผล และสมวัย
4. ผู้สูงอายุส่วนใหญ่ไม่ใช่บุคคลด้อยโอกาสหรือเป็นภาระต่อสังคมและถึงแม้ผู้สูงอายุจำนวนหนึ่งจะประสบความทุกข์ยาก และต้องการการเกื้อกูลจากสังคมและรัฐ แต่ก็เป็นเพียงบางช่วงเวลาของวัยสูงอายุเท่านั้น

วิสัยทัศน์

“ผู้สูงอายุเป็นหลักชัยของสังคม”

โดยประชากรผู้สูงอายุที่มีสถานภาพดี (สุขภาพดีทั้งกายและจิต ครอบครัวยุบอุ่น มีสังคมที่ดี มีหลักประกันที่มั่นคง ได้รับสวัสดิการและการบริการที่เหมาะสมอยู่อย่างมีคุณค่า มีศักดิ์ศรี พึ่งตนเองได้ มีส่วนร่วม มีโอกาสเข้าถึงข้อมูลและข่าวสารอย่างต่อเนื่อง)

ผู้สูงอายุที่ทุกข์ยากและต้องการการเกื้อกูล หากมีการดำเนินการที่เหมาะสมจะช่วยให้ผู้สูงอายุเหล่านี้ส่วนใหญ่ดำรงอยู่ในชุมชนได้อย่างต่อเนื่อง ครอบครัวและชุมชนเป็นสถาบันหลักในการเกื้อหนุนผู้สูงอายุ

ระบบสวัสดิการและบริการจะต้องสามารถรองรับผู้สูงอายุให้สามารถดำรงอยู่กับครอบครัวและชุมชนได้อย่างมีคุณภาพ

รัฐจะต้องส่งเสริมและสนับสนุนให้เอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในระบบบริการ

วัตถุประสงค์

1. เพื่อสร้างจิตสำนึกให้คนในสังคมตระหนักถึงผู้สูงอายุในฐานะบุคคลที่มีประโยชน์ต่อสังคม
 2. เพื่อให้ประชากรทุกคนตระหนักถึงความสำคัญของการเตรียมการและมีการเตรียมการเข้าสู่การเป็นผู้สูงอายุที่มีคุณภาพ
 3. เพื่อให้ผู้สูงอายุดำรงชีวิตอย่างมีศักดิ์ศรี พึ่งตนเองได้ มีคุณภาพชีวิตและมีหลักประกัน
 4. เพื่อให้ประชาชน ครอบครัว ชุมชน องค์กรภาครัฐและเอกชนมีส่วนร่วมในภารกิจด้านผู้สูงอายุ
 5. เพื่อให้มีกรอบและแนวทางปฏิบัติสำหรับส่วนต่าง ๆ ในสังคมทั้งภาคประชาชน ชุมชน องค์กรภาครัฐและเอกชนที่ปฏิบัติงานเกี่ยวกับผู้สูงอายุได้ปฏิบัติงานอย่างประสานและสอดคล้องกัน
- ยุทธศาสตร์ของแผน

แผนผู้สูงอายุแห่งชาติ ฉบับที่ 2 (พ.ศ.2545 - 2564) จัดแบ่งเป็น 5 ยุทธศาสตร์ ดังนี้ (วิทยาลัยประชากรศาสตร์, 2550, หน้า 2-4)

1. ยุทธศาสตร์ด้านการเตรียมความพร้อมของประชากรเพื่อวัยสูงอายุที่มีคุณภาพ ประกอบด้วย 3 มาตรการหลัก
 - 1.1 มาตรการหลักประกันด้านรายได้เพื่อวัยสูงอายุ
 - 1.2 มาตรการการให้การศึกษาและการเรียนรู้ตลอดชีวิต
 - 1.3 มาตรการการปลูกจิตสำนึกให้คนในสังคมตระหนักถึงคุณค่าและศักดิ์ศรีของผู้สูงอายุ
2. ยุทธศาสตร์ด้านการส่งเสริมผู้สูงอายุ ประกอบด้วย 6 มาตรการหลัก
 - 2.1 มาตรการส่งเสริมความรู้ด้านการส่งเสริมสุขภาพ ป้องกัน ดูแลตนเองเบื้องต้น
 - 2.2 มาตรการส่งเสริมการอยู่ร่วมกันและสร้างความเข้มแข็งขององค์กรผู้สูงอายุ
 - 2.3 มาตรการส่งเสริมด้านการทำงานและการหารายได้ของผู้สูงอายุ
 - 2.4 มาตรการสนับสนุนผู้สูงอายุที่มีศักยภาพ
 - 2.5 มาตรการส่งเสริม สนับสนุนสื่อทุกประเภทให้มีรายการเพื่อผู้สูงอายุ และสนับสนุนให้ผู้สูงอายุได้รับความรู้ และสามารถเข้าถึงข่าวสารและสื่อ
 - 2.6 มาตรการส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้สูงอายุมีที่อยู่อาศัยและสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมและปลอดภัย
3. ยุทธศาสตร์ด้านระบบคุ้มครองทางสังคมสำหรับผู้สูงอายุ ประกอบด้วย 4 มาตรการหลัก
 - 3.1 มาตรการคุ้มครองด้านรายได้
 - 3.2 มาตรการหลักประกันด้านคุณภาพ
 - 3.3 มาตรการด้านครอบครัว ผู้ดูแล และการคุ้มครอง
 - 3.4 มาตรการระบบบริการและเครือข่ายการเกื้อหนุน
4. ยุทธศาสตร์ด้านการบริหารจัดการเพื่อการพัฒนาทางด้านผู้สูงอายุระดับชาติ และการพัฒนาบุคลากรด้านผู้สูงอายุ ประกอบด้วย 2 มาตรการหลัก
 - 4.1 มาตรการการบริหารจัดการเพื่อการพัฒนาทางด้านผู้สูงอายุระดับชาติ

4.2 มาตรการส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาบุคลากรด้านผู้สูงอายุ

5. ยุทธศาสตร์ด้านการประมวลและพัฒนาองค์ความรู้ด้านผู้สูงอายุและการติดตาม ประเมินผลการดำเนินการ ตามแผนผู้สูงอายุแห่งชาติ ประกอบด้วย 4 มาตรการหลัก

5.1 มาตรการสนับสนุนและส่งเสริมให้หน่วยงานวิจัยดำเนินการประมวล และพัฒนาองค์ความรู้ด้านผู้สูงอายุที่จำเป็นสำหรับการกำหนดนโยบาย และการพัฒนาการบริการหรือการดำเนินการที่เป็นประโยชน์แก่ผู้สูงอายุ

5.2 มาตรการสนับสนุนและส่งเสริมการศึกษาวิจัยด้านผู้สูงอายุ โดยเฉพาะที่เป็น ประโยชน์ต่อการกำหนดนโยบาย การพัฒนาการบริการและการส่งเสริมให้ผู้สูงอายุสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมอย่างเหมาะสม

5.3 มาตรการดำเนินการให้มีการติดตามประเมินผลการดำเนินการตามแผนผู้สูงอายุแห่งชาติที่มีมาตรฐานอย่างต่อเนื่อง

5.4 มาตรการพัฒนาระบบข้อมูลทางด้านผู้สูงอายุให้เป็นระบบและทันสมัย

การกำหนดแผนระยะยาวที่เหมาะสมและเป็นรูปธรรมสำหรับการเปลี่ยนและพัฒนา จึงเป็นที่ตระหนักทั้งของรัฐและประชาคมต่าง ๆ ว่ามีความสำคัญในลำดับต้น ยิ่งไปกว่านั้น การศึกษาวิจัยต่อเนื่องการติดตาม ประเมินผล การปรับปรุงแผนระยะยาวด้านผู้สูงอายุเป็นระยะ ๆ ก็มีความจำเป็นเช่นเดียวกันนอกจากนี้ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 ได้ระบุในมาตรา 54 และมาตรา 80 ถึงภารกิจที่จะต้องมีการ ประชากรสูงอายุ และปีพ.ศ. 2542 ได้มีการจัดทำปฏิญญาผู้สูงอายุไทยขึ้นอันเป็นภารกิจที่สังคม และรัฐพึงมีต่อผู้สูงอายุ และรัฐได้จัดทำแผนผู้สูงอายุแห่งชาติ ฉบับที่ 2 (พ.ศ.2545 - 2564) โดยจัดแบ่งเป็น 5 ยุทธศาสตร์ ดังนี้

1. ยุทธศาสตร์ด้านการเตรียมความพร้อมของประชากรเพื่อวัยสูงอายุที่มีคุณภาพ ประกอบด้วย 3 มาตรการหลัก คือ 1) มาตรการหลักประกันด้านรายได้เพื่อวัยสูงอายุ 2) มาตรการ การให้การศึกษาและการ เรียนรู้ตลอดชีวิต 3) มาตรการการปลูกจิตสำนึกให้คนในสังคมตระหนักถึงคุณค่าและศักดิ์ศรีของผู้สูงอายุ

2. ยุทธศาสตร์ด้านการส่งเสริมผู้สูงอายุ ประกอบด้วย 6 มาตรการหลัก คือ 1) มาตรการส่งเสริม ความรู้ด้านการส่งเสริมสุขภาพ ป้องกัน ดูแลตนเองเบื้องต้น 2) มาตรการส่งเสริมการอยู่ร่วมกันและสร้างความ เข้มแข็งขององค์กรผู้สูงอายุ 3) มาตรการส่งเสริมด้านการทำงานและการหารายได้ของผู้สูงอายุ 4) มาตรการ สนับสนุนผู้สูงอายุที่มีศักยภาพ 5) มาตรการส่งเสริม สนับสนุนสื่อทุกประเภทให้มีรายการเพื่อผู้สูงอายุ และ สนับสนุนให้ผู้สูงอายุได้รับความรู้ และสามารถเข้าถึงข่าวสารและสื่อ 6) มาตรการส่งเสริมและสนับสนุนให้ ผู้สูงอายุมีที่อยู่อาศัยและสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมและปลอดภัย

3. ยุทธศาสตร์ด้านระบบคุ้มครองทางสังคมสำหรับผู้สูงอายุ ประกอบด้วย 4 มาตรการหลัก คือ 1) มาตรการคุ้มครองด้านรายได้ 2) มาตรการหลักประกันด้านคุณภาพ 3) มาตรการด้านครอบครัว ผู้ดูแล และการคุ้มครอง 4) มาตรการระบบบริการและเครือข่ายการเกื้อหนุน

4. ยุทธศาสตร์ด้านการบริหารจัดการเพื่อการพัฒนาทางด้านผู้สูงอายุระดับชาติ และการพัฒนาบุคลากรด้านผู้สูงอายุ ประกอบด้วย 2 มาตรการหลัก คือ 1) มาตรการการบริหารจัดการเพื่อการพัฒนาทางด้านผู้สูงอายุระดับชาติ 2) มาตรการส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาบุคลากรด้านผู้สูงอายุ

5. ยุทธศาสตร์ด้านการประมวลและพัฒนางานองค์ความรู้ด้านผู้สูงอายุและการติดตามประเมินผลการดำเนินการ ตามแผนผู้สูงอายุแห่งชาติ ประกอบด้วย 4 มาตรการหลัก คือ 1) มาตรการสนับสนุนและส่งเสริมให้หน่วยงานวิจัยดำเนินการประมวล และพัฒนางานองค์ความรู้ด้านผู้สูงอายุที่จำเป็นสำหรับการกำหนดนโยบาย และการพัฒนาการบริการหรือการดำเนินการที่เป็นประโยชน์แก่ผู้สูงอายุ 2) มาตรการสนับสนุนและส่งเสริมการศึกษาวิจัยด้านผู้สูงอายุ โดยเฉพาะที่เป็นประโยชน์ต่อการกำหนดนโยบายการพัฒนาการบริการและการส่งเสริมให้ผู้สูงอายุสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมอย่างเหมาะสม 3) มาตรการดำเนินการให้มีการติดตามประเมินผลการดำเนินการตามแผนผู้สูงอายุแห่งชาติที่มีมาตรฐานอย่างต่อเนื่อง 4) มาตรการพัฒนาระบบข้อมูลทางด้านผู้สูงอายุให้เป็นระบบและทันสมัย (สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี, 2545, หน้า 6)

2.2 สวัสดิการสังคม

ความหมายของสวัสดิการสังคม ในปัจจุบันนี้ได้มีนักวิชาการให้ความหมายของสวัสดิการสังคมไว้มากมายหลายความหมาย ดังนี้

ทูเมอร์ (John Tumer, 1974, p.19) ได้ให้ความหมายของสวัสดิการสังคมไว้ว่า เป็นความพยายามในการส่งเสริมให้ประชาชนมีมาตรฐานความเป็นอยู่พื้นฐานที่มั่นคง โดยครอบคลุมการบริการกับบุคคลและชุมชนในลักษณะของการพัฒนาสังคมรวมถึงเป็นการเสริมสร้างให้บุคคลสามารถเผชิญกับสภาพปัญหาทางร่างกาย จิตใจ เศรษฐกิจ และสังคมได้เป็นอย่างดี

วิจิตร ระวิวงศ์ (2552, หน้า 1) ให้ความหมายว่า สวัสดิการสังคม คือกิจกรรมที่รัฐบาลและเอกชนทุกระดับจัดให้มีขึ้นทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการเพื่อประกันความเป็นอยู่ที่ดีของประชาชน โดยอาศัยผู้ปฏิบัติงานที่มีความรู้หลากหลายสาขาไม่เฉพาะต้องเป็นนักสังคมศาสตร์เท่านั้นและมีจุดศูนย์กลางสำคัญ คือประชาชน นอกจากนี้งานสวัสดิการสังคมไม่เพียงแต่จะเป็นการช่วยเหลือหรือแก้ไขปัญหาให้แก่ประชาชนที่ประสบความเดือดร้อนเท่านั้นแต่ยังกินความรวมถึงมาตรการป้องกันและส่งเสริมสวัสดิการสังคมให้ดีขึ้นด้วย

นงลักษณ์ เอมประดิษฐ์ (2550, หน้า 3 อ้างถึงใน วันทนีย์ วาสิกะสินธุ์ และนนทพัฒน์ ปัทมดูล, 2548, หน้า 2) ให้ความหมายของสวัสดิการสังคมว่า เป็นระบบการจัดบริการสังคมเพื่อตอบสนองความต้องการพื้นฐานของประชาชนและความมั่นคงทางสังคมในระบบมาตรฐาน เพื่อเป็นการพัฒนาสังคมในระดับพื้นฐานและเป็นการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน โดยในการดำเนินการด้านสวัสดิการสังคมจะต้องประกอบด้วยสถาบันทางสังคมและบุคลากรที่มีความหลากหลายทางวิชาชีพหรือเป็นสหวิชาชีพเป็นผู้ดำเนินการในแต่ละด้านเพื่อส่งผลให้สภาพความเป็นอยู่ของประชาชนในสังคมมีมาตรฐานและคุณภาพ

แผนพัฒนางานสวัสดิการสังคมและสังคมสงเคราะห์แห่งชาติ ฉบับที่ 3 (พ.ศ.2540-2544) ได้ให้ความหมายของสวัสดิการสังคมว่า เป็นระบบจัดบริการทางสังคมเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาทางสังคมและ

พัฒนาสังคมรวมทั้งส่งเสริมความมั่นคงทางสังคมเพื่อให้ประชาชนสามารถดำรงชีวิตในสังคมได้ในระดับมาตรฐาน โดยบริการดังกล่าวจะต้องตอบสนองความต้องการพื้นฐานของประชาชนให้ได้รับการพัฒนาคุณภาพชีวิตอย่างทั่วถึงและเป็นธรรมทั้งในด้านการศึกษา สุขภาพอนามัย ที่อยู่อาศัย การประกันรายได้ สวัสดิการแรงงาน และบริการทางสังคมทั่วไป

จากความหมายของสวัสดิการทางสังคมที่นักวิชาการแต่ละท่านได้ให้ความหมายไว้สามารถสรุปได้ว่าสวัสดิการสังคม คือ กิจกรรมที่จัดขึ้นโดยองค์กรของรัฐ หรือเอกชนที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อตอบสนองความต้องการพื้นฐานในด้านต่างๆอันจำเป็นต่อการดำรงชีวิตของประชาชนในสังคมให้มีมาตรฐานและคุณภาพชีวิตที่ดีและสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข โดยกิจกรรมดังกล่าวอาจจัดขึ้นอย่างเป็นทางการ หรือไม่เป็นทางการก็ได้

องค์ประกอบของสวัสดิการสังคม หากเราพิจารณาถึงงานสวัสดิการสังคมในลักษณะที่เป็นสภาพชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนในสังคม หรืออาจเรียกอีกอย่างหนึ่งว่าสวัสดิภาพ แล้วจะพบว่างานสวัสดิการเป็นงานที่มีกิจกรรมและขอบเขตที่กว้างขวางมาก ทั้งนี้เพื่อให้กิจกรรมดังกล่าว สามารถตอบสนองความต้องการและความจำเป็นต่อการดำรงชีวิต รวมถึงคุณภาพชีวิตของประชาชนได้อย่างครอบคลุมในทุก ๆ ด้านที่เกี่ยวข้องกับการดำรงชีวิตนั่นเอง ดังนั้น เราอาจจำแนกองค์ประกอบของสวัสดิการสังคมได้ 7 ประการ ซึ่งองค์ประกอบดังกล่าวก็คือ ปัจจัยที่ส่งเสริมให้ประชาชนมีความเป็นอยู่หรือสภาพชีวิตที่ดีขึ้นเอง โดยปัจจัยดังกล่าวมีดังนี้ (พงษ์กฤษณ์ มงคลสินธุ์, 2550, หน้า 31 อ้างถึงใน วันทนี วาสิกะสินธุ์ และนนทพัฒน์ ปัทมดูล, 2538, หน้า 3)

1. การศึกษา
2. สุขภาพอนามัย
3. ที่อยู่อาศัย
4. การทำงานและการมีรายได้
5. ความมั่นคงทางสังคม
6. บริการสังคม
7. นันทนาการ

ประเภทของสวัสดิการสังคม เราสามารถจำแนกประเภทของงานสวัสดิการสังคมได้เป็น 3 ประเภทใหญ่ ๆ ดังนี้ (กรมประชาสงเคราะห์, 2551, หน้า 97-98)

1. สาธารณูปการ เป็นการช่วยเหลือโดยทั่วไปแก่ประชาชน หรือครอบครัวที่ไม่สามารถพึ่งตนเองได้ โดยจะต้องมีการสอบสวนข้อเท็จจริง หรือทดสอบความจำเป็นก่อน การช่วยเหลือแบบสาธารณูปการนี้อาจปรากฏออกมาในลักษณะดังนี้

- 1.1 การให้ความช่วยเหลือแบบรับเข้ามาอยู่ในสถานสงเคราะห์

- 1.2 การให้ความช่วยเหลือเป็นเงิน เป็นการบรรเทาความเดือดร้อน หรือเป็นการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า โดยให้ความช่วยเหลือเป็นเงินเพื่อให้คนเหล่านี้นำไปใช้จ่ายในสิ่งที่มีความจำเป็นต่อการดำรงชีวิต

1.3 การให้ความช่วยเหลือเป็นสิ่งของ เป็นการช่วยเหลือในลักษณะเดียวกันกับการให้ความช่วยเหลือเป็นเงิน แต่เปลี่ยนมาให้ความช่วยเหลือเป็นสิ่งของแทนเพื่อเป็นการป้องกันไม่ให้ผู้ได้รับความช่วยเหลือนำเงินไปใช้จ่ายในสิ่งที่ไม่จำเป็น

1.4 การให้ความช่วยเหลือเป็นบริการ เป็นการให้ความช่วยเหลือในลักษณะของการให้คำปรึกษา คำแนะนำเพื่อให้ผู้มารับบริการนำไปเป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหา (กรมประชาสงเคราะห์, 2551, หน้า 97-98)

2. การประกันสังคม คือ วิธีป้องกันปัญหาที่อาจเกิดขึ้นได้กับบุคคลหรือครอบครัว ด้วยการสร้างหลักประกันไว้ก่อนที่ปัญหาจะเกิดขึ้น แนวคิดของการประกันสังคมนี้มีลักษณะที่เป็นการป้องกันปัญหาและเป็นการเสริมสร้างหลักประกันในการดำรงชีวิตด้วยการออมเงินเพื่อเก็บเป็นค่าใช้จ่ายเมื่อยามที่เกิดความจำเป็น เช่น เมื่อเจ็บป่วย ว่างาน ประสบอุบัติเหตุ หรือชราภาพ เป็นต้น

3. บริการสาธารณะ เป็นลักษณะงานที่รัฐบาลจะเป็นผู้ให้ความช่วยเหลือประชาชนกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งเป็นการทั่วไป โดยไม่คำนึงว่าจะต้องเป็นผู้ที่มีความเดือดร้อนจำเป็นหรือไม่ (กรมประชาสงเคราะห์, 2551, หน้า 99) หรืออาจจะเป็นวิธีการจัดบริการทางสังคมที่จำเป็นต่อการยังชีพ ซึ่งเป็นบริการที่รัฐหรือเอกชนจัดขึ้นเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน เพราะโดยลำพังแล้วประชาชนไม่สามารถที่จะจัดหาบริการสาธารณะเหล่านี้ได้โดยลำพังตนเอง เนื่องจากบริการสาธารณะเป็นบริการที่มีผลกระทบภายนอกกลไกตลาดจึงไม่สามารถจัดสรรบริการประเภทนี้ได้ ดังนั้น รัฐจึงต้องเข้ามาจัดบริการเหล่านี้ซึ่งอาจจะดำเนินการเองหรือมอบให้เอกชนเป็นผู้ดำเนินการก็ได้ บริการสาธารณะที่จำเป็นต่อการดำรงชีพ ได้แก่ บริการความปลอดภัย บริการป้องกันประเทศ บริการด้านการศึกษา บริการด้านสาธารณสุข เป็นต้น

จากความหมาย องค์ประกอบและประเภทของงานสวัสดิการสังคม ได้สะท้อนให้เห็นว่า สวัสดิการสังคมเป็นงานที่มีความหลากหลาย และครอบคลุมการดำรงชีวิตของคนในสังคมเกือบทุกด้าน ทั้งนี้ก็เพื่อจะเสริมสร้างสวัสดิภาพของคนในสังคมให้ดีขึ้นโดยเฉพาะผู้สูงอายุ

การสงเคราะห์ผู้สูงอายุในประเทศไทย

รัฐบาลสมัยที่นายอานันท์ ปันยารชุน เป็นนายกรัฐมนตรี ได้กำหนดนโยบายและมาตรการสำหรับผู้สูงอายุ ระยะยาว (พ.ศ.2535-2554) โดยมีนโยบาย ให้ผู้สูงอายุได้รับบริการพื้นฐานด้านต่างๆ อย่างกว้างขวางและทั่วถึงโดยสนับสนุนให้ภาคเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมมากขึ้น จัดสวัสดิการสังคมและให้การสงเคราะห์ผู้สูงอายุตามความต้องการและความจำเป็น กำหนดมาตรการ เพื่อจัดสวัสดิการทางสังคมให้แก่ผู้สูงอายุในด้านต่างๆ ดังนี้

1. ด้านสวัสดิการสุขภาพอนามัย ให้การรักษาพยาบาลแบบให้เปล่าแก่ผู้สูงอายุที่ไม่มีรายได้หรือมีรายได้น้อย ในสถานพยาบาลของรัฐ ให้ค่าตอบแทนพิเศษและสวัสดิการแก่บุคลากร ที่เป็นผู้ดูแลผู้สูงอายุ

2. ด้านสวัสดิการสาธารณสุขในการดำรงชีวิตประจำวัน จัดสำรองที่นั่งพิเศษสำหรับผู้สูงอายุบนรถโดยสารประจำทาง รถไฟ และเรือ ลดอัตราค่าโดยสารรถประจำทาง รถไฟ และเรือ ในที่สาธารณะให้จัดทำราวบันไดทางเดินและราวห้องน้ำสำหรับผู้สูงอายุ

3. ด้านสวัสดิการเกี่ยวกับที่พักอาศัย สถานที่พักผ่อนหย่อนใจ และนันทนาการในการสร้างอาคารให้มีการจัดสรรให้มีโครงสร้างที่อำนวยความสะดวกต่อผู้สูงอายุ และให้มีห้อง/เนื้อที่เพิ่มอย่างเหมาะสมสำหรับครอบครัวที่มีผู้สูงอายุอยู่ด้วย จัดบริการที่พักอาศัยสำหรับผู้สูงอายุที่มีรายได้น้อยหรือไม่มีรายได้และไม่มีผู้อุปการะ สนับสนุนหน่วยงานเอกชนในการจัดสร้างที่พักอาศัยตามความต้องการ และความเหมาะสมของผู้สูงอายุ จัดบริเวณและอุปกรณ์ที่เหมาะสมสำหรับการออกกำลังกาย และการพักผ่อนหย่อนใจสำหรับผู้สูงอายุ ลดอัตราค่าผ่านประตูในการเข้าชมมหรสพและบันเทิง และส่งเสริมให้มีการจัดตั้งชมรมผู้สูงอายุเพื่อแลกเปลี่ยนความรู้ ประสบการณ์ การบันเทิง และการพักผ่อน หย่อนใจ

4. ด้านอื่น ๆ ดำเนินการเพื่อให้ผู้สูงอายุได้มีหลักฐานเพื่อสามารถรับสิทธิประโยชน์ และสวัสดิการทางสังคม (วิทยาลัยประชากรศาสตร์, 2542)

เมื่อปี พ.ศ. 2544 กรมประชาสงเคราะห์ กระทรวงมหาดไทย ได้แบ่งประเภทของการสงเคราะห์ผู้สูงอายุออกเป็น 3 ประเภท คือ

1. การสงเคราะห์ผู้สูงอายุในสถานสงเคราะห์คนชรา

ในปี พ.ศ.2544 สถานสงเคราะห์คนชรา มีจำนวนทั้งสิ้น 20 แห่ง สามารถให้บริการแก่ผู้สูงอายุได้ จำนวน 2,804 คน มีวัตถุประสงค์เพื่อสงเคราะห์คนชราที่ประสบปัญหาความเดือดร้อน เช่น ถูกทอดทิ้ง ไม่มีที่อยู่อาศัย ไม่มีผู้อุปการะดูแล เข้าอยู่ในสถานสงเคราะห์ โดยบริการที่จัดให้ประกอบด้วย บริการด้านปัจจัย 4 บริการตรวจสุขภาพทั่วไป การรักษาพยาบาลเมื่อเจ็บป่วย บริการด้านกายภาพบำบัด บริการให้คำแนะนำที่ปรึกษา แก้ไขปัญหาทางอารมณ์ จิตใจและปรับตัว โดยนักสังคมสงเคราะห์ กิจกรรมนันทนาการ กิจกรรมเสริมรายได้ บริการด้านศาสนกิจ และบริการฌาปนกิจให้คนชราที่ไม่มีญาติ เป็นต้น

2. ศูนย์บริการทางสังคมผู้สูงอายุ

ในปี พ.ศ.2544 มีศูนย์บริการทางสังคมผู้สูงอายุ 17 แห่งทั่วประเทศ สามารถให้บริการผู้สูงอายุได้ 302,014 คน โดยมีการจัดบริการใน 3 ลักษณะ ดังนี้

2.1 บริการภายในศูนย์ เป็นบริการที่จัดขึ้นภายในศูนย์ฯ ได้แก่ บริการด้านสุขภาพอนามัย กายภาพบำบัด สังคมสงเคราะห์ กิจกรรมเสริมรายได้ กิจกรรมเสริมความรู้ นันทนาการ และกิจกรรมด้านศาสนา เป็นต้น

2.2 บริการหน่วยเคลื่อนที่ เป็นบริการที่จัดให้แก่ผู้สูงอายุในชุมชน โดยการออกหน่วยเคลื่อนที่เยี่ยมเยียน ให้คำแนะนำปรึกษาแก้ไขปัญหา บริการด้านสุขภาพอนามัย และบริการด้านข้อมูลข่าวสาร เป็นต้น

2.3 บริการบ้านพักฉุกเฉิน เป็นการบริการช่วยเหลือผู้สูงอายุที่ประสบปัญหาความเดือดร้อน เฉพาะหน้า โดยการรับเข้าพักในบ้านพักฉุกเฉินเป็นการชั่วคราว และให้บริการด้านปัจจัย 4 ด้านสังคมสงเคราะห์ เช่น ให้คำแนะนำปรึกษาแก้ไขปัญหา ส่งกลับบ้านหรือส่งไปรับความช่วยเหลือจากหน่วยงานอื่นๆ เป็นต้น

3. การสงเคราะห์เบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ

การสงเคราะห์เบี้ยยังชีพ เป็นบริการที่รัฐเปลี่ยนแปลงรูปแบบการบริการในสถานสงเคราะห์หรือศูนย์บริการทางสังคมผู้สูงอายุ มาสู่บริการที่ใช้ในชุมชนเป็นฐาน ซึ่งผ่านความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 3 มีนาคม 2535 และเริ่มดำเนินการในปี พ.ศ.2536 ซึ่งถือเป็นการจัดสวัสดิการด้านการเงินและรายได้ให้กับผู้สูงอายุที่ประสบปัญหาความทุกข์ยาก เดือดร้อน ถูกทอดทิ้ง ฐานะยากจนขาดผู้อุปการะเลี้ยงดู หรือไม่สามารถประกอบอาชีพเลี้ยงตนเองได้ โดยรัฐจัดสรรงบประมาณเบี้ยยังชีพแก่ผู้สูงอายุ เป็นเงิน 300 บาท/คน/เดือน และในปี พ.ศ.2550 รัฐได้จัดสรรงบประมาณเบี้ยยังชีพให้แก่ผู้สูงอายุเพิ่มอีกคนละ 200 บาท/คน/เดือน เป็นเงิน 500 บาท/คน/เดือน จนตลอดชีพ

4. การจัดสวัสดิการด้านสุขภาพแก่ผู้สูงอายุของกระทรวงสาธารณสุข

ตามระเบียบกระทรวงสาธารณสุขว่าด้วยการสงเคราะห์ผู้สูงอายุด้านการรักษาพยาบาล พ.ศ.2535 กำหนดให้ผู้สูงอายุที่มีอายุตั้งแต่ 60 ปีขึ้นไป สามารถแสดงความจำนงขอบัตรประจำตัว ด้านการรักษาพยาบาลที่สถานพยาบาลในภูมิลำเนาของตน เมื่อได้รับบัตรแล้ว ผู้สูงอายุ มีสิทธิรับการักษาพยาบาลจากสถานพยาบาลแห่งนั้น โดยไม่ต้องเสียค่ารักษาพยาบาล ค่ารักษาพยาบาลในที่นี้หมายถึงเงินที่สถานพยาบาลเรียกเก็บในการรักษาพยาบาล ซึ่งรวมถึงค่าใช้จ่ายดังต่อไปนี้

4.1 ค่ายา ค่าผ่าตัด ค่าน้ำเกลือ ค่าเลือด และส่วนประกอบของเลือดหรือสารทดแทนหรืออาหารทางเส้นเลือด ค่าออกซิเจน และอื่นๆทำนองเดียวกันนี้ซึ่งใช้เพื่อการบำบัดโรค

4.2 ค่าอวัยวะเทียม และอุปกรณ์ในการบำบัดโรค รวมทั้งค่าซ่อมแซม

4.3 ค่าบริการทางการแพทย์ ค่าตรวจโรค ค่าวิเคราะห์โรค ค่าชั้นสูตรโรค ค่าตรวจโดยห้องทดลอง และค่าใช้จ่ายอื่นๆของผู้ป่วยใน แต่ไม่รวมถึงค่าจ้างพยาบาลพิเศษ ค่าธรรมเนียมพิเศษและค่าบริการอื่น ทำนองเดียวกันที่มีลักษณะเป็นเงินตอบแทน

4.4 ค่าอุดฟันธรรมดา ค่าถอนฟัน ค่าทำฟันปลอมที่ใช้โครลิคเป็นฐาน

4.6 ค่าบริการส่งเสริมสุขภาพและกายภาพบำบัด

4.6 ค่าห้องและค่าอาหารสามัญตลอดเวลาที่เข้ารับการรักษาพยาบาล

4.7 ค่าตรวจสุขภาพประจำปี (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, 2548: 19-21)

5. การเกื้อหนุนผู้สูงอายุ

ปัญหาสำคัญของผู้สูงอายุประการหนึ่งคือการขาดรายได้เมื่อเข้าสู่วัยสูงอายุซึ่งเป็นปัญหาร้ายแรงมากสำหรับผู้สูงอายุที่ไม่มีแหล่งรายได้ ไม่มีเงินออม บำนาญ หรือไม่มีบุตร หรือครอบครัวมีรายได้ไม่แน่นอน ปัญหานี้เห็นได้ชัดในประเทศกำลังพัฒนาซึ่งมีแรงงานเป็นจำนวนน้อยสังกัดในองค์กรหรือหน่วยงานที่มีระบบบำนาญและผู้สูงอายุส่วนใหญ่ต้องพึ่งพิงบุตร การศึกษาในประเทศไทย ปี พ.ศ.2531 พบว่า มีประชากรผู้สูงอายุเพียงร้อยละ 2.00 เท่านั้น ที่มีบำนาญเป็นแหล่งรายได้ที่สำคัญ และพบว่า ผู้สูงอายุส่วนมากไม่มีรายได้เพียงพอเลี้ยงตนเองและต้องพึ่งพิงบุตร การศึกษาในประเทศเกาหลีพบว่าผู้สูงอายุที่ได้รับบำนาญมีเพียงร้อยละ 1.20 เท่านั้น ดังนั้นผู้สูงอายุจึงต้องพึ่งพิงครอบครัวในการดำรงชีวิตเกือบทั้งหมด ปัญหารายได้เป็นปัญหาร้ายแรงมากยิ่งขึ้นสำหรับผู้สูงอายุสตรีซึ่งมี ส่วนร่วมในแรงงานอยู่ในขอบเขตจำกัด ผู้สูงอายุสตรีโสด หย่า และหม้าย จะได้รับผลกระทบอย่างมากเพราะต้องใช้ชีวิตที่ยากลำบากเป็นเวลายาวนาน ผู้สูงอายุจำนวนมากในประเทศกำลังพัฒนาต้องเป็นผู้ไร้ที่อยู่อาศัยและดำรงชีวิตอยู่ด้วยการขอทานจากผู้อื่น ประเทศจีน ฮังกง อินเดีย เกาหลี และสิงคโปร์ ได้พยายามแก้ปัญหาโดยการดำเนินโครงการต่างๆ สำหรับผู้สูงอายุ อย่างไรก็ตามโครงการบำนาญยังเป็นแหล่งรายได้ที่ผู้สูงอายุปรารถนาที่จะได้รับการเกื้อหนุนจากรัฐ ประเทศญี่ปุ่นได้ริเริ่มโครงการบำนาญต่างๆ หลายโครงการ เช่นเดียวกับประเทศออสเตรเลียและนิวซีแลนด์ซึ่งได้ขยายขอบเขตของโครงการบำนาญให้กว้างขวางขึ้น (บอส, Bose, A.B., 1996, p.82-95)

2.3 แนวคิดและทฤษฎีการนำนโยบายไปปฏิบัติ

ในกระบวนการของนโยบายสาธารณะนั้น อาจกล่าวได้ว่าขั้นตอนของการนำนโยบายไปปฏิบัตินั้นมี ความสำคัญมากกว่าขั้นตอนอื่นๆ เพราะถึงแม้จะมีนโยบายที่ดีและผ่านการกำหนดมาอย่างถูกต้องตามหลัก วิชาก็ตาม แต่หากนำนโยบายไปปฏิบัติแล้วประสบความล้มเหลวก็ย่อมไม่เกิดประโยชน์อันใด แต่กลับจะทำให้ ต้องสูญเสียทรัพยากรต่างๆ ของประเทศ และยังส่งผลเสียต่อผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย ไม่ว่าจะเป็นประชาชนหรือ ข้าราชการที่นำนโยบายไปปฏิบัติรวมถึงฝ่ายการเมืองที่เป็นผู้กำหนดนโยบายนั้นด้วย ดังนั้น ในปัจจุบันการนำ นโยบายไปปฏิบัติจึงได้รับความสำคัญและความสนใจมากขึ้น ในการทำความเข้าใจเกี่ยวกับการนำนโยบายไป ปฏิบัตินี้ มีประเด็นต่างๆ ที่น่าสนใจ ดังนี้

ความหมายของการนำนโยบายไปปฏิบัติ มีนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายของการนำนโยบายไป ปฏิบัติ เช่น แมซมานเนียน และ เซบาสเตียร์ (Daniel Mazmanian and Pual A. Sabatier, 1989, p. 20-21) ให้ความหมายว่าการนำนโยบายไปปฏิบัติ คือ การนำการตัดสินใจของนโยบายที่ได้กระทำไว้ไปปฏิบัติให้ ประสบผลสำเร็จ

วิลเลียม (Walter William อ้างถึงใน สมบัติ อารังธัญวงศ์, 2543, หน้า 39) ให้ความหมายว่า การนำ นโยบายไปปฏิบัติ คือ ความพยายามที่จะตัดสินใจความสามารถขององค์กรในการรวบรวมคนและทรัพยากรใน หน่วยงานหนึ่งและกระตุ้นให้บุคลากรในหน่วยงานปฏิบัติงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กร

เพรสแมน และ วิลดาฟสกี หมายถึง การผลิตผลลัพธ์ออกมาการทำให้สำเร็จ

พอล เอ ซาบาเตียร์ และดาเนียล เอ แมสมาเนียน (Paul A. Sabatier and Daniel z. Mazmanian 1983, p.4 อ้างถึงใน ปิยะนุช เงินคล้าย ม.ป.ป., หน้า 1) กล่าวไว้ว่า การนำนโยบายไปปฏิบัติ หมายถึง กระบวนการตัดสินใจเชิงนโยบายที่เกิดขึ้นจากกฎหมาย การตัดสินใจพิพากษาอรรถคดีคำสั่งของฝ่ายบริหาร

Pressman and Wildavsky (1973, p. 3) คือการดำเนินงานให้ลุล่วงให้ประสบความสำเร็จให้ครบถ้วนให้เกิดผลผลิตและให้สมบูรณ์

Bardach (1980, p.9) เป็นกิจกรรมทางสังคมที่เกิดขึ้นและเป็นไปตามข้อกำหนดของนโยบาย ซึ่งเน้นความสำคัญของกระบวนการอย่างชัดเจน

Pressman and Wildavsky (1973, p.14) คือ ความสามารถที่จะจัดการ และประสานสิ่งที่จะเกิดขึ้นมาภายหลังในลักษณะที่ เป็นลูกโซ่เชิงสาเหตุ และผลทั้งนี้เพื่อให้ได้รับผลลัพธ์ที่พึงปรารถนา

Van Meter and Van Horn (1975, p.208) คือ การดำเนินการโดยบุคคล หรือกลุ่มบุคคล ในภาครัฐ หรือภาคเอกชน ซึ่งการดำเนินการดังกล่าวมุ่งที่จะก่อให้เกิดความสำเร็จโดยตรงตามวัตถุประสงค์จากการตัดสินใจดำเนินนโยบายที่ได้กระทำก่อนหน้านั้นแล้ว

Alexander (1985, p.413) คือ ชุดปฏิบัติการที่เป็นแผนการปฏิบัติงานที่ถูกส่งไปยังผู้ที่ตั้งใจจะให้ได้รับประโยชน์จาก นโยบายเป็นการเฉพาะ และเป็นการปฏิบัติในภาคสนาม

ปิยะนุช เงินคล้าย (ม.ป.ป., หน้า 1, 3) ได้อธิบายความหมายเรื่องกระบวนการนำ นโยบายไปปฏิบัติ ของ ยู ยีน บาร์แคช ว่า หมายถึง กระบวนการทำงานทางปฏิสัมพันธ์เชิงยุทธศาสตร์ เพื่อให้สามารถบรรลุเป้าหมาย ของกลุ่มผลประโยชน์ต่าง ๆ ซึ่งอาจจะ สอดคล้องหรือไม่สอดคล้องกับเป้าหมายของนโยบายก็ได้ วรเดช จันทรศร (2530, หน้า 2) กล่าวว่า "การนำนโยบายไปปฏิบัติ" จะเป็นที่ สอดคล้องกันในหมู่นักวิชาการชั้นนำทางด้านนี้ ที่ให้ความหมายว่า การนำนโยบายไป ปฏิบัติเป็น เรื่องของการศึกษาว่า "องค์กร บุคคล หรือ กลุ่มบุคคลที่เกี่ยวข้องสามารถนำ และกระตุ้น ให้ทรัพยากรทางการบริหารทั้งหมด ปฏิบัติงานให้บรรลุตามนโยบายที่ระบุ ไว้หรือไม่แค่นั้นเพียงใด"

ชัตติยา กรรณสูต (2527, หน้า 56) ได้ให้ความหมายว่า การนำนโยบายไปปฏิบัติเป็นการนำนโยบายไป ดำเนินการเพื่อให้เกิดผลที่เป็นรูปธรรมมากขึ้นตามขั้นตอนต่าง ๆ คือ ในรูปของแผน แผนงาน โครงการ ที่ จะต้องแจกแจงรายละเอียดออกเป็นงานหรือกิจกรรมต่าง ๆ ซึ่งเมื่อนำมาประมวลกันแล้วย่อมจะก่อให้เกิด การบรรลุตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายในแต่ละขั้นตอนด้วย จึงจะถือว่ามีประสิทธิภาพ

สำหรับในการศึกษาครั้งนี้สามารถสรุปความหมายของการนำนโยบายไปปฏิบัติได้ว่า การนำนโยบายไปปฏิบัติ คือ การที่องค์กร บุคคล หรือกลุ่มบุคคลที่รับผิดชอบสามารถนำและกระตุ้นให้ทรัพยากรทางการบริหารตลอดจนกลไกที่สำคัญทั้งหมดสามารถปฏิบัติงานให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ของนโยบายที่ระบุไว้หรือไม่ แค่นั้น เพียงใด หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งคือ ความสามารถที่จะผลักดันการทำงานของกลไกที่สำคัญทั้งหมดให้บรรลุผลลัพธ์ที่ตั้งไว้

ลักษณะของการนำนโยบายไปปฏิบัติ

การนำนโยบายไปปฏิบัตินั้นมีลักษณะสำคัญที่น่าสนใจและควรทำความเข้าใจ ดังที่ ริบเลย์ และ แพรนค์ลิน (Ripley, Randal B. and Grace A. Franklin, 1982, p.41) ได้แยกแยะว่าการนำนโยบายไปปฏิบัติ นั้น มีลักษณะสำคัญ 5 ประการ คือ

1. มีผู้ที่เกี่ยวข้องจำนวนมาก
2. ผู้ที่มีความเกี่ยวข้องกับการนำนโยบายไปปฏิบัติล้วนมีวัตถุประสงค์ที่หลากหลาย และมักจะแตกต่างกัน
3. นโยบายและโครงการของรัฐมักจะขยายใหญ่โตมากขึ้นทุกวัน
4. หน่วยงานในหลายระดับ จากหลายกระทรวง ทบวง กรม มักจะเข้ามามีส่วนร่วมในการนำนโยบายไปปฏิบัติ
5. ปัจจัยหลายประการที่มีความสำคัญมากต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติและอยู่นอกเหนือการควบคุมตัวแบบของการนำนโยบายไปปฏิบัติ

ในการศึกษาเกี่ยวกับการนำนโยบายไปปฏิบัตินั้น จำเป็นที่จะต้องทำความเข้าใจเกี่ยวกับตัวแบบของการนำนโยบายไปปฏิบัติเพราะจะช่วยให้ผู้ศึกษาเข้าใจถึงปัจจัยต่าง ๆ ที่มีผลต่อความสำเร็จหรือความล้มเหลวของการนำนโยบายไปปฏิบัติ นอกจากนี้ตัวแบบของการนำนโยบายไปปฏิบัติยังช่วยให้ผู้ศึกษาเข้าใจถึงความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยต่าง ๆ เหล่านี้ด้วย สำหรับตัวแบบของการนำนโยบายไปปฏิบัติที่ วรเดช จันทรร (2551, หน้า 129) ได้เสนอไว้ดังนี้

1. ตัวแบบที่ยืดหลักเหตุผล
2. ตัวแบบด้านการจัดการ
3. ตัวแบบด้านการพัฒนาองค์การ
4. ตัวแบบกระบวนการระบบราชการ
5. ตัวแบบทางการเมือง
 - a. ตัวแบบทั่วไป เป็นตัวแบบที่เป็นผลงานของ Van Meter และ Van Horn ซึ่งตัว

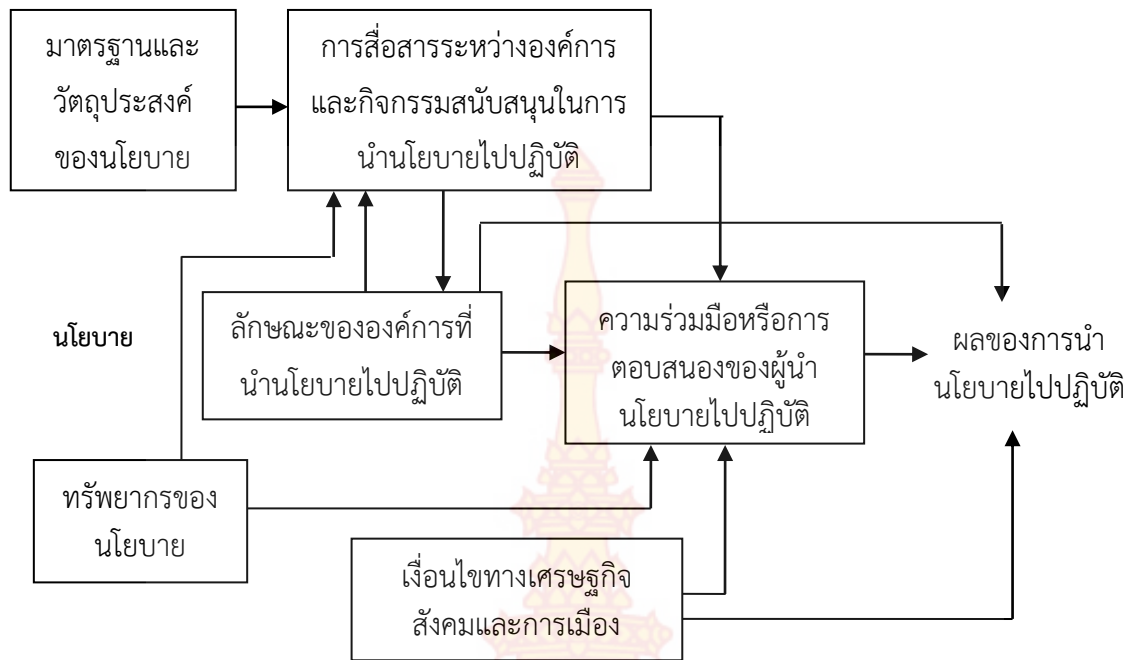
แบบทั่วไปนี้ได้รวมตัวแปรบางส่วนของตัวแบบอื่นๆไว้ค่อนข้างจะครอบคลุม โดยตัวแบบทั่วไปนี้จะให้ความสำคัญกับปัจจัย 3 ปัจจัย คือ กระบวนการสื่อข้อความ สมรรถนะขององค์การในการนำนโยบายไปปฏิบัติ และความร่วมมือสนับสนุนของผู้ปฏิบัติ

โดยในด้านการสื่อข้อความนั้น ประสิทธิภาพของการนำนโยบายไปปฏิบัติย่อมขึ้นอยู่กับความเข้าใจของผู้ปฏิบัติว่าตนเองควรจะทำอย่างไรบ้าง ซึ่งความเข้าใจดังกล่าวจะมีมากน้อยเพียงใดย่อมขึ้นอยู่กับความชัดเจนของนโยบาย กิจกรรมต่างๆที่จะมีส่วนช่วยทำให้เกิดความรู้ความเข้าใจดีขึ้น ลักษณะหน่วยงานที่นำไปปฏิบัติในแง่ของความรู้ความสามารถของตัวบุคคลที่อยู่ในหน่วยงานนั้น ตลอดจนความพร้อมที่จะให้ความร่วมมือของผู้ปฏิบัติเอง

ด้านสมรรถนะของหน่วยงานก็มีความสำคัญเช่นกัน เนื่องจากการนำนโยบายไปปฏิบัติย่อมขึ้นอยู่กับความสามารถของหน่วยงานว่าจะทำงานให้เป็นไปตามความคาดหวังได้มากน้อยเพียงใด นอกจากนี้ความสามารถดังกล่าวก็ขึ้นอยู่กับทรัพยากรที่เพียงพอ กิจกรรมจูงใจที่จะทำให้การปฏิบัติดีขึ้น คุณภาพของบุคลากร ภาวะผู้นำ ความสำคัญของหน่วยงานนั้น ตลอดจนสภาวะทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองโดยทั่วไป ในด้านตัวผู้ปฏิบัติประสิทธิภาพของการนำนโยบายไปปฏิบัติย่อมขึ้นอยู่กับความภักดีของบุคคลที่มีอยู่ในองค์การ ผลประโยชน์ส่วนตัว ตลอดจนความพร้อมที่จะเปลี่ยนแปลงจากวิธีการปฏิบัติงานที่ทำอยู่เดิม

สำหรับในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เลือกใช้ตัวแบบทั่วไปของ แวน มีเตอร์ และแวน ฮอร์น (Van Meter and Van Horn, 1975 อ้างถึงใน วรเดช จันทรศร, 2551, หน้า 121) ประกอบด้วย ตัวแปรทั้งสิ้น 6 ตัวแปร ซึ่งเชื่อมโยงระหว่างนโยบาย และสมรรถนะ ในการนำนโยบายไปปฏิบัติ ตัวแบบนี้ยังแสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ ที่มีต่อกัน และความสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระที่มีต่อตัวแปรตาม ซึ่งได้รับการพิสูจน์ในเชิงประจักษ์แล้ว ตัวแปรอิสระที่อยู่ในตัวแบบนี้ประกอบด้วยตัวแปรต่อไปนี้

ภาพที่ 2.1 ตัวแบบทางทฤษฎีการนำนโยบายไปปฏิบัติของแวน มิเตอร์ และแวนฮอร์น: กระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติ

ที่มา : วรเดช จันทรศร, 2551, หน้า 122

ตัวแบบทางทฤษฎีการนำนโยบายไปปฏิบัติของแวน มิเตอร์ และแวนฮอร์น: กระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติ (วรเดช จันทรศร, 2551: 122) ประกอบด้วย

1. มาตรฐานและวัตถุประสงค์ของนโยบาย
2. ทรัพยากรของนโยบาย
3. การสื่อสารระหว่างองค์กรและกิจกรรมสนับสนุนในการนำนโยบายไปปฏิบัติ
4. ลักษณะขององค์กรที่นำนโยบายไปปฏิบัติ
5. เงื่อนไขทางเศรษฐกิจ สังคมและการเมือง
6. ความร่วมมือหรือการตอบสนองของผู้นำนโยบายไปปฏิบัติ

โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. มาตรฐานและวัตถุประสงค์ของนโยบาย

มาตรฐานและวัตถุประสงค์ของนโยบายเป็นปัจจัยสำคัญที่จะตัดสินว่านโยบายมีสมรรถนะมากน้อยเพียงใด การกำหนดตัวชี้วัดของสมรรถนะของนโยบายเป็นสิ่งสำคัญที่จะต้องทำเป็นอันดับแรก นั่นคือ มาตรฐานและวัตถุประสงค์ของนโยบายจะต้องสอดคล้องกับความเป็นจริง ในบางกรณีมาตรฐานและวัตถุประสงค์ของนโยบายอาจสามารถสังเกตและวัดได้ง่าย แต่ในบางกรณีการวัดสมรรถนะของนโยบายก็อาจทำได้ยากเช่นกัน หากนโยบายนั้นมีมาตรฐานหรือวัตถุประสงค์ที่คลุมเครือหรือขัดแย้งกันเอง โดยสรุปแล้ว มาตรฐาน

และวัตถุประสงค์ของนโยบายเป็นตัวแปรที่จะต้องกำหนดขึ้นอย่างชัดเจน เพราะการนำนโยบายไปปฏิบัติ ไม่สามารถทราบได้ว่าสำเร็จหรือล้มเหลวหากปราศจากเป้าหมายและข้อกำหนดที่ชัดเจน

2. ทรัพยากรของนโยบาย

นอกจากนโยบายจะต้องมีเป้าหมาย วัตถุประสงค์ และตัวชี้วัดที่เป็นมาตรฐานแล้ว นโยบายยังประกอบไปด้วยทรัพยากร ซึ่งหมายถึงความรวมถึงเงินงบประมาณ และแรงกระตุ้นสนับสนุนอื่นๆ เพื่อช่วยให้การนำนโยบายไปปฏิบัติเกิดประสิทธิผล ซึ่งเป็นปัจจัยที่สำคัญมากที่สุดที่ส่งผลให้นโยบายประสบความสำเร็จคือการช่วยเหลือและสนับสนุนจากหน่วยงานของรัฐ มากกว่าการใช้งบประมาณที่เพียงพอ

3. การสื่อสารระหว่างองค์การและกิจกรรมสนับสนุนในการนำนโยบายไปปฏิบัติ

การนำนโยบายไปปฏิบัติต้องอาศัยการสื่อสารของเป้าหมายและวัตถุประสงค์ไปยังหน่วยงานและผู้ที่เกี่ยวข้องในทุกลำดับชั้นขององค์การ เนื่องจากการสื่อสารเป็นกระบวนการที่มีความซับซ้อนอยู่ในตัวเองอยู่แล้ว และผู้สื่อสารเองก็เป็นอุปสรรคสำคัญในการสร้างให้เกิดการบิดเบือนเป้าหมายและวัตถุประสงค์ดังกล่าว การสื่อสารที่สร้างให้เกิดความสำเร็จในการนำนโยบายไปปฏิบัติจะต้องมีความชัดเจน ความเที่ยงตรง และสม่ำเสมอ ในระหว่างกระบวนการสื่อสาร

การสื่อสารระหว่างองค์การมีความสำคัญต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติเป็นอย่างมาก อันประกอบด้วยกิจกรรมกระตุ้นและสนับสนุนที่สำคัญ 2 ลักษณะคือ

การให้คำแนะนำด้านเทคนิคและความช่วยเหลือโดยหน่วยงานระดับบน เพื่อช่วยเหลือให้หน่วยงานระดับล่างดำเนินการตามที่ต้องการ หน่วยงานระดับบน อาจพิจารณาให้การสนับสนุนได้หลายรูปแบบ ทั้งเป็นผลด้านลบและบวกต่อหน่วยงานระดับล่าง

4. ลักษณะขององค์การที่นำนโยบายไปปฏิบัติ

แวน มีเตอร์ และแวน ฮอร์น ได้ให้ข้อสังเกตถึงลักษณะขององค์การที่นำนโยบายไปปฏิบัติว่ามี 2 องค์ประกอบ คือ

ลักษณะโครงสร้างอย่างเป็นทางการขององค์การ และลักษณะอย่างไม่เป็นทางการของบุคลากรในองค์การ ทั้งสองยังได้เสนอลักษณะของหน่วยงานที่ส่งผลต่อสมรรถนะของการนำนโยบายไปปฏิบัติ ประกอบด้วย

- ปริมาณและความสามารถของบุคลากรในหน่วยงาน
- ระดับของการควบคุมที่เป็นลำดับขั้นในการตัดสินใจและดำเนินการ
- ทรัพยากรทางการเมืองของหน่วยงาน เช่น แรงสนับสนุนจากผู้บริหารหรือนักการเมือง
- ความสามารถในการยืดหยุ่นของหน่วยงาน
- ระดับของการสื่อสารแบบเปิด เช่น การมีเครือข่ายการสื่อสารที่เป็นอิสระ

- การเชื่อมโยงอย่างเป็นทางการและไม่เป็นทางการของผู้กำหนดนโยบายและผู้ที่เกี่ยวข้องในกระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติ

5. เงื่อนไขทางเศรษฐกิจ สังคมและการเมือง

แวน มิเตอร์ และแวน ฮอร์นกล่าวว่า สภาพเศรษฐกิจ สังคมและการเมือง ที่ส่งผลกระทบต่อการนำนโยบายสาธารณะไปปฏิบัติเป็นปัจจัยที่เมื่อก่อนไม่ได้มีผู้ให้ความสนใจศึกษา แต่ก็เป็นสิ่งที่ทราบกันอย่างกว้างขวางว่า เงื่อนไขและทรัพยากรด้านเศรษฐกิจ สังคมและการเมือง มีผลสำคัญต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติอย่างมาก ทั้งโดยทางตรงและทางอ้อม

6. ความร่วมมือหรือการตอบสนองของผู้นำนโยบายไปปฏิบัติ

ความเข้าใจของผู้นำนโยบายไปปฏิบัตินั้นมีส่วนสำคัญและถือว่าเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อผลลัพธ์ของนโยบายมากที่สุดปัจจัยหนึ่ง องค์ประกอบของปัจจัยนี้เน้นไปที่ตัวผู้ปฏิบัติ ซึ่งมี 3 ประการคือ

6.1 การรับรู้และความเข้าใจของผู้ปฏิบัติที่มีต่อนโยบาย

6.2 ทิศทางการตอบสนองต่อนโยบายของผู้ปฏิบัติ

6.3 ระดับการยอมรับในตัวนโยบายของผู้ปฏิบัติ

ซึ่งทั้งสามประการเป็นเงื่อนไขที่มีอยู่ตัวผู้ปฏิบัติทุกคน นโยบายนั้นจะไม่สามารถประสบความสำเร็จ

การประเมินความสำเร็จ และความล้มเหลวของการนำนโยบายไปปฏิบัติ

วรเดช จันทรศร (2555, หน้า 47-49) ได้พิจารณาความสำเร็จและความล้มเหลวของโครงการพัฒนาของรัฐสามารถพิจารณาได้จากผลรวมสามมิติ ดังนี้

มิติแรก โครงการที่ประสบความสำเร็จ จะต้องบรรลุมาตรฐานของตัวชี้วัดด้านผลผลิตทั้งในแง่ปริมาณ เวลา ค่าใช้จ่าย คุณภาพ และความพึงพอใจ

มิติที่สอง โครงการที่ประสบความสำเร็จในมิติแรก ความสำเร็จของโครงการนั้นๆ ต้องไม่ประสบความสำเร็จที่แท้จริงโดย โครงการนั้นต้องไม่ก่อให้เกิดปัญหาต่อโครงการหรือนโยบายอื่นๆ โครงการนั้นต้องไม่ก่อให้เกิดปัญหาความเชื่อถือได้ของผลโครงการ โครงการที่ประสบความสำเร็จจะต้องไม่มีปัญหาทางด้านมาตรการของโครงการที่นำไปใช้ในทางปฏิบัติ โครงการที่สำเร็จจะต้องไม่มีปัญหาทางด้านมนุษยธรรมหรือศีลธรรม

มิติที่สาม ผลความสำเร็จของแต่ละโครงการจะต้องก่อให้เกิดผลรวมของการพัฒนาประเทศที่พึงปรารถนาด้วย อาจกล่าวได้ว่าความสำเร็จและความล้มเหลวของโครงการพัฒนาของรัฐขึ้นอยู่กับประสิทธิภาพในการวางแผนและการควบคุม สมรรถนะขององค์การ ภาวะผู้นำและความร่วมมือ การเมือง และการบริหารสภาพแวดล้อมภายนอก

การนำนโยบายไปปฏิบัติได้ชี้ให้เห็นในความสลับซับซ้อนในแง่ต่างๆ ของการนำนโยบายไปปฏิบัติอย่างละเอียดทั้งในแง่บทบาทขององค์การและผู้ที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนความเป็นอิสระขององค์การและบุคคลเหล่านั้น

ในขั้นตอนของการนำนโยบายไปปฏิบัติที่เด่นชัดเฉพาะเจาะจงครอบคลุมถึงปัญหาต่างๆ รวม 5 ด้าน หลักด้วยกัน คือ

1. ปัญหาทางด้านสมรรถนะ ความสำเร็จของการนำนโยบายไปปฏิบัติ ไม่ว่าจะนโยบายนั้นจะเป็นประเภทใดก็ตามกล่าวได้ว่า โดยส่วนหนึ่งย่อมขึ้นอยู่กับว่าหน่วยงานที่รับผิดชอบในการนำนโยบายไปปฏิบัติมีความสามารถในการดำเนินการให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของนโยบายนั้นได้มากน้อยเพียงใด

2. ปัญหาด้านการควบคุม ความสำเร็จของนโยบายส่วนหนึ่งขึ้นอยู่กับความสามารถในการควบคุมปัญหาทางด้านการควบคุมจะมากหรือน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับเงื่อนไขต่างๆ 3 ประการ ดังนี้

ประการที่ 1 ความสามารถของหน่วยงานที่รับผิดชอบในการแปลงนโยบายว่าจะสามารถแปลงนโยบายนั้นๆออกมาเป็นแนวทางปฏิบัติ แผนงานหรือโครงการที่สอดคล้องกับความต้องการของนโยบายเพียงใด

ประการที่ 2 ขึ้นอยู่กับกิจกรรมของนโยบาย แผนงาน โครงการ นั้นมีวัตถุประสงค์ที่ชัดเจนเพียงใด

ประการที่ 3 ขึ้นอยู่กับหน่วยงานปฏิบัติ จะมีการกำหนดภารกิจตลอดจนมาตรฐานในการปฏิบัติงานของแผนงานหรือโครงการนั้นเพียงใด

3. ปัญหาทางด้านความร่วมมือและการต่อต้านการเปลี่ยนแปลง การนำนโยบายไปปฏิบัติจะประสบความสำเร็จไม่ได้หากปราศจากความร่วมมือจากสมาชิกทั้งมวลในองค์กรหรือหน่วยปฏิบัติ โดยมีปัจจัยหลักๆ 7 ประการ ที่ทำให้ สมาชิกในหน่วยงานไม่ให้ความร่วมมือ

ประการที่ 1 นโยบายนั้นไม่ได้มาจากความต้องการที่แท้จริงของตน หรือไม่เห็นความสำคัญของนโยบาย

ประการที่ 2 นโยบายนั้นมีผลทำให้ดุลยพินิจในการปฏิบัติงาน ตลอดจนพฤติกรรมในการปฏิบัติงานประจำต้องเปลี่ยนแปลงไป

ประการที่ 3 หัวหน้าหน่วยปฏิบัติไม่ได้ให้การสนับสนุนนโยบาย

ประการที่ 4 นโยบายนั้นส่งผลทำให้งบประมาณ อัตรากำลังของหน่วยงานต้องลดลงในระยะยาว

ประการที่ 5 นโยบายนั้นถูกกำหนดโดยฝ่ายบริหารที่ไม่เข้าใจว่าสภาพความเป็นจริงในการปฏิบัติงานหรือการให้บริการของผู้ปฏิบัติเป็นเช่นไร

ประการที่ 6 สมาชิกในองค์กรหรือหน่วยงานไม่เห็นด้วยกับสาระหรือวิธีปฏิบัติในโครงการหรือนโยบายนั้น เพราะไม่ได้ร่วมในกระบวนการตัดสินใจ

ประการที่ 7 สมาชิกในองค์การหรือหน่วยปฏิบัติไม่ให้ความร่วมมือหรือต่อต้านเนื่องจากขาดความรู้ ความเข้าใจว่าจะปฏิบัติตามนโยบายนั้นได้อย่างไร

4. ปัญหาทางด้านอำนาจและความสัมพันธ์กับองค์การอื่นๆที่เกี่ยวข้องจะมีมากขึ้นเพียงใดขึ้นอยู่กับเงื่อนไขหรือปัจจัยย่อย ๆ หลายประการ ได้แก่ ลักษณะของการติดต่อและความสัมพันธ์ที่หน่วยปฏิบัติมีกับหน่วยที่ควบคุมนโยบายดังกล่าว ระดับความจำเป็นที่หน่วยปฏิบัติจะต้องแสวงหาความร่วมมือ ฟังหาหรือทำความเข้าใจความตกลงกับหน่วยงานหลักอื่น ๆ ระดับของความเป็นไปได้ที่เจ้าหน้าที่ของแต่ละหน่วยจะสามารถทำงานร่วมกันได้

5. ปัญหาทางด้านความสนับสนุนและความผูกพันขององค์การหรือบุคคลที่สำคัญ ปัญหาดังกล่าวอาจลุกลามส่งผลไปถึงความล้มเหลวของนโยบายนั้นโดยตรงก็ได้ ความสนับสนุนและความผูกพันขององค์การหรือบุคคลสำคัญ ได้แก่ กลุ่มผลประโยชน์ กลุ่มอิทธิพล นักการเมือง ข้าราชการระดับสูง ตลอดจนสื่อมวลชน ความยากลำบากของการนำนโยบายไปปฏิบัติจะมีมากขึ้นเพียงใดขึ้นอยู่กับเงื่อนไขต่างๆ เช่น ผู้รับผิดชอบหรือหน่วยงานราชการที่รับผิดชอบในการนำนโยบายไปปฏิบัติ มีความสัมพันธ์ที่แน่นแฟ้นกับฝ่ายการเมืองและฝ่ายบริหารหรือไม่ กลุ่มอิทธิพล กลุ่มผลประโยชน์ที่เกี่ยวข้องทั้งระดับชาติและระดับท้องถิ่นมีความเข้าใจ ตลอดจนสูญเสียประโยชน์ในนโยบายนั้นเพียงใด เงื่อนไขของระดับความสัมพันธ์ระหว่างหน่วยงานที่รับผิดชอบในนโยบายกับสื่อมวลชนก็มีความสำคัญอย่างมากหากขาดซึ่งความสัมพันธ์หรือเข้าใจอันดี

จากการศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับความสำเร็จและความล้มเหลวของนโยบายรวมทั้งปัจจัยการนำนโยบายไปปฏิบัติซึ่งเป็นขั้นตอนที่มีความสำคัญอย่างยิ่งในกระบวนการนโยบายสาธารณะ ทั้งนี้เพราะว่าแม้ว่านโยบายจะดีเลิศสักเพียงใด แต่เมื่อนำไปปฏิบัติและจะประสบความสำเร็จหรือความล้มเหลวขึ้นอยู่กับปัจจัยต่างๆที่เข้ามาทำให้นโยบายเปลี่ยนแปลงไปจากวัตถุประสงค์เดิม เช่น สมรรถนะขององค์การ ความชัดเจนและการยอมรับของผู้ที่จะนำนโยบายลงไปปฏิบัติ รวมทั้งกลุ่มผลประโยชน์ที่มีส่วนได้เสียกับตัวนโยบาย จะทำให้เกิดความเสียหายต่อกระบวนการนโยบายทั้งหมดโดยเฉพาะต่อประชากร กลุ่มเป้าหมายที่ไม่ได้รับการแก้ไขปัญหาก็ยังทำให้เกิดความสูญเสียเปล่าของทรัพยากรในด้านต่าง ๆ ดังนั้น การตัดสินใจความสำเร็จและความล้มเหลวของการปฏิบัติตามนโยบายการดำเนินงานสวัสดิการสังคมด้านเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ดูจากผลการปฏิบัติจริง ตลอดจนการพิจารณาผลกระทบในทางที่พึงปรารถนาจึงน่าจะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อการพัฒนานโยบาย ตลอดจนสังคมส่วนรวมได้มากกว่า

2.4 สภาพทั่วไปและข้อมูลพื้นฐานของเทศบาลตำบลไร่เก่า

สภาพทั่วไป

เทศบาลตำบลไร่เก่าตั้งอยู่ในพื้นที่ของ 2 ตำบล คือ ตำบลไร่เก่า และตำบลศาลาลัย กิ่งอำเภอสามร้อยยอด จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ สภาพพื้นที่โดยทั่วไปของชุมชนตั้งอยู่บนที่ราบเชิงเขาตะวันตกเฉียงจากทิศตะวันตกไปทิศตะวันออก พื้นที่แห่งนี้จึงเหมาะสำหรับการขยายชุมชนเพราะมีถนนสายหลักคือทาง

หลวงแผ่นดิน หมายเลข 4 (ถนนเพชรเกษม) ทอดตัวในแนวเหนือ –ใต้ ขนานไปกับทางรถไฟสายใต้ห่างจาก
อำเภอเมืองจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ประมาณ 54 กิโลเมตร ห่างจากที่ทำการกิ่งอำเภอสามร้อยยอดประมาณ 6
กิโลเมตร

ทิศเหนือ ติดต่อกับ ลำห้วยและองค์การบริหารส่วนตำบลศาลาลัย

ทิศใต้ ติดต่อกับ เขตเทศบาลตำบลไร่ใหม่

ทิศตะวันออก ติดต่อกับ ทางรถไฟตลอดแนวเหนือ – ใต้

ทิศตะวันตก ติดต่อกับ องค์การบริหารส่วนตำบลไร่เก่า

ภูมิประเทศ

ลักษณะภูมิประเทศโดยทั่วไปเป็นที่ราบเชิงเขาตะนาวศรี สภาพพื้นที่ลาดเอียงจากทิศตะวันตกไปทิศ
ตะวันออก พื้นที่แห่งนี้จึงเหมาะสำหรับการขยายตัวของชุมชนเพราะมีถนนสายหลักคือทางหลวงแผ่นดิน
หมายเลข 4 (ถนนเพชรเกษม) ทอดตัวในแนวเหนือ –ใต้ ขนานไปกับทางรถไฟสายใต้ เทศบาลตำบลไร่เก่ามี
พื้นที่ทั้งหมด 7,812.5 ไร่ หรือประมาณ 12.5 ตารางกิโลเมตร

จำนวนหมู่บ้าน

เทศบาลตำบลไร่เก่าปกครองพื้นที่ 2 ตำบล คือ ตำบลไร่เก่าและตำบลศาลาลัย แบ่งออกเป็น 8
หมู่บ้าน ได้แก่

1. หมู่ที่ 1 ตำบลไร่เก่า หมู่บ้านศาลเจ็ดยอด ผู้ใหญ่บ้านนายสุรินทร์ เนียมศร
2. หมู่ที่ 2 ตำบลไร่เก่า หมู่บ้านสามร้อยยอด ผู้ใหญ่บ้านนายอภิรักษ์ เสรีสกุลธร
3. หมู่ที่ 3 ตำบลไร่เก่า หมู่บ้านไร่เก่า กำนันนายชะลอ เจริญศรีตันชัย
4. หมู่ที่ 5 ตำบลไร่เก่า หมู่บ้านห้วยขมิ้น ผู้ใหญ่บ้านนายประหัด งามดี
5. หมู่ที่ 8 ตำบลไร่เก่า หมู่บ้านไร่เจริญ ผู้ใหญ่บ้านนายฉลาด ทองใบ
6. หมู่ที่ 4 ตำบลศาลาลัย หมู่บ้านศาลาลัย กำนันนายเชวง สางาม
7. หมู่ที่ 5 ตำบลศาลาลัย หมู่บ้านหนองน้ำก๊าด ผู้ใหญ่บ้านนายสมชาย คล้ายแก้ว
8. หมู่ที่ 6 ตำบลศาลาลัย (บางส่วน) หมู่บ้านหนองไพรวัลย์ ผู้ใหญ่บ้านนายสุภาพ ไทยอุดมทรัพย์

ปัจจุบันมีการจัดตั้งเป็นชุมชน จำนวน 10 ชุมชน ได้แก่

1. ชุมชนศาลเจ็ดยอด ประธานชุมชน นางจินดาพร บัวพา
2. ชุมชนบ้านสามร้อยยอด ประธานชุมชน นางสาวสมัย คงมัน
3. ชุมชนตลาดไร่เก่า ประธานชุมชน นายศักดิ์ชัย ชวงศ์วัฒนา
4. ชุมชนห้วยขมิ้น ประธานชุมชน นายประดิษฐ์ เร่งเจริญ
5. ชุมชนสายกลาง ประธานชุมชน นายเพ็ญ เกิดแก้ว
6. ชุมชนบ้านศาลาลัย ประธานชุมชน นายอำนาจ บัวล้อม
7. ชุมชนวัดศาลาลัย ประธานชุมชน พ.ท.ไพรัช ช่อเทียนทิพย์

8. ชุมชนกระทู้มโพรง ประธานชุมชน นายสิงห์ จันทร์ชุกกลิ่น
 9. ชุมชนศาลเจ้าปู่เท่างง ประธานชุมชน นายสมคิด รุจิรคุณากร
 10. ชุมชนตลาดไร่ใหม่ ประธานชุมชน นายธีรศักดิ์ เกษตรสินธสมบัติ
- ด้านเศรษฐกิจ

ประชาชนส่วนใหญ่ในเขตเทศบาลประกอบอาชีพเกษตรกรรมและรับจ้างซึ่งมีรายได้ประชากรต่อหัวประมาณ 25,000 บาท ต่อปี โดยสามารถแบ่งโครงสร้างรายได้ของครัวเรือน ดังนี้

ด้านการเกษตร การเกษตรเป็นอาชีพหลักของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลไร่เก่า โดยพื้นที่การเกษตรทั้งสองฝั่งได้รับน้ำจากคลองชลประทาน

ด้านการปศุสัตว์ ประชาชนส่วนใหญ่จะเลี้ยงสัตว์ คือ โค กระบือ สุกร เป็ด ไก่ และเลี้ยงปลา โดยมีการส่งเสริมวิธีการเกษตรทฤษฎีใหม่ตามแนวพระราชดำริ

ด้านอุตสาหกรรม อุตสาหกรรมที่มีผลต่อเศรษฐกิจในท้องถิ่นมากที่สุด ได้แก่ อุตสาหกรรมแปรรูปสับปะรด จำนวน 2 โรงงาน อุตสาหกรรมแปรรูปน้ำมันปาล์ม จำนวน 1 โรงงาน โรงงานสีข้าว จำนวน 1 โรงงาน และอุตสาหกรรมแปรรูปผลไม้ จำนวน 1 โรงงาน

ด้านการพาณิชย์และบริการ

มีการจัดตั้งตลาดนัด 4 แห่ง ผู้ประกอบการด้านอาหาร 55 แห่ง ธุรกิจบริการ 35 แห่ง ธุรกิจด้านไฟฟ้าและการสื่อสาร 19 แห่ง ธุรกิจด้านการเกษตรและเคมีภัณฑ์ 7 แห่ง และอื่นๆ 97 แห่ง

จะเห็นว่าด้านการพาณิชย์และการบริการในเขตเทศบาลส่วนใหญ่เป็นผู้ประกอบการรายย่อย โดยในเขตเทศบาลยังไม่มีธนาคารและสถาบันการเงินอื่นๆ ประชาชนส่วนใหญ่ใช้บริการธนาคารในเขตเทศบาลตำบลไร่ใหม่ซึ่งมีจำนวน 2 แห่ง ได้แก่ ธนาคารออมสิน และธนาคารกสิกรไทย เช่นเดียวกับตลาดสดประชาชนส่วนใหญ่เดินทางไปใช้บริการในเขตเทศบาลตำบลไร่ใหม่ ซึ่งมีตลาดสดจำนวน 1 แห่ง

สภาพทางสังคม

การศึกษา

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาล 2 แห่ง ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กวัดตรีสตถู (กรมศาสนา) จำนวนครูผู้ดูแลเด็ก 6 คน จำนวนเด็กเล็ก 122 คน แยก เป็นชาย 69 คน เป็นหญิง 53 คน

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลบ้านตาลเจ็ดยอด จำนวนครูผู้ดูแลเด็ก 4 คน จำนวนเด็กเล็ก 95 คน แยก เป็นชาย 48 คน เป็นหญิง 47 คน อัตราส่วนครูผู้ดูแลเด็กเล็ก เด็ก18 คน ต่อครูผู้ดูแลเด็ก 1 คน

สถานศึกษาที่อยู่ในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ระดับประถมศึกษาจำนวน 4 แห่ง ระดับมัธยมศึกษาจำนวน 1 แห่ง สถานศึกษาที่อยู่ในสังกัดเอกชน ระดับประถมศึกษา จำนวน 2 แห่ง โรงเรียนบ้านสามร้อยยอด (บุญรักษ์อุทิศ) นักเรียน 321 คน โรงเรียนบ้านไร่เก่า สามร้อยยอด นักเรียน 143 คน โรงเรียนบ้านศาลาล้นนักเรียน 240 คน โรงเรียนเทศบาล 1 บ้านตาลเจ็ดยอด นักเรียน 228 คน แหล่งการเรียนรู้ของชุมชนที่อ่านหนังสือพิมพ์ประจำหมู่บ้าน จำนวน 3 แห่ง ได้แก่ ชุมชนสายกลาง ชุมชนห้วยขมิ้น ห้องสมุดศูนย์การศึกษา

นอกโรงเรียน ห้างสมุด จำนวน 1 แห่ง ได้แก่ ห้างสมุดศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนวัดตรีสตถูภูมิ พิพิธภัณฑสถาน
จำนวน 1 แห่ง ได้แก่ พิพิธภัณฑสถานพื้นบ้านวัดตรีสตถูภูมิ

สถาบันและองค์กรทางศาสนา

- วัด จำนวน 3 แห่ง
- เต่าเผา มี 2 แห่ง ได้แก่ วัดศาลาล้อย และวัดสามร้อยยอด
- มุลินีมี 1 แห่ง ได้แก่ มุลินีสว่างเมธีธรรมสถานสามร้อยยอด

การสาธารณสุข

สถานบริการสาธารณสุขของรัฐและเอกชน มีดังนี้ สถานเอนามัย 1 แห่ง ร้านขายยาแผนปัจจุบัน 2
ร้านคลินิก แพทย์ พยาบาล 4 แห่ง

การบริการพื้นฐาน

การคมนาคม

การเดินทางระหว่างชุมชนและพื้นที่ข้างเคียงมีเส้นทางถนนสายสำคัญ ดังนี้

- ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 4 (ถนนเพชรเกษม) เป็นถนนสายประธานของภาคใต้เป็นทางคู่ขนาน
ขนาด 4 ช่องจราจร

- ถนน รพช.ปข 4037 (บ้านศาลาล้อย – บ้านหนองเจ๊กเม้ง) แยกจากถนนเพชรเกษมไปทางทิศ
ตะวันตกเป็นถนน ลาดยาง (ซอยเทศบาล 24)

- ถนน รพช.ปข 4072 (บ้านไร่เก่า – หนองไทร) แยกจากถนนเพชรเกษมทางทิศตะวันตก (เทศบาล
ซอย 11)

- ถนน รพช.ปข 2069 (บ้านสามร้อยยอด – โโรงเจ) แยกจากถนนเพชรเกษมทางทิศตะวันออก ผิว
จราจรลาดยาง

- ถนน รพช.ปข 2038 (บ้านไร่เก่า – หนองเป่าปี) แยกจากถนนเพชรเกษมไปทางทิศตะวันตกเป็น
ถนนลาดยาง (ซอยเทศบาล 13)

- ถนนเทศบาล ซอย 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 12, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23,
25, 26 อยู่ในความรับผิดชอบของเทศบาลโดยเชื่อมโยงไปยังชุมชนต่างๆ ในเขตเทศบาล

- ถนนสายวัดตรีสตถูภูมิ – ศาลาล้อย แยกจากถนนเทศบาลซอย 8 ไปทางทิศเหนือจดถนนเทศบาล
ซอย 26

การสื่อสารและโทรคมนาคม

- จำนวนบ้านที่มีโทรศัพท์ 1,551 หลังคาเรือน
- จำนวนโทรศัพท์ทั้งหมดในเขตพื้นที่คิดเป็นร้อยละ 60
- จำนวนชุมสายโทรศัพท์ในเขตพื้นที่ 1 ชุมสาย
- เครือข่ายโทรศัพท์เคลื่อนที่ที่ให้บริการในเขตพื้นที่คิดเป็นร้อยละ 100

- ที่ทำการไปรษณีย์ 1 แห่ง
- จำนวนสถานีวิทยุชุมชน 1 แห่ง
- จำนวนหอกระจายข่าวในพื้นที่ 6 แห่ง

ไฟฟ้า

ประชาชนส่วนใหญ่ในเขตเทศบาลมีไฟฟ้าใช้เกือบทุกครัวเรือน ซึ่งรับผิดชอบและดำเนินการโดยการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค อำเภอปราณบุรี และการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค กิ่งอำเภอสามร้อยยอด ส่วนในเรื่องไฟฟ้าสาธารณะยังไม่ครอบคลุมทุกสาย ซึ่งอยู่ในความรับผิดชอบของเทศบาลตำบลไร่เก่า

- พื้นที่ที่ได้รับบริการไฟฟ้า ร้อยละ 95 ของพื้นที่ทั้งหมด
- จำนวนครัวเรือนที่มีไฟฟ้าใช้ 3,040 ครัวเรือน จำนวนครัวเรือน 62 ครัวเรือน
- ไฟฟ้าสาธารณะครอบคลุมถนนสายหลักในเขตเทศบาล ทั้ง 26 สาย

การประปา

การประปารับผิดชอบและดำเนินการโดยการประปาส่วนภูมิภาคอำเภอกุยบุรี โดยใช้น้ำดิบจากแม่น้ำกุยบุรี จ่ายน้ำมายังสถานีสูบน้ำไร่เก่า-ไร่ใหม่ โครงการให้การให้บริการสายหลักตามแนวถนนเพชรเกษมโดยมีท่อส่งน้ำ 2 ฟากถนนซึ่งระบบประปาดังกล่าวสามารถจ่ายน้ำได้ตลอดปี จำนวนครัวเรือนมีน้ำประปาใช้ 2,482 ครัวเรือน จำนวนครัวเรือนไม่มีน้ำประปาใช้ 620 ครัวเรือน จำนวนน้ำประปาที่ผลิตได้ 165,088 ลบ.ม./วัน จำนวนน้ำประปาที่มีการใช้ 130,077 ลบ.ม./วัน จำนวนแหล่งน้ำดิบที่ใช้ผลิตน้ำประปา 1 แห่ง

ด้านมวลชนและการรวมกลุ่มของประชาชน

1. ประชาคม หมู่บ้าน จำนวน 9 ชุมชน
2. อาสาสมัครสาธารณสุข จำนวนสมาชิก 120 คน
3. อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน จำนวนสมาชิก 107 คน
4. อาสาสมัครท้องถิ่นในการดูแลรักษามรดกทางศิลปวัฒนธรรม จำนวนสมาชิก 18 คน
5. ชมรมรักสุขภาพ จำนวนสมาชิก 125 คน
6. ชมรมฟุตบอลตาลเจ็ดยอด จำนวนสมาชิก 25 คน
7. ชมรมฟุตบอลบ้านศาลาลัย จำนวนสมาชิก 20 คน
8. ชมรมตะกร้อวัดศาลาลัย จำนวนสมาชิก 10 คน
9. ชมรมฟุตบอลหน้าสถานีรถไฟบ้านสามร้อยยอด จำนวนสมาชิก 18 คน

ด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

จำนวนเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานดับเพลิง จำนวน 6 คน มีอาสาสมัครป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย จำนวน 107 คน มีรถยนต์ดับเพลิง จำนวน 2 คัน มีรถยนต์บรรทุกน้ำ จำนวน 3 คัน มีรถยนต์กู้ภัย จำนวน 1 คัน มีในรอบปีที่ผ่านมา มีการปฏิบัติหน้าที่ 31 ครั้ง

2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

สุทิน อ่อนอุบล (2551 , บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อความต้องการบริการสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุในเขตชนบทจังหวัดชัยภูมิ ผลการศึกษาพบว่า ระดับความต้องการบริการสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุในเขตชนบทจังหวัดชัยภูมิต่างกันอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 2.69 เมื่อแยกพิจารณาถึงระดับความต้องการบริการสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุในแต่ละด้าน พบว่าบริการด้านสุขภาพอนามัย บริการด้านการจัดการศึกษา ด้านการจัดการที่อยู่อาศัย และบริการด้านการส่งเสริมอาชีพและความมั่นคงของรายได้ อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 2.45, 2.58, 2.37 และ 2.68 ตามลำดับ ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความต้องการบริการสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุในเขตชนบทจังหวัดชัยภูมิอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้แก่ ปัจจัยส่วนบุคคล ประกอบด้วยการศึกษาและอาชีพหลัก ปัจจัยด้านครอบครัวประกอบด้วย ลักษณะโครงสร้างครอบครัว การดูแลของครอบครัว และสัมพันธภาพในครอบครัว ปัจจัยด้านภาวะสุขภาพ ประกอบด้วย ภาวะสุขภาพจิต และปัจจัยทางสังคม ประกอบด้วย แรงสนับสนุนทางสังคมที่เป็นนามธรรม โดยปัจจัยดังกล่าวข้างต้นมีความสัมพันธ์กับระดับความต้องการบริการสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุในเขตชนบทจังหวัดชัยภูมิ ซึ่งเมื่อปัจจัยดังกล่าวเปลี่ยนแปลงระดับความต้องการบริการสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุจะเปลี่ยนแปลงด้วย ปัจจัยที่มีผลต่อความต้องการบริการสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุในเขตชนบทจังหวัดชัยภูมิ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ที่ได้จากการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน ประกอบด้วย การดูแลของครอบครัว ภาวะสุขภาพจิต แรงสนับสนุนทางสังคมที่เป็นนามธรรม แรงสนับสนุนทางสังคมที่เป็นรูปธรรม เพศหญิง และไม่มีอาชีพหลัก ซึ่งปัจจัยทั้ง 6 ปัจจัย สามารถร่วมกันพยากรณ์ถึงระดับความต้องการบริการสวัสดิการของผู้สูงอายุในเขตชนบทจังหวัดชัยภูมิได้ร้อยละ 35.74

วิยะดา ตีระแพทย์ (2551,บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง การนำนโยบายถ่ายโอนงานสวัสดิการสังคมสู่การปฏิบัติงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ผลการศึกษาพบว่า ผู้ปฏิบัติงานในองค์การบริหารส่วนตำบล ด้านการรับรู้บทบาทหน้าที่ด้านสวัสดิการสังคม พบว่า ร้อยละ 91.40 รับรู้ถึงบทบาทหน้าที่ด้านสวัสดิการสังคมตาม พรบ.สภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ.2537 มาตรา 67 ร้อยละ 79.20 รับรู้ถึงบทบาทหน้าที่ด้านสวัสดิการสังคมตามนโยบายถ่ายโอนงานของกรมประชาสงเคราะห์ ผลการศึกษาสภาพการปฏิบัติงานด้านสวัสดิการสังคมขององค์การบริหารส่วนตำบล พบว่า ร้อยละ 96.00 ปฏิบัติงานตาม พ.ร.บ.สภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ.2537 และร้อยละ 50.00 ขึ้นไป ปฏิบัติงานสอดคล้องกับภารกิจบางประการตามนโยบายถ่ายโอนงาน และใช้วิธีการปฏิบัติงานที่สอดคล้องกับวิธีการทางสังคมนโยบายถ่ายโอนงานด้านสวัสดิการสังคมสู่การปฏิบัติงาน ต้องมีความพร้อมทั้ง 5 ด้าน เป็นปัจจัยสำคัญ สำหรับที่คณะต่อความต้องการสนับสนุนจากหน่วยงาน พบว่า ร้อยละ 90.00 ขึ้นไป ต้องการการสนับสนุนทรัพยากรทุกด้านจากหน่วยงานต่างๆ คือ ต้องการเพิ่มพูนความรู้ในด้านระเบียบ กฎหมายและระเบียบด้านสวัสดิการสังคมให้ชัดเจน ภาพรวมของการศึกษา แสดงผลให้เห็นว่า องค์การบริหารส่วนตำบลส่วนใหญ่ประสบสภาพปัญหาในการปฏิบัติงานด้านสวัสดิการสังคมในระดับมากทุกด้าน แสดงว่าในปัจจุบันองค์การบริหารส่วนตำบลมีความพร้อมไม่เพียงพอที่จะนำนโยบายถ่ายโอนงานด้านสวัสดิการสังคมไปปฏิบัติ จึงจำเป็นจะต้องอาศัยความร่วมมือจากหน่วยงานภาครัฐ

ภาคเอกชน ประชาชน และองค์กรทุกฝ่ายในสังคม ให้การสนับสนุนทรัพยากรด้านต่างๆ ที่สอดคล้องกับสภาพ ปัญหาและความต้องการขององค์การบริหารส่วนตำบลควรมีการเพิ่มพูนความรู้ ทักษะ และเทคนิคการ ปฏิบัติงานด้านสวัสดิการสังคมให้มากขึ้นเป็นระยะอย่างต่อเนื่องและสนับสนุนให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมใน การปฏิบัติงานทุกขั้นตอนให้มากขึ้น

โสภา หอยสังข์ (2552 ,บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง ความต้องการการดูแลและการรับรู้การดูแลที่ได้รับ จากครอบครัวของผู้สูงอายุ ผลการศึกษาพบว่า ความต้องการการดูแลของผู้สูงอายุแต่ละด้านอยู่ในระดับปาน กลางถึงมาก การรับรู้การดูแลที่ได้รับจากครอบครัวอยู่ในระดับปานกลางถึงมาก เปรียบเทียบความแตกต่าง ระหว่างคะแนนเฉลี่ยความต้องการการดูแลและการรับรู้การดูแลที่ได้รับจากครอบครัวโดยรวม พบว่ามีความ แตกต่างกันในที่ระดับ 0.01 ในรายด้าน พบว่า คะแนนความต้องการการดูแลและการรับรู้การดูแลที่ได้รับจาก ครอบครัวมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ในด้านความต้องการด้านร่างกาย ความ ต้องการความปลอดภัย ความต้องการความรักและเป็นส่วนหนึ่งของสังคม ความต้องการมีคุณค่าในตนเอง ความต้องการประจักษ์ในคุณค่าของตนเอง และมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ใน ด้านการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร ส่วนความต้องการการดูแลและการรับรู้การดูแลที่ได้รับจากครอบครัวในด้านความ ต้องการด้านสุนทรียะนั้น พบว่า ไม่มีความแตกต่างกัน

ปาริชาติ คำคม (2552 , หน้า 67-68) ได้ศึกษาเรื่องความต้องการบริการด้านสุขภาพอนามัยของ ผู้สูงอายุในชมรมผู้สูงอายุ จังหวัดนนทบุรี ผลการศึกษาพบว่า ผู้สูงอายุมีความต้องการบริการด้านสุขภาพ อนามัยในเกือบทุกเรื่อง โดยความต้องการบริการด้านสุขภาพอนามัยของผู้สูงอายุนั้นจะสอดคล้องกับกิจกรรม ที่โรงพยาบาลให้บริการเป็นกิจกรรมหลักๆ แก่สมาชิกผู้สูงอายุเป็นประจำอยู่แล้ว ปัจจัยเอื้อต่อการรับบริการ ด้านสุขภาพอนามัย โดยเฉพาะความพึงพอใจในบริการที่ผู้สูงอายุได้รับมีส่วนต่อความต้องการบริการด้าน สุขภาพอนามัย โดยผู้สูงอายุที่มีความพึงพอใจต่อบริการ มีความต้องการบริการด้านสุขภาพอนามัยสูงกว่ากลุ่ม ที่ไม่เคยใช้บริการในเรื่องนั้นๆ ข้อเสนอแนะ รัฐหรือสถานบริการสาธารณสุขควรปรับปรุงบริการด้านสุขภาพ อนามัยสำหรับผู้สูงอายุให้มีความสอดคล้องครอบคลุมในทุกๆ ด้าน เนื่องจากความต้องการบริการด้านสุขภาพ อนามัยของผู้สูงอายุ มีความสัมพันธ์กับการรับทราบเกี่ยวกับบริการเรื่องต่างๆ และการเคยใช้บริการในเรื่อง นั้นๆ ที่ผู้สูงอายุควรจะได้รับ ขณะเดียวกันควรมีการขยายขอบเขตของการใช้บัตรสุขภาพของผู้สูงอายุ เนื่องจากเป็นบัตรที่ผู้สูงอายุใช้ในการขอรับบริการด้านสุขภาพอนามัยโดยไม่ต้องเสียค่าใช้จ่าย ทำให้ผู้สูงอายุ เหล่านั้นสามารถเข้ารับบริการได้อย่างทั่วถึงและมากขึ้น

ระพีพรรณ คำหอม และคณะ (2552 , หน้า 77-78) ได้ประเมินโครงการบริการสวัสดิการสังคมเพื่อ พัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุในประเทศไทย ที่ดำเนินการโดยภาครัฐ 4 บริการ ได้แก่ บริการสถานสงเคราะห์ บริการเบี้ยยังชีพ บริการสังคมในชุมชน (เน้นศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน) และบริการมาปนกิจ สงเคราะห์ ผลการศึกษา พบว่า บริการที่รัฐจัดทำแต่เพียงผู้เดียว คือ บริการสถานสงเคราะห์ บริการเบี้ยยังชีพ และศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน ส่วนมาปนกิจสงเคราะห์เป็นบริการที่ผู้สูงอายุและครอบครัวเป็นผู้ จัดเอง สำหรับประสิทธิภาพในการดำเนินงาน พบว่า กลไกการบริหารจัดการของรัฐยังไม่มีประสิทธิภาพ

หลักเกณฑ์การคัดเลือกผู้สูงอายุเข้าสถานสงเคราะห์และการรับเบี้ยยังชีพยังขาดมาตรฐาน ส่วนศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน กลไกการจัดตั้งคณะกรรมการเป็นไปตามระบบราชการ ไม่ได้มาจากตัวแทนของชุมชนอย่างแท้จริง ในส่วนของผลการดำเนินงานในแต่ละบริการ พบว่า สถานสงเคราะห์สามารถตอบสนองความต้องการ ทางกายภาพได้ แต่ไม่สามารถตอบสนองความต้องการด้านจิตใจได้ บริการมีเพียงพอแต่ไม่เป็นธรรมชาติกับผู้สูงอายุฐานะดีและปานกลางได้รับประโยชน์จากสถานสงเคราะห์เท่ากับผู้สูงอายุที่ยากไร้ บริการเบี้ยยังชีพยังคงอยู่กับผู้สูงอายุที่มีสายสัมพันธ์กับผู้นำชุมชน หรือผู้สูงอายุยากจนที่อยู่ไม่ห่างไกล ส่วนผู้สูงอายุยากจนที่ทุกข์ยาก ไร้ญาติขาดมิตร อยู่ลำพังคนเดียว ฯลฯ มีโอกาสได้รับเบี้ยยังชีพน้อยกว่า บริการเบี้ยยังชีพและบริการศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้านเป็นการกระจายบริการเชิงปริมาณมากกว่าเชิงคุณภาพ บริการฌาปนกิจสงเคราะห์เป็นนโยบายที่ตอบสนองความต้องการของผู้สูงอายุมากกว่าบริการอื่น ๆ ที่รัฐจัดให้

สุภาลักษณ์ เขียวขำ (2553 ,หน้าค- ง) ได้ศึกษาเรื่องการสนับสนุนทางสังคมที่มีผลต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในชมรมผู้สูงอายุ อำเภอวังทรายพูน จังหวัดพิจิตร ผลการศึกษาพบว่า ผู้สูงอายุได้รับการสนับสนุนทางสังคมและมีระดับคุณภาพชีวิตโดยรวมอยู่ในระดับสูง การสนับสนุนทางสังคมมีความสัมพันธ์ทางบวกกับระดับคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุแต่ผู้สูงอายุอีกจำนวนหนึ่งที่ยังไม่ได้รับการสนับสนุนทางสังคมและมีคุณภาพชีวิตระดับต่ำ จากการทำสนทนากลุ่มและการสัมภาษณ์เชิงลึกพบว่า ผู้สูงอายุกลุ่มนี้ยังไม่ได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากครอบครัว ชุมชน ชมรมผู้สูงอายุ องค์กรภาครัฐและเอกชนอย่างทั่วถึง เช่น ผู้สูงอายุที่ยากจนมีที่อยู่อาศัยไม่คงทนถาวร ไม่ได้รับการส่งเสริมในด้านการประกอบอาชีพ มีปัญหาทางด้านจิตใจและไม่ได้รับเบี้ยยังชีพจากราชการ

การศึกษาครั้งนี้เสนอแนะว่า ชมรมผู้สูงอายุจะต้องดำเนินการในเรื่องการส่งเสริมการประกอบอาชีพ ส่งเสริมให้สมาชิกมีการรวมกลุ่มเพื่อพัฒนาจิตใจ สนับสนุนด้านข้อมูลข่าวสารช่วยเหลือสนับสนุนสิ่งของที่จำเป็นในการดำเนินชีวิตสำหรับผู้ยากจน และขณะเดียวกันต้องขอความร่วมมือจากครอบครัว ชุมชน องค์กรภาครัฐและเอกชนในการให้บริการดูแลสุขภาพ ข้อมูลข่าวสารด้านสุขภาพ โดยเฉพาะเรื่องด้านการเงินและการฝึกอาชีพ

สิริกัญญา ปานพวงศรี (2553 ,บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องการจัดสวัสดิการของภาครัฐแก่ผู้สูงอายุในเขตกรุงเทพมหานคร ผลการศึกษาพบว่า ผลการทดสอบสมมติฐานเป็นไปตามสมมติฐาน 1 ข้อ ได้แก่ สถานภาพการสมรสที่มีความสัมพันธ์กับความต้องการของผู้สูงอายุในการได้รับบริการจากภาครัฐ และปฏิเสธสมมติฐาน 7 ข้อ ได้แก่ เพศ อายุ รายได้ ระดับการศึกษา จำนวนบุตร ภาวะสุขภาพ การติดต่อสัมพันธ์กับบุคคลในครอบครัวที่ไม่มีความสัมพันธ์กับความต้องการของผู้สูงอายุในการได้รับบริการจากภาครัฐ

ชำนาญ แดงทอง (2553 , หน้า 74-76) ได้ศึกษาเรื่องความมั่นคงทางด้านเศรษฐกิจของผู้สูงอายุในเขตชนบท จังหวัดสุพรรณบุรี ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความมั่นคงทางด้านเศรษฐกิจอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีความมั่นคงด้านรายได้ในระดับปานกลาง ในขณะที่มีความมั่นคงด้านทรัพย์สินและความมั่นคงด้านการครองชีพอยู่ในระดับสูง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความมั่นคงทางด้านเศรษฐกิจของผู้สูงอายุ ได้แก่ ปัจจัยส่วนบุคคล คือ การพัฒนาศักยภาพทางเศรษฐกิจ ความสามารถในการจ่าย ภาวะสุขภาพ และการมี

รายได้ที่มาจากตนเอง ปัจจัยด้านความมั่นคงทางสังคม ได้แก่ การได้รับการเกื้อหนุนทางสังคมในรูปของสิ่งของและบริการ การได้รับเบี้ยเลี้ยงยังชีพ ปัจจัยด้านผลกระทบจากวิกฤติเศรษฐกิจ คือ การได้รับผลกระทบจากวิกฤติเศรษฐกิจ การพัฒนาศักยภาพทางด้านเศรษฐกิจของผู้สูงอายุ ความสามารถในการจ่าย การได้รับการเกื้อหนุนทางสังคมในรูปของสิ่งของและบริการ ภาวะสุขภาพ และการมีรายได้ที่มาจากตนเองมีอิทธิพลเชิงบวกต่อความมั่นคงทางด้านเศรษฐกิจอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ในขณะที่การได้รับผลกระทบจากวิกฤติเศรษฐกิจ การได้รับเบี้ยยังชีพ มีอิทธิพลเชิงลบต่อความมั่นคงทางด้านเศรษฐกิจอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยตัวแปรทั้งหมดสามารถอธิบายความมั่นคงทางด้านเศรษฐกิจของผู้สูงอายุได้ถึงร้อยละ 63.80 ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่า การพิจารณาความมั่นคงทางด้านเศรษฐกิจของผู้สูงอายุจากประเด็นเรื่อง “รายได้” อาจไม่ใช่จุดสำคัญเท่ากับความมั่นคงทางด้านอื่นๆ เช่น ความมั่นคงทางด้านทรัพย์สินหรือการครองชีพ ในการสร้างความมั่นคงทางด้านเศรษฐกิจให้กับผู้สูงอายุนั้น ตัวผู้สูงอายุ บุตร/หลาน/ครอบครัวชุมชนและสังคม ตลอดจนภาครัฐควรที่จะมีบทบาทร่วมกัน และในส่วนของผู้สูงอายุที่ยากไร้ที่ได้รับเบี้ยเลี้ยงยังชีพเป็นรายเดือน ภาครัฐควรมีมาตรการในการช่วยเหลือด้านอื่นๆ หรือมีการปรับเบี้ยยังชีพให้สูงขึ้นเพื่อให้สอดคล้องกับค่าครองชีพที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน

กฤษดา จันทร์เจริญ (2555 ,หน้า131-161) ได้ศึกษาเรื่องศักยภาพในการนำนโยบายถ่ายโอนงานด้านสวัสดิการสังคมไปปฏิบัติขององค์การบริหารส่วนตำบลชั้น 1 ในจังหวัดเชียงใหม่ ผลการศึกษาพบว่า องค์การบริหารส่วนตำบล ชั้น 1 ในจังหวัดเชียงใหม่มีศักยภาพในการนำนโยบายถ่ายโอนงานด้านสวัสดิการสังคมไปปฏิบัติในระดับปานกลาง ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับศักยภาพในการนำนโยบายถ่ายโอนงานด้านสวัสดิการสังคมไปปฏิบัติ ได้แก่ ปัจจัยด้านภาวะผู้นำ พฤติกรรมในการปฏิบัติงานของบุคลากร การติดต่อสื่อสาร การสนับสนุนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจ การเมือง และสังคม โดยทั้งหมดเป็นความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกัน ลักษณะส่วนบุคคลของผู้ให้ข้อมูลที่มีความสัมพันธ์กับศักยภาพในการนำนโยบายถ่ายโอนงานด้านสวัสดิการสังคมไปปฏิบัติมีเพียงตัวแปรเดียว คือ เพศ โดยมีความสัมพันธ์ในระดับปานกลาง

ปัญหาและอุปสรรคจากการนำนโยบายถ่ายโอนงานด้านสวัสดิการสังคมไปปฏิบัติ ได้แก่ การขาดแคลนงบประมาณในการดำเนินงาน การขาดบุคลากรที่มีความรู้ในการปฏิบัติงาน การขาดการสนับสนุนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง การขาดแคลนข้อมูลสารสนเทศ นอกจากนี้โครงสร้างทาง การบริหารและระบบงานยังไม่เอื้อต่อการปฏิบัติงานด้านสวัสดิการสังคม

ระพีพรรณ คำหอม และคณะ (2557,หน้า 5) ได้ศึกษาเรื่องโครงการการประเมินผลการจ่ายเงินสงเคราะห์เพื่อการยังชีพสำหรับผู้สูงอายุ มีวัตถุประสงค์เพื่อการศึกษาประเมินกระบวนการ วิธีการ ขั้นตอนการดำเนินงานของโครงการฯ ความต้องการของผู้สูงอายุ ความพร้อมและกลไกการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลต่อการดำเนินงานโครงการฯ วิธีการศึกษาเป็นการวิจัยเชิงปริมาณควบคู่กับเชิงคุณภาพ การวิจัยเชิงปริมาณใช้วิธีการสุ่มแบบบังเอิญ ผลการศึกษาพบว่า เกณฑ์การคัดเลือกเบี้ยยังชีพยังไม่เหมาะสมคุณสมบัติของผู้รับเบี้ยยังชีพไม่ตรงกับเกณฑ์ที่ตั้งไว้ ขาดกลไกการตรวจสอบการดำเนินงานเบี้ยยังชีพที่ชัดเจน

กลุ่มตัวอย่างเห็นว่าจำนวนเงินที่ได้ (300 บาท)น้อยเกินไป ไม่ครอบคลุม ทั่วถึง และเป็นธรรมกับผู้สูงอายุที่เดือดร้อน ขั้นตอนการจ่ายเงินเบี้ยยังชีพเป็นไปอย่างตรงเวลา ผู้สูงอายุได้เงินครบถ้วน การถ่ายโอนเบี้ยยังชีพให้องค์การบริหารส่วนตำบล ดูแลพบว่า ผู้สูงอายุสามารถเข้าถึงบริการนี้ได้มากขึ้น สะดวก ไปรับได้ด้วยตนเอง เสียค่าใช้จ่ายน้อยลง ความพร้อมขององค์การบริหารส่วนตำบล ขึ้นอยู่กับความตระหนัก และการให้ความสำคัญด้านสวัสดิการผู้สูงอายุของผู้นำองค์การบริหารส่วนตำบล รายได้ จำนวนของบุคลากรที่แตกต่างกัน รายงานการวิจัยได้ให้ข้อเสนอแนะในการพัฒนาโครงการการจ่ายเงินสงเคราะห์เพื่อการยังชีพสำหรับผู้สูงอายุ อีกด้วย

ไตรรัตน์ ทองสัมฤทธิ์ (2558, หน้า ง-จ) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยเกื้อหนุนและสุขภาวะที่ผู้สูงอายุได้รับจากการเข้าร่วมทำงานอาสาสมัคร ผลการศึกษาพบว่า ผู้สูงอายุสามารถเข้าร่วมทำงานอาสาสมัครได้ มีปัจจัยเกื้อหนุนหลักอยู่ 5 ประการ ได้แก่ 1) ปัจจัยลักษณะทางประชากร 2) ปัจจัยทางเศรษฐกิจ 3) ปัจจัยทางสังคม 4) ปัจจัยทางวัฒนธรรม และ 5) ปัจจัยด้านสุขภาพ โดยปัจจัยด้านสุขภาพและปัจจัยทางเศรษฐกิจ เป็นปัจจัยสำคัญที่สุดที่มีอิทธิพลต่อการเข้าร่วมทำงานของอาสาสมัครผู้สูงอายุ ส่วนกระบวนการจัดตั้งกลุ่มและการดำเนินกิจกรรมนั้น พบว่า กลุ่มอาสาสมัครเริ่มต้นจากคนกลุ่มเล็ก ๆ การจัดตั้งกลุ่มที่มาจาก 3 ประเด็นหลักคือ 1) เกิดจากประสบการณ์และผลกระทบจากสถานการณ์ที่เป็นปัญหา 2) เกิดจากความสำนึกห่วงหาอาทรและต้องการสืบทอดความรู้และภูมิปัญญา 3) เกิดจากแรงผลักดันทางความเชื่อศรัทธาในศาสนา การดำเนินกิจกรรมไม่มีรูปแบบเป็นทางการ แต่อาศัยสัมพันธ์ภายในกลุ่ม การร่วมคิดร่วมทำมีความไว้วางใจเป็นหลัก ในการศึกษายังพบว่า การเข้าร่วมทำงานอาสาสมัครของผู้สูงอายุ มีบทบาทสำคัญ 3 บทบาทหลัก คือ 1) บทบาทด้านการเยี่ยมเยียนดูแลและให้ความช่วยเหลือ 2) บทบาทด้านการให้บริการ 3) บทบาทด้านการถ่ายทอดความรู้และภูมิปัญญา ในด้านผลต่อสุขภาวะนั้น พบว่า การเข้าร่วมกลุ่มทำงานอาสาสมัครให้ผลดีต่อสุขภาพทางร่างกาย เนื่องจากการใช้พลังงานของร่างกายและสมอง และการดูแลสุขภาพตนเองสม่ำเสมอทางด้านจิตใจนั้น การทำงานร่วมกันทำให้มีความสุข ความสบายใจ ช่วยลดปัญหาความเครียด ความว้าวุ่นของผู้สูงอายุ ในด้านสังคม การพบปะสังสรรค์ การที่สามารถแลกเปลี่ยนความรู้ การยังคงบทบาทของตนเองต่อสังคม ทำให้ผู้สูงอายุได้รับความรัก ความเคารพ ได้รับเกียรติและความนับถือ ไม่รู้สึกไร้ค่า ช่วยลดปัญหาการแยกตัว การถอยหนี และเข้าสู่ภาวะซึมเศร้า สำหรับด้านจิตวิญญาณ อาสาสมัครผู้สูงอายุรู้สึกถึงคุณค่าในตัวเองและภาคภูมิใจต่อผลกิจกรรมของตน ทำให้อาสาสมัครผู้สูงอายุได้รับความสุขความมีสันติสุข และดำเนินชีวิตบั้นปลายอย่างมีความหวัง

นิตประภา แก้วกระจ่าง (2550, หน้า ก-ข) ได้ศึกษาเรื่องการประเมินโครงการกองทุนส่งเสริมการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุในหมู่บ้านและชุมชนเมือง (เบี้ยยังชีพ) กรณีศึกษา: องค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภออุทอง จังหวัดสุพรรณบุรี ผลการศึกษาพบว่า ความคิดเห็นต่อความเหมาะสมของปัจจัยนำเข้า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เห็นว่าวัตถุประสงค์ของโครงการมีความเหมาะสมชัดเจนมาก คณะกรรมการมีการวางกฎระเบียบน้อย แต่เอื้ออำนวยต่อการปฏิบัติงาน ความยุ่งยากของการปฏิบัติงานตามโครงการมีอยู่ในระดับปานกลาง แต่ทำได้ตามแผนที่กำหนด ในด้านประสิทธิผลของการดำเนินงาน พบว่านายกองค์การบริหารส่วนตำบลมีส่วนร่วมใน

การดำเนินงานมาก ร้อยละ 80.40 ประสิทธิภาพในการบริหารโครงการฯ ด้านการวางแผน ด้านการจัดองค์กร ด้านการอำนวยการ ด้านการควบคุม ด้านการติดตามประเมินผล มีความเหมาะสมค่อนข้างมาก ผลผลิตที่ได้จากการดำเนินโครงการโดยรวมจึงอยู่ในระดับสูง

วิภา อุตสาหกรรม (2550, หน้า 5) ได้ศึกษาเรื่องความพึงพอใจของผู้สูงอายุต่อการจ่ายเงินสงเคราะห์เบี้ยยังชีพขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่จังหวัดภูเก็ต ผลการศึกษาพบว่า ระดับความพึงพอใจของผู้สูงอายุต่อการจ่ายเงินสงเคราะห์เบี้ยยังชีพขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่จังหวัดภูเก็ต อยู่ในระดับพึงพอใจมาก ด้านความเพียงพอ ได้แก่ เบี้ยยังชีพมีความจำเป็นสำหรับผู้สูงอายุที่ยากไร้ และองค์การบริหารส่วนตำบลให้การสงเคราะห์เบี้ยยังชีพแก่ผู้สูงอายุตามหลักเกณฑ์อย่างทั่วถึง ด้านความรวดเร็ว ได้แก่ ขั้นตอนการจ่ายเงินเบี้ยยังชีพขององค์การบริหารส่วนตำบล การจ่ายเบี้ยยังชีพขององค์การบริหารส่วนตำบลมีความสะดวกรวดเร็วและตรงเวลา การติดต่อประสานงานกับเจ้าหน้าที่ได้รับความสะดวกรวดเร็ว ด้านความโปร่งใส ได้แก่ การจ่ายเบี้ยยังชีพให้แก่ผู้สูงอายุ องค์การบริหารส่วนตำบลมีความโปร่งใส หลักเกณฑ์การคัดเลือกผู้รับเบี้ยยังชีพมีความเหมาะสม วิธีการคัดเลือกผู้สูงอายุเพื่อรับเบี้ยยังชีพขององค์การบริหารส่วนตำบล โปร่งใสและเป็นธรรม ด้านความครบถ้วน ได้แก่ เบี้ยยังชีพที่ได้รับมีความครบถ้วนในจำนวนเงินและสม่าเสมอทุกงวด การจ่ายเบี้ยยังชีพของ องค์การบริหารส่วนตำบลมีความครบถ้วน

ส่วนในระดับความพึงพอใจปานกลาง ด้านความเพียงพอ ได้แก่ จำนวนเงินที่องค์การบริหารส่วนตำบล ให้การสงเคราะห์เบี้ยยังชีพแก่ผู้สูงอายุ การได้รับเบี้ยยังชีพทำให้การดำเนินชีวิตมีคุณภาพที่ดีขึ้น ผู้สูงอายุที่ยากไร้กว่าแต่ไม่ได้รับเบี้ยยังชีพยังมีอีกมาก ด้านความโปร่งใส ได้แก่ ต้องการให้มีหน่วยงานออกไปติดตามผลการจ่ายเงินเบี้ยยังชีพ ด้านความครบถ้วน ได้แก่ ควรปรับปรุงวิธีการจ่ายเงินเบี้ยยังชีพ ด้านการมีส่วนร่วม ได้แก่ องค์การบริหารส่วนตำบลจัดให้ผู้สูงอายุรวมตัวกันเป็นเครือข่ายประสานงานระหว่างหมู่บ้าน/ชุมชน การเข้าร่วมประชุมพิจารณาการจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ องค์การบริหารส่วนตำบลส่งเสริมให้ผู้สูงอายุได้มีโอกาสเข้าไปตรวจสอบการจ่ายเงินเบี้ยยังชีพ การได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการพิจารณาคัดเลือกผู้สูงอายุในการรับเบี้ยยังชีพ ด้านการรับรู้ อยู่ในระดับความพึงพอใจปานกลางทุกรายการ ได้แก่ องค์การบริหารส่วนตำบลมีการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารเรื่องเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุให้ประชาชนทราบอย่างทั่วถึง ได้รับทราบข้อมูลการจ่ายเงินเบี้ยยังชีพจากองค์การบริหารส่วนตำบล ให้คำแนะนำ ปรีกษาเกี่ยวกับเบี้ยยังชีพแก่ผู้สูงอายุอย่างสม่าเสมอ องค์การบริหารส่วนตำบลมีการจัดประชุมอบรมให้ความรู้แก่ประชาชนเรื่องเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุบ่อยครั้ง

ศิริพร เขียวไสว (2550 , หน้า 5) การนำนโยบายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุไปปฏิบัติ : กรณีศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบลวังยาง จังหวัดสุพรรณบุรี ผลการศึกษาพบว่า ผลจากการนำโครงการการจ่ายเงินสงเคราะห์เพื่อการยังชีพสำหรับผู้สูงอายุ (เบี้ยยังชีพ) ไปปฏิบัติประสบผลสำเร็จในระดับปานกลาง ปัจจัยด้านมาตรฐานและวัตถุประสงค์ของนโยบาย ทรัพยากรของนโยบาย การสื่อสารระหว่างองค์การและกิจกรรมนำนโยบายไปปฏิบัติ ลักษณะขององค์การในการนำนโยบายไปปฏิบัติ เงื่อนไขทางเศรษฐกิจ สังคมและการเมือง ทักษะคติของผู้ปฏิบัติงาน มีผลต่อการนำโครงการการจ่ายเงินสงเคราะห์เพื่อการยังชีพสำหรับผู้สูงอายุ (เบี้ยยังชีพ) ไปปฏิบัติ และสามารถอธิบายความสำเร็จของการนำโครงการไปปฏิบัติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สถานภาพบุคคลที่แตกต่างกัน ไม่ทำให้เกิดความแตกต่าง ในเรื่องมาตรฐานและวัตถุประสงค์ของนโยบาย ทรัพยากรของนโยบาย การสื่อสารระหว่างองค์การและกิจกรรมนำนโยบายไปปฏิบัติ ลักษณะขององค์การในการนำนโยบายไปปฏิบัติ เส้นใยทางเศรษฐกิจ สังคมและการเมือง ทักษะของผู้ปฏิบัติงาน

ศิริรัตน์ กิมชู่ (2550, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง ความพึงพอใจของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลตะโละไกรทอง อำเภอไม้แก่น จังหวัดปัตตานี ที่มีต่อการบริหารงานด้านการสงเคราะห์ เบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีระดับความพึงพอใจต่อข้อมูล ข่าวสาร สิทธิในด้านการกำหนดเกณฑ์การคัดเลือกผู้สูงอายุเข้ารับเงินสวัสดิการโดยการดำเนินการอย่างเปิดเผย และการปรับปรุงและประกาศรายชื่อผู้มีสิทธิรับเงินสวัสดิการอย่างสม่ำเสมออยู่ในระดับมาก สูงถึงร้อยละ 65.0 และ 62.4 ตามลำดับ มีความพึงพอใจต่อเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานด้านการจ่ายเงินสวัสดิการเต็มจำนวนและไม่คิดค่าบริการ และการอำนวยความสะดวกด้านเอกสารแก่ผู้รับสวัสดิการ คิดเป็นร้อยละ 57.3 และ 56.4 ตามลำดับ ส่วนด้านการบริการรับ-จ่ายเงิน พบว่ามีระดับความพึงพอใจอยู่ในระดับมากในส่วนที่เกี่ยวกับการแจ้งยอดเงินสวัสดิการและเอกสารทางการเงินคิดเป็นร้อยละ 58.1 และ 57.3 ตามลำดับ สำหรับด้านการบริหารกองทุน มีระดับความพึงพอใจในด้านการจัดทำสรุปผลการดำเนินการอย่างสม่ำเสมอ และมีความเข้าใจในแผนปฏิบัติงานเรื่องเงินสวัสดิการอยู่ในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 59.8 และ 59.0 ตามลำดับ ซึ่งการศึกษาครั้งนี้สรุปได้ว่า ระดับความพึงพอใจของผู้สูงอายุต่อการบริหารงานของกองทุนอยู่ในระดับมาก ซึ่งให้เห็นว่าองค์การบริหารส่วนตำบลตะโละไกรทอง ควรเพิ่มจำนวนเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุและกำหนดวัน เวลา สถานที่ที่รับเบี้ยยังชีพที่แน่นอน

2.6 สรุปเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการศึกษาทฤษฎี แนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องจะเห็นได้ว่า การนำนโยบายการดำเนินงานสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุไปปฏิบัติขององค์การบริหารส่วนตำบล นั้นพระราชบัญญัติสภาพัฒนาการและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ.2537 ในมาตรา 67 ภายใต้บังคับแห่งกฎหมาย องค์การบริหารส่วนตำบล มีหน้าที่ต้องทำในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล ดังต่อไปนี้ ส่งเสริมการพัฒนาสตรี เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุ และผู้พิการ และพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.2542 ตามมาตรา 16 ให้เทศบาล เมืองพัทยา และองค์การบริหารส่วนตำบล มีอำนาจและหน้าที่ในการจัดระบบการบริการสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นของตนเอง ดังนี้ การสังคมสงเคราะห์ และการพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็ก สตรี คนชรา และผู้ด้อยโอกาส ดังเช่นแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8-10 จากเดิมที่เน้นความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจเปลี่ยนเป็นการพัฒนาที่เน้นคนเป็นศูนย์กลางในการพัฒนา ในฐานะที่กลุ่มผู้สูงอายุเป็นกลุ่มผู้ด้อยโอกาสกลุ่มหนึ่งในสังคมที่จะต้องได้รับการพัฒนาให้เท่าเทียมกับกลุ่มอื่นในสังคม แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 ได้เล็งเห็นความสำคัญดังกล่าว โดยได้มีการกล่าวถึงการพัฒนาผู้สูงอายุไว้ในยุทธศาสตร์การพัฒนาศักยภาพของคนไทย ในยุทธศาสตร์การพัฒนาประชากรกลุ่มผู้ด้อยโอกาส ได้กำหนดแนวทางหลักในการพัฒนากลุ่มผู้สูงอายุจากงานที่ไม่มีญาติหรือผู้เลี้ยงดูไว้ 4 แนวทาง ดังนี้ คือ 1) จัดสวัสดิการสงเคราะห์ โดยเพิ่มเบี้ยยังชีพให้แก่ผู้สูงอายุที่ไม่มีญาติเลี้ยงดูให้มากขึ้น รวมทั้งขยาย

บริการรักษาพยาบาลโดยไม่คิดมูลค่า ตลอดจนลดหย่อนค่าโดยสารสำหรับยานพาหนะเดินทางทุกประเภท และบริการสาธารณะต่างๆ ให้ครอบคลุมอย่างทั่วถึงในเมืองและชนบทในรูปแบบที่เหมาะสม 2) ส่งเสริมให้ครอบครัวเห็นความสำคัญและเอาใจใส่ดูแลผู้สูงอายุ ควบคู่กับการเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการดูแลผู้สูงอายุในครอบครัว รวมทั้งพิจารณาให้สิ่งจูงใจแก่บุตรหรือญาติที่ดูแลผู้สูงอายุที่ยากจน 3) สนับสนุนให้สถานพยาบาลเอกชน องค์กรเอกชน องค์กรศาสนา และชุมชน เข้ามามีส่วนร่วมช่วยเหลือผู้สูงอายุในรูปแบบต่างๆ พร้อมทั้งกำหนดให้มีมาตรฐานทางกฎหมายในการส่งเสริม กำกับดูแลหน่วยงานภาครัฐกิจเอกชนที่ดำเนินงานเกี่ยวข้องกับผู้สูงอายุให้มีการดำเนินงาน และจัดบริการตามมาตรฐานขั้นต่ำที่เหมาะสมและเป็นธรรมต่อผู้ใช้บริการ และ 4) ส่งเสริมให้เมืองหลักที่ทำหน้าที่รับผิดชอบงานด้านผู้สูงอายุที่เป็นเอกภาพโดยทำหน้าที่วางแผนรวบรวมข้อมูลและประสานการดำเนินงานอย่างเป็นเครือข่ายไปในทิศทางเดียวกัน

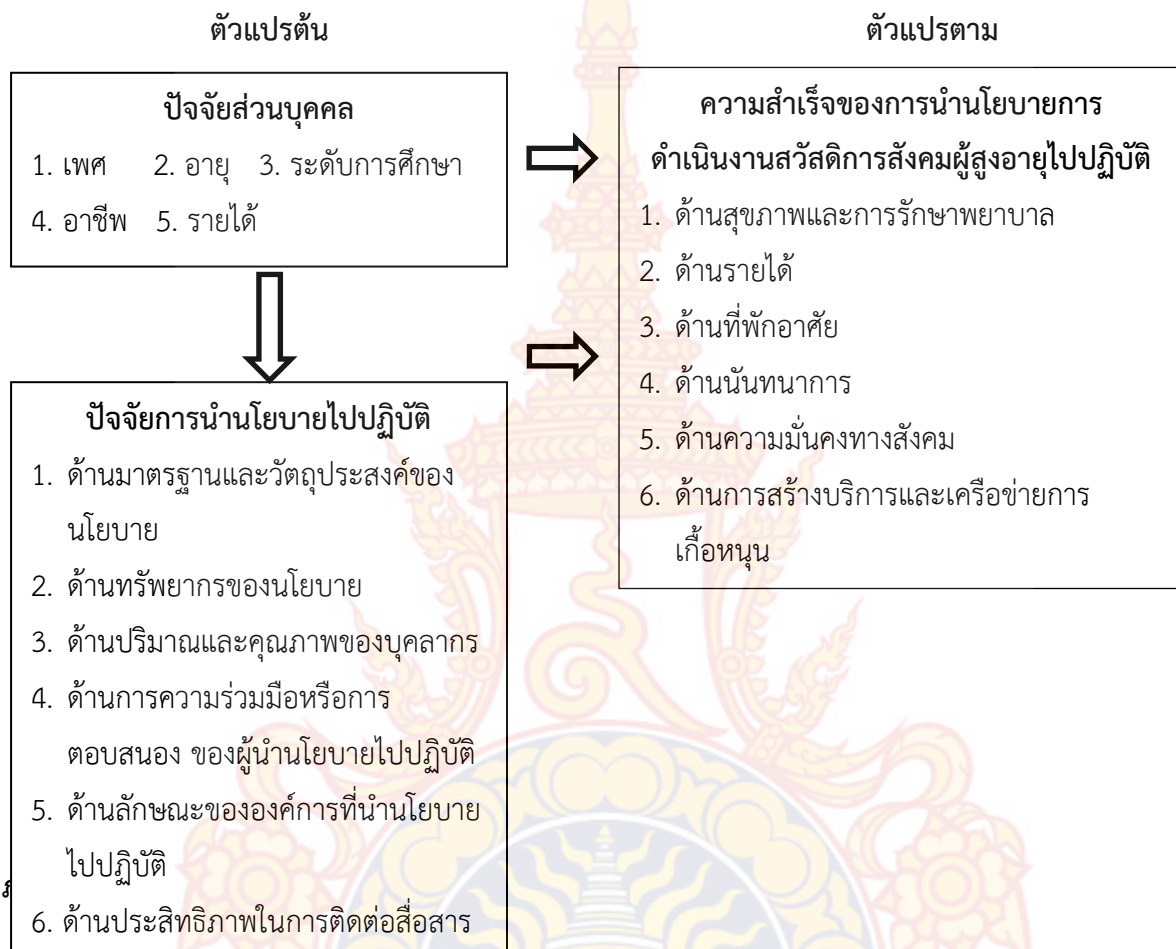
ตามแผนผู้สูงอายุแห่งชาติ ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2545 - 2564) จัดแบ่งเป็น 5 ยุทธศาสตร์ดังนี้ 1) ยุทธศาสตร์ด้านการเตรียมความพร้อมของประชากรเพื่อวัยสูงอายุที่มีคุณภาพ 2) ยุทธศาสตร์ด้านการส่งเสริมผู้สูงอายุ 3) ยุทธศาสตร์ด้านระบบคุ้มครองทางสังคมสำหรับผู้สูงอายุ 4) ยุทธศาสตร์ด้านการบริหารจัดการเพื่อการพัฒนาทางด้านผู้สูงอายุระดับชาติและการพัฒนาบุคลากรด้านผู้สูงอายุ 5) ยุทธศาสตร์ด้านการประมวลและพัฒนาองค์ความรู้ด้านผู้สูงอายุและการติดตามประเมินผลการดำเนินการ ตามแผนผู้สูงอายุแห่งชาติ

ในการนำนโยบายการดำเนินงานสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุไปปฏิบัติขององค์การบริหารส่วนตำบลไปดำเนินการเพื่อให้เกิดผลที่เป็นรูปธรรมมากขึ้นตามขั้นตอนต่างๆ คือ ในรูปของแผน แผนงาน โครงการ ที่จะต้องแจกแจงรายละเอียดออกเป็นงานหรือกิจกรรมต่างๆ ซึ่งเมื่อนำมาประมวลกันแล้วย่อมจะก่อให้เกิดการบรรลุตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายในแต่ละขั้นตอนด้วย จึงจะถือว่ามีประสิทธิภาพ

ในการศึกษาครั้งนี้สามารถสรุปความหมายของการนำนโยบายไปปฏิบัติได้ว่า การนำนโยบายไปปฏิบัติ คือ การที่องค์กร บุคคล หรือกลุ่มบุคคลที่รับผิดชอบสามารถนำและกระตุ้นให้ทรัพยากรทางการบริหารตลอดจนกลไกที่สำคัญทั้งหมดสามารถปฏิบัติงานให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ของนโยบายที่ระบุไว้ หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งคือ ความสามารถที่ผลักดันการทำงานของกลไกที่สำคัญทั้งหมดให้บรรลุผลลัพธ์ที่ตั้งไว้ สำหรับในการศึกษาครั้งนี้ได้ใช้ตัวแบบทฤษฎีการนำนโยบายไปปฏิบัติของ แวน มีเตอร์ และแวน ฮอร์น (Van Meter and Van Horn, 1975 อ้างถึงใน วรเดช จันทรร, 2551, หน้า 121) ประกอบด้วยตัวแปรทั้งสิ้น 6 ตัวแปร ซึ่งเชื่อมโยงระหว่างนโยบาย (Policy) และสมรรถนะ (Performance) ในการนำนโยบายไปปฏิบัติ ประกอบด้วยมาตรฐานและวัตถุประสงค์ของนโยบาย ทรัพยากรของนโยบาย ปริมาณและคุณภาพของบุคลากร การสื่อสารระหว่างองค์กรและกิจกรรมสนับสนุนในการนำนโยบายไปปฏิบัติ ลักษณะขององค์กรที่นำนโยบายไปปฏิบัติ สังคมและการเมือง และความร่วมมือหรือการตอบสนองของผู้นำนโยบายไปปฏิบัติ ซึ่งช่วยให้ผู้วิจัยได้รับทราบและการนำนโยบายการดำเนินงานสวัสดิการผู้สูงอายุไปปฏิบัติขององค์การบริหารส่วนตำบลไร่เก่า อำเภอสามร้อยยอด จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ในด้านสุขภาพและการรักษาพยาบาล ด้านรายได้ ด้านที่พักอาศัย ด้านนันทนาการ ด้านความมั่นคงทางสังคม และด้านการสร้างบริการและเครือข่ายการเกื้อหนุนซึ่งช่วยให้ผู้วิจัยได้รับทราบและเข้าใจถึงแนวคิดเกี่ยวกับการให้บริการขององค์การบริหารส่วนตำบล รวมถึงปัญหาอุปสรรคใน

การดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในด้านต่างๆ ที่ได้มีการศึกษาวิจัยไว้แล้ว ซึ่งผู้วิจัยจะได้นำมาใช้ในการกำหนดเป็นกรอบในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้

2.7 กรอบแนวคิดในการวิจัย

บทที่ 3 ระเบียบวิธีวิจัย

การศึกษา เรื่อง การนํานโยบาย สวัสดิการผู้สูงอายุไปปฏิบัติ กรณีศึกษา : เทศบาลตำบลไร่เก่า อำเภอสามร้อยยอด จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ มีวิธีดำเนินการวิจัย ดังนี้

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

- 3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- 3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล
- 3.5 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล
- 3.6 นิยามศัพท์เชิงปฏิบัติการ

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากร (Population) ที่ใช้ในการศึกษา คือ ผู้สูงอายุที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลตำบลไร่เก่า อำเภอสามร้อยยอดจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จำนวน 850 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย ผู้สูงอายุ/ผู้ดูแลผู้สูงอายุ ที่อาศัยอยู่ในเทศบาลตำบลไร่เก่า อำเภอสามร้อยยอด จังหวัดประจวบคีรีขันธ์จำนวน 850 คน ซึ่งมีรายละเอียดในการคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างของ ทาโร่ ยามาเน่ (Taro Yamane, 1973, p.125 อ้างถึงใน ยุทธ ไกรวรรณ, 2550, หน้า 64) ดังนี้

สูตร
$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

เมื่อ n แทน จำนวนของกลุ่มตัวอย่าง
N แทน จำนวนของประชากร
e แทน ค่าความคลาดเคลื่อน

$$\text{แทนค่า } n = \frac{850}{1 + 850(.05)^2} = 265 \text{ คน}$$

จำนวนกลุ่มตัวอย่างผู้สูงอายุ/ผู้ดูแลผู้สูงอายุที่ใช้ในการศึกษาค้างนี้ คือ 265 คน

การสุ่มตัวอย่าง ใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยการกำหนดจำนวนประชากรตามประเภทและเขตพื้นที่อาศัยของผู้ตอบแบบสอบถามที่ใช้ในการศึกษา ดังตารางที่ 3.1 ดังนี้

ตารางที่ 3.1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างในเทศบาลตำบลไร่เก่า อำเภอสามร้อยยอด จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

ชื่อหมู่บ้าน	จำนวน (คน)	จำนวนตัวอย่าง
หมู่ 1 หมู่บ้านตาลเจ็ดยอด	89	26
หมู่ 2 หมู่บ้านสามร้อยยอด	109	34
หมู่ 3 หมู่บ้านไร่เก่า	128	40
หมู่ 4 หมู่บ้านศาลาลัย	127	40
หมู่ 5 หมู่บ้านหนองน้ำกลัด	67	20
หมู่ 6 หมู่บ้านไพรวัลย์	130	41
หมู่ 7 หมู่บ้านห้วยขมิ้น	98	31
หมู่ 8 หมู่บ้านไร่เจริญ	102	33
รวม	850	265

รวมกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้างนี้ คือ 265 คน

การวัดและวิเคราะห์ค่า การจำแนกทัศนคติจากผู้ตอบแบบสอบถามใช้มาตรวัดของ Likert จำนวน 5 ระดับ ได้แก่ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด โดยกำหนด Scale การแปลผลดังนี้

- มากที่สุด = 5 คะแนน
- มาก = 4 คะแนน
- ปานกลาง = 3 คะแนน
- น้อย = 2 คะแนน
- น้อยที่สุด = 1 คะแนน

และการจำแนกช่วงการวัดโดยการคำนวณหาพิสัย ได้ดังนี้

$$\begin{aligned} \text{พิสัย} &= \frac{\text{max} - \text{min}}{\text{Max}} \\ &= \frac{5-1}{5} \\ &= 0.80 \end{aligned}$$

มาตรชี้วัดที่เป็นอัตราช่วง จะเป็น

1	- 1.80	ถือว่า	น้อยที่สุด
1.81	- 2.60	ถือว่า	น้อย
2.61	- 3.40	ถือว่า	ปานกลาง
3.41	- 4.20	ถือว่า	มาก
4.21	- ขึ้นไป	ถือว่า	มากที่สุด

3.2 เครื่องมือในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการวิจัย และมีวิธีการสร้างแบบสอบถาม ซึ่งได้จากแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง มาสร้างเครื่องมือคือแบบสอบถาม โดยให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์ และกรอบแนวคิดในการวิจัยโดยได้แบ่งแบบสอบถามออกเป็น 4 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (Check List) จุดมุ่งหมายเพื่อทราบข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม

ส่วนที่ 2 ข้อมูลด้านปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการนำนโยบายการดำเนินงานสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุ ของเทศบาลตำบลไร่เก่า อำเภอสามร้อยยอด จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ไปปฏิบัติในด้านมาตรฐานของนโยบาย ด้านทรัพยากรของนโยบาย ด้านปริมาณและคุณภาพของบุคลากร ด้านความร่วมมือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ด้านทัศนคติของผู้นำนโยบายไปปฏิบัติ และด้านประสิทธิภาพในการติดต่อสื่อสาร

ส่วนที่ 3 ข้อมูลด้านผลของการนำนโยบายการดำเนินงานสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุ ของเทศบาลตำบลไร่เก่า อำเภอสามร้อยยอด จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ไปปฏิบัติ

ส่วนที่ 4 ข้อเสนอแนะการการนำนโยบาย สวัสดิการผู้สูงอายุไปปฏิบัติ กรณีศึกษา : เทศบาลตำบลไร่เก่า อำเภอสามร้อยยอดจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ไปปฏิบัติ

แบบสอบถามใช้การวิเคราะห์ข้อมูลจากการประเมินของกลุ่มตัวอย่าง ใช้เกณฑ์วัดแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ของ เรนนิส เอ ลิเกอร์ต (Ranis A. Likert อ้างถึงใน สีน พันธุ์พินิจ, 2549, หน้า 153) ดังนี้

5	คะแนน	หมายถึง	มากที่สุด
4	คะแนน	หมายถึง	มาก
3	คะแนน	หมายถึง	ปานกลาง
2	คะแนน	หมายถึง	น้อย
1	คะแนน	หมายถึง	น้อยที่สุด

ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม โดยมีขั้นตอนการสร้างเครื่องมือดังต่อไปนี้

1. ศึกษาข้อมูลจาก แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
2. วิเคราะห์ขอบเขตการศึกษา และนำแนวคิดและทฤษฎีมากำหนดกรอบแนวคิดที่เกี่ยวกับเนื้อหา เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม
3. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อขอคำแนะนำ ปรับปรุง แก้ไข ข้อคำถาม ให้ครอบคลุมรายละเอียดเนื้อหาทั้งหมด
4. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไข และผ่านความเห็นชอบของอาจารย์ที่ปรึกษาแล้วไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงพินิจ
5. นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญแล้วมาหาความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป หาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (Alfa coefficient) ของครอนบาค (Cronbach อ้างถึงใน ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ, 2536, หน้า 170–171)
6. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขเรียบร้อยแล้ว เสนออาจารย์ที่ควบคุมเพื่อขอความเห็นชอบนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอนดังนี้

1. ผู้วิจัยดำเนินการแจกแบบสอบถามผู้สูงอายุ/ผู้ดูแลผู้สูงอายุ รวบรวมและเก็บแบบสอบถาม คืนด้วยตนเอง
2. ผู้วิจัยรวบรวมแบบสอบถามที่ตอบเสร็จแล้ว นำข้อมูลมาวิเคราะห์ทางสถิติต่อไป

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการจัดทำข้อมูลโดยนำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมา 265 ชุด มาตรวจสอบความสมบูรณ์ แล้วนำข้อมูลมาจัดระบบ เพื่อนำไปวิเคราะห์ทางสถิติด้วยคอมพิวเตอร์เพื่อประมวลผล

3.5 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลที่ได้รวบรวมไว้แล้ว จะถูกนำไปวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป SPSS (Statistical Package for the Social Sciences) โดยเลือกใช้สถิติดังต่อไปนี้

3.5.1 สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive statistics) ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน เพื่อบรรยายลักษณะต่าง ๆ ของตัวแปร

3.5.2 สถิติเชิงอนุมาน (Inferential statistics) ใช้วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร 2 ตัว (Pearson Correlation) ตัวแปรมากกว่า 2 ตัวแปร (Multiple Regression) เพื่อทดสอบสมมติฐานที่ 1 และ 2

3.6 นิยามศัพท์เชิงปฏิบัติการ

จากการทบทวนวรรณกรรม แนวคิด และทฤษฎี รวมถึงผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง กับ การนำนโยบาย การดำเนินงานสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุไปปฏิบัติ ของเทศบาลตำบลไร่เก่า อำเภอสามร้อยยอด จังหวัด ประจวบคีรีขันธ์ และผลลัพธ์ของการนำนโยบายดังกล่าวไปปฏิบัติ

เพื่อความชัดเจนของการศึกษา ผู้วิจัยจึงทำการนิยามศัพท์ ตัวแปร กำหนดตัวชี้วัด ระดับการวัดดังตารางที่

3.2

ตารางที่ 3.2 นิยามศัพท์เชิงปฏิบัติการ

ปัจจัยการนำนโยบายไปปฏิบัติ	ตัวแปรและตัวชี้วัด	หน่วยการวัด	ระดับการวัด
1. ด้านมาตรฐานและวัตถุประสงค์ของนโยบาย	1. นโยบายของการดำเนินงานสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุมีเป้าหมายของการดำเนินงานที่ชัดเจนเป็นรูปธรรม 2. นโยบายของการดำเนินงานสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุเป็นประโยชน์ต่อผู้สูงอายุ 3. นโยบายของการดำเนินงานสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุสามารถปฏิบัติได้ตามระยะเวลาและขั้นตอนที่กำหนดอย่างต่อเนื่อง 4. นโยบายของการดำเนินงานสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุมีผลสัมฤทธิ์ตรงตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้ 5. ผู้สูงอายุได้รับผลประโยชน์จากนโยบายของการดำเนินงานสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุ	ทักษะของผู้ตอบแบบสอบถาม	ช่วงวัด

ตารางที่ 3.2 (ต่อ)

ปัจจัยการนำนโยบายไปปฏิบัติ	ตัวแปรและตัวชี้วัด	หน่วยการวัด	ระดับการวัด
2. ด้านทรัพยากรของนโยบาย	<ol style="list-style-type: none"> 1. หน่วยงานได้รับงบประมาณที่เพียงพอในการนำไปดำเนินงานตามนโยบายของการดำเนินงานสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุให้บรรลุเป้าหมายได้ 2. หน่วยงานที่มีส่วนร่วมมีความพร้อมในด้านวัสดุ อุปกรณ์ในการนำนโยบายของการดำเนินงานสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุไปปฏิบัติ 3. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถเพียงพอแก่การนำนโยบายของการดำเนินงานสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุไปปฏิบัติ 4. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีสถานที่ในการดำเนินงานตามนโยบายสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุอย่างเพียงพอ 5. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ เพื่อสนับสนุนให้การนำนโยบายการดำเนินงานสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุไปปฏิบัติสำเร็จด้วยดีอย่างเพียงพอ 	<p>ทัศนะของ ผู้ตอบ แบบสอบถาม</p>	ช่วง
3. ด้านปริมาณและคุณภาพของบุคลากร	<ol style="list-style-type: none"> 1. เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานมีจำนวนเพียงพอกับปริมาณงานที่ต้องปฏิบัติ 2. เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานมีความรู้ความสามารถในการนำนโยบายการดำเนินงานสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุไปปฏิบัติ 3. เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานมีพื้นฐานความรู้ในการดำเนินงานสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุ 4. เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานได้รับการอบรม ดูงาน หรือศึกษาเพิ่มเติมเพื่อพัฒนางานตามนโยบายการดำเนินงานสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุ 	<p>ทัศนะของ ผู้ตอบ แบบสอบถาม</p>	ช่วง

ตารางที่ 3.2 (ต่อ)

ปัจจัยการนำนโยบายไปปฏิบัติ	ตัวแปรและตัวชี้วัด	หน่วยการวัด	ระดับการวัด
	<p>5.เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานมีการศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมนอกเหนือจากความรู้ที่ได้รับจากการฝึกอบรมเพื่อนำนโยบายการดำเนินงานสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุไปปฏิบัติ</p>		
<p>4. ด้านความร่วมมือหรือการตอบสนองของผู้นำนโยบายไปปฏิบัติ</p>	<p>1. ส่วนราชการระดับจังหวัดให้ความร่วมมือและสนับสนุนในการประชาสัมพันธ์ ให้ข้อมูล ข่าวสาร ขั้นตอนในการนำนโยบายการดำเนินงานสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุไปปฏิบัติ แก่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องด้วยดี</p> <p>2. ส่วนระดับอำเภอให้ความร่วมมือและสนับสนุนในการประชาสัมพันธ์ ให้ข้อมูล ข่าวสาร ขั้นตอนในการนำนโยบายของการดำเนินงานสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุไปปฏิบัติ แก่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องด้วยดี</p> <p>3. กำนัน/ผู้ใหญ่บ้านให้ความร่วมมือและสนับสนุนในการประชาสัมพันธ์ ให้ข้อมูล ข่าวสาร ขั้นตอนในการนำนโยบายการดำเนินงานสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุไปปฏิบัติ แก่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องด้วยดี</p> <p>4. เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องให้ความร่วมมือและสนับสนุนในการประชาสัมพันธ์ ให้ข้อมูล ข่าวสาร ขั้นตอนในการนำนโยบายการดำเนินงานสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุไปปฏิบัติ แก่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องด้วยดี</p>	<p>ทักษะของ ผู้ตอบ แบบสอบถาม</p>	<p>ช่วง</p>

ตารางที่ 3.2 (ต่อ)

ปัจจัยการนำนโยบายไปปฏิบัติ	ตัวแปรและตัวชี้วัด	หน่วยการวัด	ระดับการวัด
5. ด้านลักษณะขององค์การที่นำนโยบายไปปฏิบัติ	<ol style="list-style-type: none"> 1. ผู้ปฏิบัติมีความเข้าใจนโยบายของการดำเนินงานสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุก่อนที่จะปฏิบัติงาน 2. ผู้ปฏิบัติมีความรู้ความสามารถในการนำนโยบายการดำเนินงานสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุไปปฏิบัติ 3. ผู้ปฏิบัติงานมีความเต็มใจที่จะปฏิบัติงานตามนโยบายของการดำเนินงานสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุ 4. ผู้ปฏิบัติงานมีความยินดีที่จะให้บริการและให้ความร่วมมือแก่บุคคลในหน่วยงานในการนำนโยบายการดำเนินงานสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุไปปฏิบัติ 5. ผู้ปฏิบัติงานมีความพร้อมที่จะอุทิศและเสียสละเวลาให้กับการนำนโยบายการดำเนินงานสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุไปปฏิบัติ 	ทัศนะ ของ ผู้ ต อ บ แบบสอบถาม	ช่วง
6. ประสิทธิภาพในการติดต่อสื่อสาร	<ol style="list-style-type: none"> 1. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีการประชาสัมพันธ์การนำนโยบายการดำเนินงานสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุในรูปแบบของสื่อต่างๆ ให้ผู้ที่เกี่ยวข้องได้ทราบเกี่ยวกับขั้นตอน วิธีการดำเนินงาน และระยะเวลา 2. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถหาข้อมูลการดำเนินงานสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุจากเว็บไซต์ของกระทรวงมหาดไทยได้ 3. เจ้าหน้าที่ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้บริการข้อมูลข่าวสาร ตอบคำถามแก่ผู้ที่เกี่ยวข้องโดยวิธีด้วยตนเอง และทางโทรศัพท์ด้วยความชัดเจน 	ทัศนะ ของ ผู้ ต อ บ แบบสอบถาม	ช่วง

ตารางที่ 3.2 (ต่อ)

ปัจจัยการนำนโยบายไปปฏิบัติ	ตัวแปรและตัวชี้วัด	หน่วยการวัด	ระดับการวัด
	<p>4. เจ้าหน้าที่ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้บริการข้อมูล ขั้นตอนการดำเนินการตามนโยบายการดำเนินงานสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุ</p> <p>5. ผู้ที่มีส่วนร่วมตามนโยบายการดำเนินงานสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุได้รับทราบข้อมูลข่าวสาร ด้วยความเข้าใจอย่างชัดเจน และสามารถปฏิบัติตามได้อย่างถูกต้อง</p>		
<p>การนำนโยบายการดำเนินงานสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุไปปฏิบัติ</p>	ตัวแปรและตัวชี้วัด	หน่วยการวัด	ระดับการวัด
<p>1. ด้านสุขภาพและการรักษาพยาบาล</p>	<p>1. เทศบาลจัดกิจกรรม/โครงการที่เป็นประโยชน์ในด้านสุขภาพให้แก่ผู้สูงอายุ</p> <p>2. เทศบาลจัดกิจกรรม/โครงการที่เกี่ยวกับการป้องกันและฟื้นฟูสุขภาพอนามัยให้แก่ผู้สูงอายุ</p> <p>3. เทศบาลมีบริการด้านพาหนะสำหรับผู้สูงอายุ</p>	<p>ทัศนะของผู้ตอบแบบสอบถาม</p>	ช่วง
<p>2. ด้านรายได้</p>	<p>1. เทศบาลจัดเตรียมและส่งเสริมให้ผู้สูงอายุสามารถประกอบอาชีพได้ตามต้องการ</p> <p>2. เทศบาลมีการจัดระบบการบริการสวัสดิการสังคมในด้านเบี้ยยังชีพแก่ผู้สูงอายุ</p> <p>3. เทศบาลมีการจัดระบบกองทุนสวัสดิการแก่ผู้สูงอายุและชุมชน</p>	<p>ทัศนะของผู้ตอบแบบสอบถาม</p>	ช่วง

การนำนโยบายการ ดำเนินงานสวัสดิการ สังคมผู้สูงอายุไปปฏิบัติ	ตัวแปรและตัวชี้วัด	หน่วยการวัด	ระดับการ วัด
3. ด้านที่พักอาศัย	1. เทศบาลมีสวัสดิการการสร้างบ้านพักแก่ผู้สูงอายุที่ยากจน 2. เทศบาลจัดบริการสวัสดิการแก่ครอบครัวผู้สูงอายุ ที่ประสบปัญหาความเดือดร้อนด้านต่างๆ 3. เทศบาลให้การสนับสนุนการดูแลผู้สูงอายุในชุมชน	ที่ ศ น ะ ของ ผู้ต อ บ	ช่วง
5. ด้านความมั่นคงทางสังคม	1. เทศบาลให้การสนับสนุนการบริการ ฅาปนกิจ สงเคราะห์ และกองทุนต่างๆ ให้แก่ผู้สูงอายุ 2. เทศบาลให้การสนับสนุนและอำนวยความสะดวกแก่ผู้สูงอายุที่มาติดต่อบริการด้านต่างๆ 3. เทศบาลให้การสนับสนุนการปฏิบัติศาสนกิจที่วัดของผู้สูงอายุ	ที่ ศ น ะ ของ ผู้ ต อ บ	ช่วง
6. ด้านการสร้างบริการและเครือข่ายการเกื้อหนุน	1. เทศบาลให้การสนับสนุนการดำเนินงานชมรมผู้สูงอายุ 2. เทศบาลจัดให้มีกลุ่มอาสาสมัครดูแลผู้สูงอายุในชุมชน 3. เทศบาลมีการจัดทำฐานข้อมูลผู้สูงอายุอย่างเป็นระบบ	ที่ ศ น ะ ของ ผู้ ต อ บ	ช่วง

บทที่ 4 ผลการศึกษาวิจัย

ในการศึกษาเรื่อง การนำนโยบาย สวัสดิการผู้สูงอายุไปปฏิบัติ กรณีศึกษา: เทศบาลตำบลไร่เก่า อำเภอสามร้อยยอดจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จากการศึกษาปรากฏผลดังนี้

1. ปัจจัยภูมิหลังของกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา
2. ระดับความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับการนำนโยบาย สวัสดิการผู้สูงอายุไปปฏิบัติ กรณีศึกษา : เทศบาลตำบลไร่เก่า อำเภอสามร้อยยอดจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ประกอบด้วย 1. ด้านมาตรฐานและวัตถุประสงค์ของนโยบาย 2. ด้านทรัพยากรของนโยบาย 3. ด้านปริมาณและคุณภาพของบุคลากร 4. ด้านความร่วมมือหรือการตอบสนองของผู้นำนโยบายไปปฏิบัติ 5. ด้านลักษณะขององค์การที่นำนโยบายไปปฏิบัติ 6. ด้านประสิทธิภาพในการติดต่อสื่อสาร
3. ระดับความสำเร็จของการนำนโยบายการดำเนินงานสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุไปปฏิบัติ ประกอบด้วย 1.ด้านสุขภาพและการรักษาพยาบาล 2.ด้านรายได้ 3.ด้านที่พักอาศัย 4.ด้านนันทนาการ 5.ด้านความมั่นคงทางสังคม 6.ด้านการสร้างบริการและเครือข่ายการเกื้อหนุน
4. หาความสัมพันธ์ปัจจัยภูมิหลังของตัวแปร และปัจจัยแห่งความสำเร็จของนโยบาย กับความสำเร็จของการนำนโยบายการดำเนินงานสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุไปปฏิบัติ
5. สรุปและข้อเสนอแนะ

4.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไป

การศึกษาการนำนโยบาย สวัสดิการผู้สูงอายุไปปฏิบัติ กรณีศึกษา: เทศบาลตำบลไร่เก่า อำเภอสามร้อยยอดจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จากการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปดังนี้

ตารางที่ 4.1 แสดงข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

ข้อมูล	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	128	43.2
หญิง	137	56.8

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ข้อมูล	จำนวน	ร้อยละ
อายุ		
ไม่เกิน 45 ปี	32	11.7
46 – 55 ปี	30	10.9
56 – 60 ปี	53	19.8
61 ปีขึ้นไป	150	57.6
ระดับการศึกษา		
ประถมศึกษา	203	79.4
มัธยมศึกษาขึ้นไป	62	20.6
อาชีพ		
รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	5	1.9
เกษตรกรกรรม	107	40.5
รับจ้างทั่วไป	54	20.2
ค้าขาย	35	13.2
ไม่ได้ประกอบอาชีพ	64	24.1
รายได้ต่อเดือน		
ไม่เกิน 5,000 บาท	99	37.4
5,001 - 10,000 บาท	106	40.1
มากกว่า 10,000 บาทขึ้นไป	60	22.6
รวม	265	100.0

จากตารางที่ 4.1 พบผลการศึกษาดังนี้ เพศ ประชาชนส่วนใหญ่เพศหญิง ร้อยละ 56.8 และเพศชาย ร้อยละ 43.2 อายุ ประชาชนส่วนใหญ่มีอายุ 61 ปีขึ้นไป ร้อยละ 57.6 รองลงมาอายุระหว่าง 56 - 60 ปี ร้อยละ 19.8 อายุไม่เกิน 45 ปี ร้อยละ 11.7 และอายุระหว่าง 46-55 ปี ร้อยละ 10.9 น้อยที่สุดตามลำดับ ระดับการศึกษา ประชาชนส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับประถมศึกษา ร้อยละ 79.4 และระดับมัธยมศึกษาขึ้นไป ร้อยละ 20.6 ตามลำดับ อาชีพ ประชาชนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรกรรม ร้อยละ 40.5 รองลงมารับจ้างทั่วไป ร้อยละ 20.2 ค้าขาย ร้อยละ 13.2 รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ ร้อยละ 1.9 และไม่ได้ประกอบอาชีพ ร้อยละ 24.1 รายได้ต่อเดือน ประชาชนส่วนใหญ่มีรายได้ระหว่าง 5,001 –10,000 บาทมากที่สุด ร้อยละ 40.1 รองลงมา มีรายได้รายได้ต่ำกว่า 5,000 บาท ร้อยละ 37.4 และมีรายได้มากกว่า 10,000 บาท ร้อยละ 22.6 ตามลำดับ

4.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลระดับความคิดเห็นของการนำนโยบายการดำเนินงานสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุไปปฏิบัติ

การศึกษาการนำนโยบาย สวัสดิการผู้สูงอายุไปปฏิบัติ กรณีศึกษา: เทศบาลตำบลไร่เก่า อำเภอสามร้อยยอด จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จากการศึกษาได้ผลการวิเคราะห์ข้อมูลระดับความคิดเห็นของการนำนโยบายการดำเนินงานสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุไปปฏิบัติ ดังนี้

ตารางที่ 4.2 แสดงระดับความคิดเห็นของการนำนโยบายการดำเนินงานสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุไปปฏิบัติ (ภาพรวม)

รายการ	Mean	S.D.	แปลผล
1. นโยบายของการดำเนินงานสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุมี เป้าหมายของการดำเนินงานที่ชัดเจนเป็นรูปธรรม	4.25	0.73	มากที่สุด
2. นโยบายของการดำเนินงานสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุมีเป็นประโยชน์ต่อผู้สูงอายุ	4.28	0.64	มากที่สุด
3. นโยบายของการดำเนินงานสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุสามารถปฏิบัติได้ตามระยะเวลาและขั้นตอนที่กำหนดอย่างต่อเนื่อง	4.25	0.65	มากที่สุด
4. นโยบายของการดำเนินงานสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุมีผลสัมฤทธิ์ตรงตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้	4.18	0.74	มาก
5. ผู้สูงอายุได้รับผลประโยชน์จากนโยบายของการดำเนินงานสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุ	4.17	0.65	มาก
6. หน่วยงานได้รับงบประมาณที่เพียงพอในการนำไปดำเนินงานตามนโยบายของการดำเนินงานสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุให้บรรลุเป้าหมายได้	4.07	0.61	มาก
7. หน่วยงานที่มีส่วนร่วมมีความพร้อมในด้านวัสดุ อุปกรณ์ในการนำนโยบายของการดำเนินงานสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุไปปฏิบัติ	4.02	0.79	มาก
8. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถเพียงพอแก่การนำนโยบายของการดำเนินงานสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุไปปฏิบัติ	4.16	0.67	มาก
9. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีสถานที่ในการดำเนินงานตามนโยบายสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุอย่างเพียงพอ	4.13	0.66	มาก

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

รายการ	Mean	S.D.	แปลผล
10. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ เพื่อสนับสนุนให้การนำนโยบายการดำเนินงานสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุไปปฏิบัติสำเร็จด้วยดีอย่างเพียงพอ	4.12	0.67	มาก
11. เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานมีจำนวนเพียงพอกับปริมาณงาน	3.95	0.85	มาก
12. เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานมีความรู้ความสามารถในการนำนโยบายการดำเนินงานสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุไปปฏิบัติ	3.83	0.94	มาก
13. เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานมีพื้นฐานความรู้ในการดำเนินงานสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุ	3.65	0.93	มาก
14. เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานได้รับการอบรม ดูงานหรือศึกษาเพิ่มเติมเพื่อพัฒนางานตามนโยบายการดำเนินงานสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุ	3.93	0.75	มาก
15. เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานมีการศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมนอกเหนือจากความรู้ที่ได้รับจากการฝึกอบรมเพื่อนำนโยบายการดำเนินงานสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุไปปฏิบัติ	3.83	0.82	มาก
16. ส่วนราชการระดับจังหวัดให้ความร่วมมือและสนับสนุนในการประชาสัมพันธ์ ให้ข้อมูลข่าวสาร ขั้นตอนในการนำนโยบายการดำเนินงานสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุไปปฏิบัติแก่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องด้วยดี	3.70	0.75	มาก
17. ส่วนระดับอำเภอให้ความร่วมมือและสนับสนุนในการประชาสัมพันธ์ ให้ข้อมูลข่าวสาร ขั้นตอนในการนำนโยบายของการดำเนินงานสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุไปปฏิบัติแก่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องด้วยดี	3.74	0.73	มาก
18. กำนัน/ผู้ใหญ่บ้านให้ความร่วมมือและสนับสนุนในการประชาสัมพันธ์ ให้ข้อมูลข่าวสาร ขั้นตอนในการนำนโยบายการดำเนินงานสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุไปปฏิบัติแก่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องด้วยดี	3.95	0.48	มาก
19. เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องให้ความร่วมมือและสนับสนุนในการประชาสัมพันธ์ ให้ข้อมูลข่าวสาร ขั้นตอนในการนำนโยบายการดำเนินงานสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุไปปฏิบัติแก่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องด้วยดี	3.77	0.79	มาก
20. ผู้ปฏิบัติมีความเข้าใจนโยบายของการดำเนินงานสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุก่อนที่จะปฏิบัติงาน	4.12	0.82	มาก
21. ผู้ปฏิบัติมีความรู้ความสามารถในการนำนโยบายการดำเนินงานสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุไปปฏิบัติ	4.12	0.78	มาก

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

รายการ	Mean	S.D.	แปลผล
22. ผู้ปฏิบัติงานมีความเต็มใจที่จะปฏิบัติงานตามนโยบายของการดำเนินงานสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุ	4.05	0.87	มาก
23. ผู้ปฏิบัติงานมีความยินดีที่จะให้บริการและให้ความร่วมมือแก่บุคคลในหน่วยงานในการนำนโยบายการดำเนินงานสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุไปปฏิบัติ	4.23	0.70	มากที่สุด
24. ผู้ปฏิบัติงานมีความพร้อมที่จะอุทิศและเสียสละเวลาให้กับการนำนโยบายการดำเนินงานสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุไปปฏิบัติ	4.13	0.84	มาก
25. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีการประชาสัมพันธ์การนำนโยบายการดำเนินงานสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุในรูปแบบของสื่อต่างๆ ให้ผู้ที่เกี่ยวข้องได้ทราบเกี่ยวกับขั้นตอน วิธีการดำเนินงาน และระยะเวลา	3.96	0.70	มาก
26. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถหาข้อมูลการดำเนินงานสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุจากเว็บไซต์ของกระทรวงมหาดไทย	3.93	0.72	มาก
27. เจ้าหน้าที่ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ให้บริการข้อมูลข่าวสาร ตอบคำถามแก่ผู้ที่เกี่ยวข้องโดยวิธีด้วยตนเอง และทางโทรศัพท์ด้วยความชัดเจน	3.85	0.78	มาก
28. เจ้าหน้าที่ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้บริการข้อมูล ขั้นตอนการดำเนินการตามนโยบายการดำเนินงานสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุด้วยความชัดเจน	3.95	0.74	มาก
29. ผู้ที่มีส่วนร่วมตามนโยบายการดำเนินงานสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุ ได้รับทราบข้อมูลข่าวสาร ด้วยความเข้าใจอย่างชัดเจน และสามารถปฏิบัติตามได้อย่างถูกต้อง	3.92	0.72	มาก
รวม	4.01	0.74	มาก

จากตารางที่ 4.2 พบผลการศึกษาดังนี้ ประชาชนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการนำนโยบายการดำเนินงานสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุไปปฏิบัติ ภาพรวมในระดับเห็นด้วยมาก ค่าเฉลี่ย = 4.01 เมื่อพิจารณารายข้อเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยตามเกณฑ์การวิเคราะห์พบว่า นโยบายของการดำเนินงานสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุเป็นประโยชน์ต่อผู้สูงอายุ เห็นด้วยมากที่สุด ค่าเฉลี่ย = 4.28 (ด้านมาตรฐานและวัตถุประสงค์ของนโยบาย) รองลงมาคือ นโยบายของการดำเนินงานสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุมีเป้าหมายของการดำเนินงานที่ชัดเจนเป็นรูปธรรม ค่าเฉลี่ย = 4.25 (ด้านมาตรฐานและวัตถุประสงค์ของนโยบาย) และเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานมีพื้นฐานความรู้ในการดำเนินงานสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุ เห็นด้วยน้อยที่สุด ค่าเฉลี่ย = 3.65 (ด้านปริมาณและคุณภาพของบุคลากร) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.3 แสดงระดับความคิดเห็นของการนำนโยบายการดำเนินงานสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุไปปฏิบัติ (ด้านมาตรฐานและวัตถุประสงค์ของนโยบาย)

รายการ	Mean	S.D.	แปลผล
1. นโยบายของการดำเนินงานสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุมีเป้าหมายของการดำเนินงานที่ชัดเจนเป็นรูปธรรม	4.25	0.73	มากที่สุด
2. นโยบายของการดำเนินงานสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุมีเป็นประโยชน์ต่อผู้สูงอายุ	4.28	0.64	มากที่สุด
3. นโยบายของการดำเนินงานสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุสามารถปฏิบัติได้ตามระยะเวลาและขั้นตอนที่กำหนดอย่างต่อเนื่อง	4.25	0.65	มากที่สุด
4. นโยบายของการดำเนินงานสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุมีผลสัมฤทธิ์ตรงตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้	4.18	0.74	มาก
5. ผู้สูงอายุได้รับผลประโยชน์จากนโยบายของการดำเนินงานสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุ	4.17	0.65	มาก

จากตารางที่ 4.3 พบผลการศึกษาดังนี้ ประชาชนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการนำนโยบายการดำเนินงานสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุไปปฏิบัติ ด้านมาตรฐานและวัตถุประสงค์ของนโยบายในระดับเห็นด้วยมาก ค่าเฉลี่ย = 4.23 เมื่อพิจารณารายข้อเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยตามเกณฑ์การวิเคราะห์พบว่า นโยบายของการดำเนินงานสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุมีเป็นประโยชน์ต่อผู้สูงอายุ เห็นด้วยมากที่สุด ค่าเฉลี่ย = 4.28 รองลงมาคือ นโยบายของการดำเนินงานสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุมีเป้าหมายของการดำเนินงานที่ชัดเจน เป็นรูปธรรม ค่าเฉลี่ย = 4.25 และผู้สูงอายุได้รับผลประโยชน์จากนโยบายของการดำเนินงานสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุ เห็นด้วยน้อยที่สุด ค่าเฉลี่ย = 4.17 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.4 แสดงระดับความคิดเห็นของการนำนโยบายการดำเนินงานสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุไปปฏิบัติ (ด้านทรัพยากรของนโยบาย)

รายการ	Mean	S.D.	แปลผล
6. หน่วยงานได้รับงบประมาณที่เพียงพอในการนำไปดำเนินงานตามนโยบายของการดำเนินงานสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุให้บรรลุเป้าหมายได้	4.07	0.61	มาก
7. หน่วยงานที่มีส่วนร่วมมีความพร้อมในด้านวัสดุ อุปกรณ์ในการนำนโยบายของการดำเนินงานสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุ	4.02	0.79	มาก
8. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถเพียงพอแก่การนำนโยบายของการดำเนินงานสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุไปปฏิบัติ	4.16	0.67	มาก
9. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีสถานที่ในการดำเนินงานตามนโยบายสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุอย่างเพียงพอ	4.13	0.66	มาก
10. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ เพื่อสนับสนุนให้การนำนโยบายการดำเนินงานสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุไปปฏิบัติสำเร็จด้วยดีอย่างเพียงพอ	4.12	0.67	มาก
รวม	4.10	0.68	มาก

จากตารางที่ 4.4 พบผลการศึกษาดังนี้ ประชาชนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการนำนโยบายการดำเนินงานสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุไปปฏิบัติ ด้านทรัพยากรของนโยบายในระดับเห็นด้วยมาก ค่าเฉลี่ย = 4.01 เมื่อพิจารณารายข้อเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยตามเกณฑ์การวิเคราะห์พบว่า หน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถเพียงพอแก่การนำนโยบายของการดำเนินงานสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุไปปฏิบัติ เห็นด้วยมากที่สุด ค่าเฉลี่ย = 4.16 รองลงมาคือ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีสถานที่ในการดำเนินงานตามนโยบายสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุอย่างเพียงพอ ค่าเฉลี่ย = 4.13 และหน่วยงานที่มีส่วนร่วมมีความพร้อมในด้านวัสดุ อุปกรณ์ในการนำนโยบายของการดำเนินงานสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุไปปฏิบัติ เห็นด้วยน้อยที่สุด ค่าเฉลี่ย = 4.02 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.5 แสดงระดับความคิดเห็นของการนำนโยบายการดำเนินงานสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุไปปฏิบัติ (ด้านปริมาณและคุณภาพของบุคลากร)

รายการ	Mean	S.D.	แปลผล
11. เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานมีจำนวนเพียงพอกับปริมาณงานที่ต้องปฏิบัติ	3.95	0.85	มาก
12. เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานมีความรู้ความสามารถในการนำนโยบายการดำเนินงานสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุไปปฏิบัติ	3.83	0.94	มาก
13. เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานมีพื้นฐานความรู้ในการดำเนินงานสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุ	3.65	0.93	มาก
14. เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานได้รับการอบรม ฝึกงานหรือศึกษาเพิ่มเติมเพื่อพัฒนางานตามนโยบายการดำเนินงานสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุ	3.93	0.75	มาก
15. เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานมีการศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมนอกเหนือจากความรู้ที่ได้รับจากการฝึกอบรมเพื่อนำนโยบายการดำเนินงานสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุไปปฏิบัติ	3.83	0.82	มาก
รวม	3.84	0.86	มาก

จากตารางที่ 4.5 พบผลการศึกษาดังนี้ ประชาชนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการนำนโยบายการดำเนินงานสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุไปปฏิบัติ ด้านปริมาณและคุณภาพของบุคลากรในระดับเห็นด้วยมาก ค่าเฉลี่ย = 3.84 เมื่อพิจารณารายข้อเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยตามเกณฑ์การวิเคราะห์พบว่า เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานมีจำนวนเพียงพอกับปริมาณงานที่ต้องปฏิบัติ เห็นด้วยมากที่สุด ค่าเฉลี่ย = 3.95

รองลงมาคือ เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานได้รับการอบรม อบรมหรือศึกษาเพิ่มเติมเพื่อพัฒนางานตามนโยบายการดำเนินงานสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุ ค่าเฉลี่ย = 3.93 และเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานมีพื้นฐานความรู้ในการดำเนินงานสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุ เห็นด้วยน้อยที่สุด ค่าเฉลี่ย = 3.65 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.6 แสดงระดับความคิดเห็นของการนำนโยบายการดำเนินงานสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุไปปฏิบัติ (ด้านความร่วมมือหรือการตอบสนองของผู้นำนโยบายไปปฏิบัติ)

รายการ	Mean	S.D.	แปลผล
16. ส่วนราชการระดับจังหวัดให้ความร่วมมือและสนับสนุนในการประชาสัมพันธ์ ให้ข้อมูลข่าวสาร ขั้นตอนในการนำนโยบายการดำเนินงานสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุไปปฏิบัติแก่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง	3.70	0.75	มาก
17. ส่วนระดับอำเภอให้ความร่วมมือและสนับสนุนในการประชาสัมพันธ์ ให้ข้อมูลข่าวสาร ขั้นตอนในการนำนโยบายของการดำเนินงานสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุไปปฏิบัติแก่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องด้วยดี	3.74	0.73	มาก
18. กำนัน/ผู้ใหญ่บ้านให้ความร่วมมือและสนับสนุนในการประชาสัมพันธ์ ให้ข้อมูลข่าวสาร ขั้นตอนในการนำนโยบายการดำเนินงานสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุไปปฏิบัติแก่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง	3.95	0.48	มาก
19. เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องให้ความร่วมมือและสนับสนุนในการประชาสัมพันธ์ ให้ข้อมูลข่าวสาร ขั้นตอนในการนำนโยบายการดำเนินงานสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุไปปฏิบัติแก่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง	3.77	0.79	มาก
รวม	3.79	0.69	มาก

จากตารางที่ 4.6 พบผลการศึกษาดังนี้ ประชาชนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการนำนโยบายการดำเนินงานสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุไปปฏิบัติ ด้านความร่วมมือหรือการตอบสนองของผู้นำนโยบายไปปฏิบัติในระดับเห็นด้วยมาก ค่าเฉลี่ย = 3.79 เมื่อพิจารณารายข้อเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยตามเกณฑ์การวิเคราะห์พบว่า กำนัน/ผู้ใหญ่บ้านให้ความร่วมมือและสนับสนุนในการประชาสัมพันธ์ ให้ข้อมูลข่าวสาร ขั้นตอนในการนำนโยบายการดำเนินงานสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุไปปฏิบัติแก่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องด้วยดี เห็นด้วยมากที่สุด ค่าเฉลี่ย = 3.95 รองลงมาคือ เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องให้ความร่วมมือและสนับสนุนในการประชาสัมพันธ์ ให้ข้อมูลข่าวสาร ขั้นตอนในการนำนโยบายการดำเนินงานสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุไปปฏิบัติแก่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องด้วยดี ค่าเฉลี่ย = 3.77 และส่วนราชการระดับจังหวัดให้ความร่วมมือและสนับสนุนในการประชาสัมพันธ์ ให้ข้อมูลข่าวสาร ขั้นตอนในการนำนโยบายการดำเนินงานสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุไปปฏิบัติแก่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องด้วยดี เห็นด้วยน้อยที่สุด ค่าเฉลี่ย = 3.70 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.7 แสดงระดับความคิดเห็นของการนำนโยบายการดำเนินงานสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุไปปฏิบัติ (ด้านลักษณะขององค์การที่นำนโยบายไปปฏิบัติ)

รายการ	Mean	S.D.	แปลผล
20. ผู้ปฏิบัติมีความเข้าใจนโยบายของการดำเนินงานสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุก่อนที่จะปฏิบัติงาน	4.12	0.82	มาก
21. ผู้ปฏิบัติมีความรู้ความสามารถในการนำนโยบายการดำเนินงานสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุไปปฏิบัติ	4.12	0.78	มาก
22. ผู้ปฏิบัติงานมีความเต็มใจที่จะปฏิบัติงานตามนโยบายของการดำเนินงานสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุ	4.05	0.87	มาก
23. ผู้ปฏิบัติงานมีความยินดีที่จะให้บริการและให้ความร่วมมือแก่บุคคลในหน่วยงานในการนำนโยบายการดำเนินงานสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุไปปฏิบัติ	4.23	0.70	มากที่สุด
24. ผู้ปฏิบัติงานมีความพร้อมที่จะอุทิศและเสียสละเวลาให้กับการนำนโยบายการดำเนินงานสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุไปปฏิบัติ	4.13	0.84	มาก
รวม	4.13	0.80	มาก

จากตารางที่ 4.7 พบผลการศึกษาดังนี้ ประชาชนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการนำนโยบายการดำเนินงานสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุไปปฏิบัติ ด้านลักษณะขององค์การที่นำนโยบายไปปฏิบัติในระดับเห็นด้วยมาก ค่าเฉลี่ย = 4.13 เมื่อพิจารณาเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า ผู้ปฏิบัติงานมีความยินดีที่จะให้บริการและให้ความร่วมมือแก่บุคคลในหน่วยงานในการนำนโยบายการดำเนินงานสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุไปปฏิบัติ เห็นด้วยมากที่สุด ค่าเฉลี่ย = 4.23 รองลงมาคือ ผู้ปฏิบัติงานมีความพร้อมที่จะอุทิศและเสียสละเวลาให้กับการนำนโยบายการดำเนินงานสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุไปปฏิบัติ ค่าเฉลี่ย = 4.13 และ ผู้ปฏิบัติงานมีความเต็มใจที่จะปฏิบัติงานตามนโยบายของการดำเนินงานสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุ เห็นด้วยน้อยที่สุด ค่าเฉลี่ย = 4.05 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.8 แสดงระดับความคิดเห็นของการนำนโยบายการดำเนินงานสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุไปปฏิบัติ (ประสิทธิภาพในการติดต่อสื่อสาร)

รายการ	Mean	S.D.	แปลผล
25. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีการประชาสัมพันธ์การนำนโยบายการดำเนินงานสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุในรูปแบบของสื่อต่างๆ ให้ผู้ที่เกี่ยวข้องได้ทราบเกี่ยวกับขั้นตอน วิธีการดำเนินงาน และระยะเวลา	3.96	0.70	มาก
26. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถหาข้อมูลการดำเนินงานสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุจากเว็บไซต์ของกระทรวงมหาดไทยได้	3.93	0.72	มาก
27. เจ้าหน้าที่ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ให้บริการข้อมูลข่าวสาร ตอบคำถามแก่ผู้ที่เกี่ยวข้องโดยวิธีด้วยตนเอง และทางโทรศัพท์ด้วยความชัดเจน	3.85	0.78	มาก
28. เจ้าหน้าที่ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้บริการข้อมูล ขั้นตอนการดำเนินการตามนโยบายการดำเนินงานสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุด้วยความชัดเจน	3.95	0.74	มาก
29. ผู้ที่มีส่วนร่วมตามนโยบายการดำเนินงานสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุได้รับทราบข้อมูลข่าวสาร ด้วยความเข้าใจอย่างชัดเจน และสามารถปฏิบัติตามได้อย่างถูกต้อง	3.92	0.72	มาก
รวม	3.92	0.73	มาก

จากตารางที่ 4.8 พบผลการศึกษาดังนี้ ประชาชนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการนำนโยบายการดำเนินงานสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุไปปฏิบัติ ประสิทธิภาพในการติดต่อสื่อสารในระดับเห็นด้วยมาก ค่าเฉลี่ย = 3.92 เมื่อพิจารณารายข้อเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยตามเกณฑ์การวิเคราะห์พบว่า หน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีการประชาสัมพันธ์การนำนโยบายการดำเนินงานสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุในรูปแบบของสื่อต่างๆ ให้ผู้ที่เกี่ยวข้องได้ทราบเกี่ยวกับขั้นตอน วิธีการดำเนินงาน และระยะเวลา เห็นด้วยมากที่สุด ค่าเฉลี่ย = 3.96 รองลงมาคือ เจ้าหน้าที่ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้บริการข้อมูล ขั้นตอนการดำเนินการตามนโยบายการดำเนินงานสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุด้วยความชัดเจน ค่าเฉลี่ย = 3.95 และเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้บริการข้อมูลข่าวสาร ตอบคำถามแก่ผู้ที่เกี่ยวข้องโดยวิธีด้วยตนเอง และทางโทรศัพท์ด้วยความชัดเจน เห็นด้วยน้อยที่สุด ค่าเฉลี่ย = 3.85 ตามลำดับ

4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลระดับความสำเร็จของการนำนโยบายการดำเนินงานสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุไปปฏิบัติ

การศึกษาการนำนโยบาย สวัสดิการผู้สูงอายุไปปฏิบัติ กรณีศึกษา: เทศบาลตำบลไร่เก่า อำเภอสามร้อยยอด จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จากการศึกษาได้ผลการวิเคราะห์ข้อมูลระดับความสำเร็จของการนำนโยบายการดำเนินงานสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุไปปฏิบัติดังนี้

ตารางที่ 4.9 แสดงระดับความสำเร็จของการนำนโยบายการดำเนินงานสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุไปปฏิบัติ

รายการ	Mean	S.D.	ผลผล
1. ด้านสุขภาพและการรักษาพยาบาล	3.64	0.86	มาก
1.1. เทศบาลจัดกิจกรรม/โครงการที่เป็นประโยชน์ในด้านสุขภาพให้แก่ผู้สูงอายุ	3.79	0.81	มาก
1.2. เทศบาลจัดกิจกรรม/โครงการที่เกี่ยวกับการป้องกันและฟื้นฟูสุขภาพอนามัยให้แก่ผู้สูงอายุ	3.77	0.77	มาก
1.3. เทศบาลมีบริการด้านพาหนะสำหรับผู้สูงอายุ	3.36	0.99	ปานกลาง
2. ด้านรายได้	3.52	0.83	มาก
2.4. เทศบาลจัดเตรียมและส่งเสริมให้ผู้สูงอายุสามารถประกอบอาชีพได้ตามต้องการ	3.24	0.93	ปานกลาง
2.5. เทศบาลมีการจัดระบบการบริการสวัสดิการสังคมในด้านเบี้ยยังชีพแก่ผู้สูงอายุ	3.73	0.81	มาก
2.6. เทศบาลมีการจัดระบบกองทุนสวัสดิการแก่ผู้สูงอายุและชุมชน	3.58	0.76	มาก
3. ด้านที่พักอาศัย	3.51	0.88	มาก
3.7. เทศบาลมีสวัสดิการการสร้างบ้านพักแก่ผู้สูงอายุที่ยากจน	3.44	0.98	มาก
3.8. เทศบาลจัดบริการสวัสดิการแก่ครอบครัวผู้สูงอายุที่ประสบปัญหาความเดือดร้อนด้านต่างๆ	3.45	0.93	มาก
3.9. เทศบาลให้การสนับสนุนการดูแลผู้สูงอายุในชุมชน	3.65	0.72	มาก
4. ด้านนันทนาการ	3.53	0.94	มาก
4.10. เทศบาลให้การสนับสนุนการจัดสวนสุขภาพ/ลานออกกำลังกายสำหรับผู้สูงอายุและชุมชน	3.28	1.05	ปานกลาง
4.11. เทศบาลให้การสนับสนุนกิจกรรมของผู้สูงอายุที่อยู่ในชมรมผู้สูงอายุ	3.63	0.87	มาก
4.12. เทศบาลให้การสนับสนุนด้านงบประมาณแก่ชมรมผู้สูงอายุ	3.68	0.89	มาก

ตารางที่ 4.9 (ต่อ)

รายการ	Mean	S.D.	แปลผล
5. ด้านความมั่นคงทางสังคม	3.46	1.00	มาก
5.13. เทศบาลให้การสนับสนุนการบริการอาปนกิจสงเคราะห์ และ กองทุนต่างๆให้แก่ผู้สูงอายุ	3.40	1.03	ปานกลาง
5.14. เทศบาลให้การสนับสนุนและอำนวยความสะดวกแก่ผู้สูงอายุ ที่มาติดต่อบริการด้านต่างๆ	3.83	0.89	มาก
5.15. เทศบาลให้การสนับสนุนการปฏิบัติศาสนกิจที่วัดของผู้สูงอายุ	3.13	1.07	ปานกลาง
6. ด้านการสร้างบริการและเครือข่ายการเกื้อหนุน	3.73	0.95	มาก
6.16. เทศบาลให้การสนับสนุนการดำเนินงานชมรมผู้สูงอายุ	3.77	0.90	มาก
6.17. เทศบาลจัดให้มีกลุ่มอาสาสมัครดูแลผู้สูงอายุที่บ้านในชุมชน	3.79	0.95	มาก
6.18. เทศบาลมีการจัดทำฐานข้อมูลผู้สูงอายุอย่างเป็นระบบ	3.63	0.98	มาก
รวมทุกด้าน	3.56	0.91	มาก

จากตารางที่ 4.9 พบผลการศึกษาดังนี้ ประชาชนพึงพอใจเกี่ยวกับความสำเร็จของการนำนโยบายการดำเนินงานสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุไปปฏิบัติ ในระดับพอใจมาก ค่าเฉลี่ย =3.56 เมื่อพิจารณารายข้อเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยตามเกณฑ์การวิเคราะห์พบว่า เทศบาลตำบลไร่เก่าให้การสนับสนุนและอำนวยความสะดวกแก่ผู้สูงอายุที่มาติดต่อบริการด้านต่างๆ เห็นด้วยมากที่สุด ค่าเฉลี่ย =3.83 (ด้านความมั่นคงทางสังคม) รองลงมาคือ เทศบาลตำบลไร่เก่าจัดให้มีกลุ่มอาสาสมัครดูแลผู้สูงอายุที่บ้านในชุมชน ค่าเฉลี่ย =3.79 (ด้านการสร้างบริการและเครือข่ายการเกื้อหนุน) และเทศบาลตำบลไร่เก่าให้การสนับสนุนการปฏิบัติศาสนกิจที่วัดของผู้สูงอายุ เห็นด้วยน้อยที่สุด ค่าเฉลี่ย =3.13 (ด้านความมั่นคงทางสังคม) ตามลำดับ

ความสัมพันธ์ของตัวแปร

สมมติฐานข้อที่ 1. “ความสำเร็จของการนำนโยบายไปปฏิบัติอยู่ในระดับมาก”

สมมติฐานข้อที่ 2 “ปัจจัยส่วนบุคคล และปัจจัยแห่งความสำเร็จของนโยบาย มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับความสำเร็จของการนำนโยบายการดำเนินงานสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุไปปฏิบัติ”

สมมติฐานข้อที่ 3 “ปัจจัยส่วนบุคคล และปัจจัยแห่งความสำเร็จของนโยบาย ร่วมกันอธิบายการผันแปรความสำเร็จของการนำนโยบายการดำเนินงานสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุไปปฏิบัติได้อย่างน้อยร้อยละ 30 ”

4.4 ผลการทดสอบสมมติฐาน

การศึกษาครั้งนี้ได้นำปัจจัยแห่งความสำเร็จของนโยบาย โดยแบ่งออกเป็น 6 ด้านคือ 1.ด้านมาตรฐานและวัตถุประสงค์ของนโยบาย 2.ด้านทรัพยากรของนโยบาย 3.ด้านปริมาณและคุณภาพของบุคลากร 4.ด้านความร่วมมือหรือการตอบสนองของผู้นำนโยบายไปปฏิบัติ 5.ด้านลักษณะขององค์การที่นำนโยบายไปปฏิบัติ 6.ด้านประสิทธิภาพในการติดต่อสื่อสาร และปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ 1.เพศ 2.อายุ 3.ระดับการศึกษา 4.อาชีพ 5.รายได้ต่อเดือน เพื่อศึกษาความสำเร็จของการนำนโยบายการดำเนินงานสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุไปปฏิบัติ โดยใช้วิธีสมการเส้นตรง (Linear Regression) และศึกษาความสัมพันธ์ของตัวแปรที่มีผลต่อความสำเร็จของการนำนโยบายการดำเนินงานสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุไปปฏิบัติ โดยใช้แบบจำลองทางเศรษฐมิติในรูปแบบการถดถอยเชิงซ้อน และประมาณค่าสมการโดยวิธีกำลังสองน้อยที่สุด โดยใช้วิธี Multiple Regression การศึกษาความสำเร็จของการนำนโยบายการดำเนินงานสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุไปปฏิบัติ : กรณีศึกษา เทศบาลตำบลไร่เก่า อำเภอสามร้อยยอด จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จำนวน 265 คน ได้ใช้สัมประสิทธิ์ BETA (β) และค่าสัมประสิทธิ์ในการตัดสินใจ (R^2)

ด้านความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรปัจจัยแห่งความสำเร็จของนโยบาย และปัจจัยส่วนบุคคล กับความสำเร็จของการนำนโยบายการดำเนินงานสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุไปปฏิบัติ การวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยแห่งความสำเร็จของนโยบาย และปัจจัยส่วนบุคคลมี 11 ตัวแปร คือ 1.เพศ(X1) 2.อายุ (X2) 3.ระดับการศึกษา (X3) 4.อาชีพ(X4) 5. รายได้ต่อเดือน (X5) 6.ด้านมาตรฐานและวัตถุประสงค์ของนโยบาย (X6) 7.ด้านทรัพยากรของนโยบาย (X7) 8.ด้านปริมาณและคุณภาพของบุคลากร (X8) 9.ด้านความร่วมมือหรือการตอบสนองของผู้นำนโยบายไปปฏิบัติ (X9) 10.ด้านลักษณะขององค์การที่นำนโยบายไปปฏิบัติ (X10) 11.ด้านประสิทธิภาพในการติดต่อสื่อสาร (X11) ซึ่งเป็นตัวแปรอิสระ กับตัวแปรตาม คือความสำเร็จของการนำนโยบายการดำเนินงานสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุไปปฏิบัติ เพื่อศึกษาเปรียบเทียบหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ตัวแปรปัจจัยส่วนบุคคล และปัจจัยแห่งความสำเร็จของนโยบาย ปรากฏผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ อาชีพ (X4) มีความสัมพันธ์เชิงลบต่อความสำเร็จของการนำนโยบายการดำเนินงานสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุไปปฏิบัติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ0.05 มีความแกร่งของความสัมพันธ์ในระดับต่ำ ($r=-.137$) ปัจจัยแห่งความสำเร็จของนโยบายด้านทรัพยากรของนโยบาย (X6) มีความสัมพันธ์เชิงบวก ต่อความสำเร็จของการนำนโยบายการดำเนินงานสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุไปปฏิบัติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ0.05 และมีความแกร่งของความสัมพันธ์ในระดับต่ำมาก ($r=.132$) ปัจจัยแห่งความสำเร็จของนโยบายด้านปริมาณและคุณภาพของบุคลากร (X8) มีความสัมพันธ์เชิงลบ ต่อความสำเร็จของการนำนโยบายการดำเนินงานสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุไปปฏิบัติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ0.05 และมีความแกร่งของความสัมพันธ์ในระดับต่ำมาก ($r= -.138$)ปัจจัยแห่งความสำเร็จของนโยบายด้านความร่วมมือหรือการตอบสนองของผู้นำนโยบายไปปฏิบัติ (X9) มีความสัมพันธ์เชิงบวก ต่อความสำเร็จของการนำนโยบายการดำเนินงานสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุไปปฏิบัติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ0.01 และมีความแกร่งของ

ความสัมพันธ์ในระดับปานกลางค่อนข้างต่ำ ($r=.314$) ปัจจัยแห่งความสำเร็จของนโยบายด้านประสิทธิภาพในการติดต่อสื่อสาร (X11) มีความสัมพันธ์เชิงบวก ต่อความสำเร็จของการนำนโยบายการดำเนินงานสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุไปปฏิบัติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และมีความแกร่งของความสัมพันธ์ในระดับปานกลางค่อนข้างต่ำ ($r= .479$.) ตารางที่ 4.10

ตารางที่ 4.10 สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่ศึกษา

ปัจจัยส่วนบุคคล	ความสำเร็จของ การนำนโยบาย(Y)	ระดับ
เพศ (X1)	-.032	N/S
อายุ (X2)	-.042	N/S
การศึกษา (X3)	.040	N/S
อาชีพ (X4)	-.137*	ต่ำมาก
รายได้ต่อเดือน (X5)	.080	N/S
ด้านมาตรฐานและวัตถุประสงค์ของนโยบาย(X6)	.099	N/S
ด้านทรัพยากรของนโยบาย(X7)	.132*	ต่ำมาก
ด้านปริมาณและคุณภาพของบุคลากร(X8)	-.138*	ต่ำมาก
ด้านความร่วมมือหรือการตอบสนองของผู้นำนโยบายไปปฏิบัติ(X9)	.314**	ปานกลางค่อนข้างต่ำ
ด้านลักษณะขององค์กรที่นำนโยบายไปปฏิบัติ(X10)	-.008	N/S
ด้านประสิทธิภาพในการติดต่อสื่อสาร(X11)	.479**	ปานกลาง

N = 257

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ =0.05 ** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ =0.05

1. ผลการทดสอบสมมติฐานข้อที่ 1 “ความสำเร็จของการนำนโยบายไปปฏิบัติอยู่ในระดับมาก”

ความสำเร็จของการนำนโยบายไปปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ด้านสุขภาพและการรักษาพยาบาล ด้านรายได้ ด้านที่พักอาศัย ด้านนันทนาการ ด้านความมั่นคงทางสังคม ด้านการสร้างบริการและเครือข่ายการเกื้อหนุน รวมทั้งด้านประชาชนพึงพอใจเกี่ยวกับความสำเร็จของการนำนโยบายการดำเนินงานสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุไปปฏิบัติ ในระดับพอใจมาก

2. ผลการทดสอบสมมติฐานข้อที่ 2

ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ อาชีพ มีความสัมพันธ์เชิงลบ กับความสำเร็จของการนำนโยบายการดำเนินงานสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุไปปฏิบัติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ0.05 จึงปฏิเสธสมมติฐานข้อที่ 2 “ปัจจัยส่วนบุคคล และปัจจัยแห่งความสำเร็จของนโยบาย มีความสัมพันธ์เชิงบวก กับความสำเร็จของการนำนโยบายการดำเนินงานสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุไปปฏิบัติ”

ปัจจัยแห่งความสำเร็จของนโยบาย ได้แก่ 1.ด้านทรัพยากรของนโยบาย (X7) 2.ด้านความร่วมมือหรือการตอบสนองของผู้นำนโยบายไปปฏิบัติ (X9) 3.ด้านประสิทธิภาพในการติดต่อสื่อสาร (X11) มีความสัมพันธ์เชิงบวก กับความสำเร็จของการนำนโยบายการดำเนินงานสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุไปปฏิบัติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ0.05 จึงยอมรับสมมติฐานข้อที่ 1 (บางส่วน) “ปัจจัยส่วนบุคคล และปัจจัยแห่งความสำเร็จของนโยบาย มีความสัมพันธ์เชิงบวก กับความสำเร็จของการนำนโยบายการดำเนินงานสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุไปปฏิบัติ”

จากการหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ 11 ตัวแปรกับตัวแปรตาม ด้วยสหสัมพันธ์เพียร์สัน มี 3 ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์เชิงบวก กับความสำเร็จของการนำนโยบายการดำเนินงานสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุไปปฏิบัติ คือ 1.ด้านทรัพยากรของนโยบาย (X7) 2.ด้านความร่วมมือหรือการตอบสนองของผู้นำนโยบายไปปฏิบัติ (X9) 3.ด้านประสิทธิภาพในการติดต่อสื่อสาร (X11) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ0.05 และมี 2 ตัวแปร มีความสัมพันธ์เชิงลบ กับความสำเร็จของการนำนโยบายการดำเนินงานสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุไปปฏิบัติ คือ 1.ตัวแปรอาชีพ (X4) 2.ด้านปริมาณและคุณภาพของบุคลากร (X8) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ0.05

ความสัมพันธ์ดังกล่าวมานี้ยังไม่ได้ควบคุมความแตกต่างของตัวแปรอิสระอื่นๆ ดังนั้น จึงยังไม่อาจสรุปความสัมพันธ์ตามผลที่ได้จากการทดสอบด้วยสหสัมพันธ์เพียร์สันอย่างเดียวได้ ต้องใช้การวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุ (MULTIPLE REGRESSION) เพื่อให้ทราบถึงความสัมพันธ์เชิงเหตุและเชิงผลของตัวแปรอิสระแต่ละตัวกับตัวแปรตามโดยขจัดตัวแปรอิสระอื่นๆ ออกก่อน

จากการทดสอบทางสถิติโดยใช้วิธีการวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุ (MULTIPLE REGRESSION) โดยวิธีแบบขั้นตอน (STEPWISE) ระหว่างตัวแปรตาม (Y) คือประสิทธิผลของความสำเร็จของการนำนโยบายการดำเนินงานสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุไปปฏิบัติ กับตัวแปรอิสระ (X) ที่มี 11 ปัจจัย คือ 1.เพศ (X1) 2.อายุ (X2) 3.ระดับการศึกษา (X3) 4.อาชีพ (X4) 5.รายได้ต่อเดือน (X5) 6.ด้านมาตรฐานและวัตถุประสงค์ของนโยบาย (X6) 7.ด้านทรัพยากรของนโยบาย (X7) 8.ด้านปริมาณและคุณภาพของบุคลากร (X8) 9.ด้านความร่วมมือหรือการตอบสนองของผู้นำนโยบายไปปฏิบัติ (X9) 10.ด้านลักษณะขององค์การที่นำนโยบายไปปฏิบัติ (X10) 11.ด้านประสิทธิภาพในการติดต่อสื่อสาร (X11)

สมการคือ $(Y) = B_0 + B_1 (X1) + B_2 (X2) + B_3 (X3) + B_4 (X4) + B_5 (X5) + B_6 (X6) + B_7 (X7) + B_8 (X8) + B_9 (X9) + B_{10} (X10) + B_{11} (X11)$

ผลการวิเคราะห์ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ค่าสถิติต่าง ๆ ขึ้นมาพิจารณาผลการวิเคราะห์ถดถอยพหุแบบขั้นตอน ปรากฏว่าตัวแปรอิสระทั้ง 11 คือ 1.เพศ (X1) 2.อายุ (X2) 3.ระดับการศึกษา (X3) 4.อาชีพ (X4) 5.รายได้ต่อเดือน (X5) 6.ด้านมาตรฐานและวัตถุประสงค์ของนโยบาย (X6) 7.ด้านทรัพยากรของนโยบาย (X7) 8.ด้านปริมาณและคุณภาพของบุคลากร (X8) 9.ด้านความร่วมมือหรือการตอบสนองของผู้นำนโยบายไปปฏิบัติ (X9) 10.ด้านลักษณะขององค์การที่นำนโยบายไปปฏิบัติ(X10) 11.ด้านประสิทธิภาพในการติดต่อสื่อสาร (X11) ร่วมกันอธิบายการผันแปร ความสำเร็จของการนำนโยบายการดำเนินงานสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุไปปฏิบัติได้ร้อยละ 33.5 ($R^2 = 0.335$) โดยตัวแปรอิสระที่มีอำนาจการอธิบายมากที่สุดในสมการ มี 5 ตัวแปรคือ 1. ด้านประสิทธิภาพในการติดต่อสื่อสาร (X11) 2.ด้านความร่วมมือหรือการตอบสนองของผู้นำนโยบายไปปฏิบัติ (X9) 3.ด้านลักษณะขององค์การที่นำนโยบายไปปฏิบัติ (X10) 4.ด้านทรัพยากรของนโยบาย (X7) 5.รายได้ต่อเดือน (X5) มีอิทธิพลกับ ความสำเร็จของการนำนโยบายการดำเนินงานสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุไปปฏิบัติ ดังตารางที่ 4.11

ตารางที่ 4.11 แสดงผลการวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุแบบขั้นตอน ระหว่างความสำเร็จของการนำนโยบายการดำเนินงานสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุไปปฏิบัติ กับปัจจัยแห่งความสำเร็จของนโยบาย

ตัวแปร		แบบจำลอง
ด้านประสิทธิภาพในการติดต่อสื่อสาร(X11)	B	.396
	T	(7.661)**
ด้านความร่วมมือหรือการตอบสนองของผู้นำนโยบายไปปฏิบัติ (X9)	B	.274
	T	(6.059)**
ด้านลักษณะขององค์การที่นำนโยบายไปปฏิบัติ(X10)	B	-.157
	T	(-4.066)**
ด้านทรัพยากรของนโยบาย(X7)	B	-.123
	T	(-2.179)*
รายได้ต่อเดือน(X5)	B	.063
	T	(2.007)*
ตัวคงที่		1.925
		(7.661)
T		0.335
		.3842
		26.767

R²

See

0.000***

F

Sig. F

B = ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอย

*** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .005

3. ผลการทดสอบสมมติฐานข้อที่ 3

ผลการวิเคราะห์ถดถอยพหุแบบขั้นตอน ปัจจัยส่วนบุคคล 5 ตัวแปร และปัจจัยแห่งความสำเร็จของนโยบาย 6 ตัวแปร ร่วมกันอธิบายการผันแปรความสำเร็จของการนำนโยบายการดำเนินงานสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุไปปฏิบัติ ได้ร้อยละ 33.5 โดยมีตัวแปรอิสระที่มีอำนาจการอธิบายมากที่สุดในสมการมี 5 ตัวแปร จึงเป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 3 “ปัจจัยส่วนบุคคล และปัจจัยแห่งความสำเร็จของนโยบาย ร่วมกันอธิบายการผันแปร ความสำเร็จของการนำนโยบายการดำเนินงานสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุไปปฏิบัติ ได้อย่างน้อยร้อยละ 30”

4.5 สรุป

จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่าง ความสำเร็จของการนำนโยบายการดำเนินงานสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุไปปฏิบัติ กับตัวแปรต่าง ๆ ที่กล่าวมาแล้ว พบว่าปัจจัยส่วนบุคคลคือ อายุ และปัจจัยแห่งความสำเร็จของนโยบาย มีความสัมพันธ์ในเชิงบวก กับความสำเร็จของการนำนโยบายการดำเนินงานสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุไปปฏิบัติ

เมื่อวิเคราะห์ถดถอยพหุแบบขั้นตอนพบว่า ปัจจัยส่วนบุคคล และปัจจัยแห่งความสำเร็จของนโยบาย ร่วมกันอธิบายการผันแปรความสำเร็จของการนำนโยบายการดำเนินงานสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุไปปฏิบัติ ได้อย่างน้อยร้อยละ 30 โดยมีตัวแปรอิสระที่มีอำนาจการอธิบายมากที่สุดในสมการมี 5 ตัวแปร

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผลการวิจัย และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การนำนโยบาย สวัสดิการผู้สูงอายุไปปฏิบัติ ของเทศบาลตำบลไร่เก่า อำเภอสามร้อยยอด จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ สรุปผล ดังต่อไปนี้

5.1 สรุปผลการวิจัย

5.2 อภิปรายผลการวิจัย

5.3 ข้อเสนอแนะ

5.1 สรุปผลการวิจัย

จากการวิจัยเรื่อง ปัจจัยแห่งความสำเร็จของการนำนโยบายการดำเนินงานสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุไปปฏิบัติ : กรณีศึกษาเทศบาลตำบลไร่เก่า อำเภอสามร้อยยอด จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ดังนี้

1. ลักษณะประชากรของกลุ่มตัวอย่าง

เพศ ประชาชนส่วนใหญ่เพศหญิง ร้อยละ 56.8 และเพศชาย ร้อยละ 43.2

อายุ ประชาชนส่วนใหญ่มีอายุ 61 ปีขึ้นไป ร้อยละ 57.6 รองลงมาอายุระหว่าง 56-60 ปี ร้อยละ 19.8 อายุไม่เกิน 45 ปี ร้อยละ 11.7 และอายุระหว่าง 46-55 ปี ร้อยละ 10.9 น้อยที่สุดตามลำดับ

ระดับการศึกษา ประชาชนส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับประถมศึกษา ร้อยละ 79.4 และระดับมัธยมศึกษาขึ้นไป ร้อยละ 20.6 ตามลำดับ

อาชีพ ประชาชนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกร ร้อยละ 40.5 รองลงมารับจ้างทั่วไป ร้อยละ 20.2 ค้าขาย ร้อยละ 13.2 รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ ร้อยละ 1.9 และไม่ได้ประกอบอาชีพ ร้อยละ 24.1

รายได้ต่อเดือน ประชาชนส่วนใหญ่มีรายได้ระหว่าง 5,001 - 10,000 บาทมากที่สุด ร้อยละ 40.1 รองลงมาได้รายได้ต่ำกว่า 5,000 บาท ร้อยละ 37.4 และมีรายได้มากกว่า 10,000 บาท ร้อยละ 22.6 ตามลำดับ

2. ปัจจัยแห่งความสำเร็จของการนำนโยบายการดำเนินงานสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุไปปฏิบัติ : กรณีศึกษาเทศบาลตำบลไร่เก่า อำเภอสามร้อยยอด จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

ภาพรวมในระดับเห็นด้วยมาก ค่าเฉลี่ย = 4.01 เมื่อพิจารณารายข้อเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยตามเกณฑ์การวิเคราะห์พบว่า นโยบายของการดำเนินงานสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุมีเป็นประโยชน์ต่อผู้สูงอายุ เห็นด้วยมากที่สุด ค่าเฉลี่ย = 4.28 (ด้านมาตรฐานและวัตถุประสงค์ของนโยบาย) รองลงมาคือนโยบายของการดำเนินงานสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุมีเป้าหมายของการดำเนินงานที่ชัดเจนเป็นรูปธรรม ค่าเฉลี่ย = 4.25 (ด้านมาตรฐานและวัตถุประสงค์ของนโยบาย) และเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานมีพื้นฐานความรู้ในการดำเนินงานสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุ เห็นด้วยน้อยที่สุด ค่าเฉลี่ย = 3.65 (ด้านปริมาณและคุณภาพของบุคลากร) ตามลำดับ

3. ระดับความคิดเห็นของการนำนโยบายการดำเนินงานสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุไปปฏิบัติ (ด้านมาตรฐานและวัตถุประสงค์ของนโยบาย)

ประชาชนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการนำนโยบายการดำเนินงานสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุไปปฏิบัติ ด้านมาตรฐานและวัตถุประสงค์ของนโยบายในระดับเห็นด้วยมาก ค่าเฉลี่ย = 4.23 เมื่อพิจารณารายข้อเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยตามเกณฑ์การวิเคราะห์พบว่า นโยบายของการดำเนินงานสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุมีเป็นประโยชน์ต่อผู้สูงอายุ เห็นด้วยมากที่สุด ค่าเฉลี่ย = 4.28 รองลงมาคือ นโยบายของการดำเนินงานสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุมีเป้าหมายของการดำเนินงานที่ชัดเจนเป็นรูปธรรม ค่าเฉลี่ย = 4.25 และผู้สูงอายุได้รับผลประโยชน์จากนโยบายของการดำเนินงานสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุ เห็นด้วยน้อยที่สุดค่าเฉลี่ย = 4.17 ตามลำดับ

4. ระดับความคิดเห็นของการนำนโยบายการดำเนินงานสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุไปปฏิบัติ (ด้านทรัพยากรของนโยบาย)

ประชาชนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการนำนโยบายการดำเนินงานสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุไปปฏิบัติ ด้านทรัพยากรของนโยบายในระดับเห็นด้วยมาก ค่าเฉลี่ย = 4.10 เมื่อพิจารณารายข้อเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยตามเกณฑ์การวิเคราะห์พบว่า หน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถเพียงพอแก่การนำนโยบายของการดำเนินงานสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุไปปฏิบัติ เห็นด้วยมากที่สุด ค่าเฉลี่ย = 4.16 รองลงมาคือ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีสถานที่ในการดำเนินงานตามนโยบายสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุอย่างเพียงพอ ค่าเฉลี่ย = 4.13 และหน่วยงานที่มีส่วนร่วมมีความพร้อมในด้านวัสดุ อุปกรณ์ในการนำนโยบายของการดำเนินงานสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุไปปฏิบัติ เห็นด้วยน้อยที่สุด ค่าเฉลี่ย = 4.02 ตามลำดับ

5. ระดับความคิดเห็นของการนำนโยบายการดำเนินงานสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุไปปฏิบัติ

(ด้านปริมาณและคุณภาพของบุคลากร)

ประชาชนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการนำนโยบายการดำเนินงานสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุไปปฏิบัติ ด้านปริมาณและคุณภาพของบุคลากรในระดับเห็นด้วยมาก ค่าเฉลี่ย = 3.84 เมื่อพิจารณารายข้อเรียงลำดับ ค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยตามเกณฑ์การวิเคราะห์พบว่า เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานมีจำนวนเพียงพอกับปริมาณงานที่ต้องปฏิบัติ เห็นด้วยมากที่สุด ค่าเฉลี่ย = 3.95 รองลงมาคือ เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานได้รับการอบรม ดูงาน หรือศึกษาเพิ่มเติมเพื่อพัฒนางานตามนโยบายการดำเนินงานสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุ ค่าเฉลี่ย = 3.93 และ เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานมีพื้นฐานความรู้ในการดำเนินงานสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุ เห็นด้วยน้อยที่สุด ค่าเฉลี่ย = 3.65 ตามลำดับ

6. ระดับความคิดเห็นของการนำนโยบายการดำเนินงานสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุไปปฏิบัติ (ด้านความร่วมมือหรือการตอบสนองของผู้นำนโยบายไปปฏิบัติ)

ประชาชนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการนำนโยบายการดำเนินงานสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุไปปฏิบัติ ด้านความร่วมมือหรือการตอบสนองของผู้นำนโยบายไปปฏิบัติในระดับเห็นด้วยมาก ค่าเฉลี่ย = 3.79 เมื่อพิจารณารายข้อเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยตามเกณฑ์การวิเคราะห์พบว่า กำนันผู้ใหญ่บ้านให้ความร่วมมือและสนับสนุนในการประชาสัมพันธ์ ให้ข้อมูลข่าวสาร ขั้นตอนในการนำนโยบายการดำเนินงานสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุไปปฏิบัติแก่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องด้วยดี เห็นด้วยมากที่สุดค่าเฉลี่ย=3.95 รองลงมาคือ เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องให้ความร่วมมือและสนับสนุนในการประชาสัมพันธ์ ให้ข้อมูลข่าวสาร ขั้นตอนในการนำนโยบายการดำเนินงานสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุไปปฏิบัติแก่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องด้วยดี ค่าเฉลี่ย = 3.77 และส่วนราชการระดับจังหวัดให้ความร่วมมือและสนับสนุนในการประชาสัมพันธ์ ให้ข้อมูลข่าวสาร ขั้นตอนในการนำนโยบายการดำเนินงานสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุไปปฏิบัติแก่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องด้วยดี เห็นด้วยน้อยที่สุด ค่าเฉลี่ย = 3.70 ตามลำดับ

7. ระดับความคิดเห็นของการนำนโยบายการดำเนินงานสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุไปปฏิบัติ (ด้านลักษณะขององค์การที่นำนโยบายไปปฏิบัติ)

ประชาชนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการนำนโยบายการดำเนินงานสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุไปปฏิบัติ ด้านลักษณะขององค์การที่นำนโยบายไปปฏิบัติในระดับเห็นด้วยมาก ค่าเฉลี่ย = 4.13 เมื่อพิจารณารายข้อเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยตามเกณฑ์การวิเคราะห์พบว่า ผู้ปฏิบัติงานมีความยินดีที่จะให้บริการ และให้ความร่วมมือแก่บุคคลในหน่วยงานในการนำนโยบายการดำเนินงานสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุไปปฏิบัติ เห็นด้วยมากที่สุด ค่าเฉลี่ย = 4.23 รองลงมาคือ ผู้ปฏิบัติงานมีความพร้อมที่จะอุทิศและเสียสละเวลาให้กับการนำนโยบายการดำเนินงานสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุไปปฏิบัติ ค่าเฉลี่ย = 4.13 และ

ผู้ปฏิบัติงานมีความเต็มใจที่จะปฏิบัติงานตามนโยบายของการดำเนินงานสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุ เห็นด้วยน้อยที่สุด ค่าเฉลี่ย =4.05 ตามลำดับ

8. ระดับความคิดเห็นของการนำนโยบายการดำเนินงานสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุไปปฏิบัติ (ประสิทธิภาพในการติดต่อสื่อสาร)

ประชาชนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการนำนโยบายการดำเนินงานสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุไปปฏิบัติ ประสิทธิภาพในการติดต่อสื่อสารในระดับเห็นด้วยมาก ค่าเฉลี่ย =3.92 เมื่อพิจารณารายข้อเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยตามเกณฑ์การวิเคราะห์พบว่า หน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีการประชาสัมพันธ์การนำนโยบายการดำเนินงานสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุในรูปแบบของสื่อต่างๆ ให้ผู้ที่เกี่ยวข้องได้ทราบเกี่ยวกับขั้นตอน วิธีการดำเนินงาน และระยะเวลา เห็นด้วยมากที่สุด ค่าเฉลี่ย =3.96 รองลงมาคือ เจ้าหน้าที่ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้บริการข้อมูล ขั้นตอนการดำเนินการตามนโยบายการดำเนินงานสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุด้วยความชัดเจน ค่าเฉลี่ย =3.95 และเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ให้บริการข้อมูลข่าวสารตอบคำถามแก่ผู้ที่เกี่ยวข้องโดยวิธีด้วยตนเอง และทางโทรศัพท์ด้วยความชัดเจน เห็นด้วยน้อยที่สุด ค่าเฉลี่ย =3.85 ตามลำดับ

9. ระดับความสำเร็จของการนำนโยบายการดำเนินงานสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุไปปฏิบัติ ประชาชนพึงพอใจเกี่ยวกับความสำเร็จของการนำนโยบายการดำเนินงานสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุไปปฏิบัติในระดับพอใจมาก ค่าเฉลี่ย = 3.56 เมื่อพิจารณารายข้อเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยตามเกณฑ์การวิเคราะห์พบว่า เทศบาลตำบลไร่เก่าให้การสนับสนุนและอำนวยความสะดวกแก่ผู้สูงอายุที่มาติดต่อบริการด้านต่างๆ เห็นด้วยมากที่สุด ค่าเฉลี่ย = 3.83 (ด้านความมั่นคงทางสังคม) (ด้านการสร้างบริการและเครือข่ายการเกื้อหนุน) และเทศบาลตำบลไร่เก่าให้การสนับสนุนการปฏิบัติศาสนกิจที่วัดของผู้สูงอายุ เห็นด้วยน้อยที่สุด ค่าเฉลี่ย = 3.13 (ด้านความมั่นคงทางสังคม) ตามลำดับ

10. ความสัมพันธ์ของตัวแปร จากการทดสอบสมมติฐานสรุปได้ว่า

ผลการทดสอบสมมติฐานข้อที่ 1

ความสำเร็จของการนำนโยบายไปปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ด้านสุขภาพและการรักษาพยาบาล ด้านรายได้ ด้านที่พักอาศัย ด้านนันทนาการ ด้านความมั่นคงทางสังคม ด้านการสร้างบริการและเครือข่ายการเกื้อหนุน รวมทุกด้านประชาชนพึงพอใจเกี่ยวกับความสำเร็จของการนำนโยบายการดำเนินงานสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุไปปฏิบัติ ในระดับพอใจมากจึงยอมรับสมมติฐานข้อที่ 1

ผลการทดสอบสมมติฐานข้อที่ 2

ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ อาชีพ มีความสัมพันธ์เชิงลบ กับความสำเร็จของการนำนโยบายการดำเนินงานสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุไปปฏิบัติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงปฏิเสธสมมติฐานข้อที่ 2

ปัจจัยแห่งความสำเร็จของนโยบาย ได้แก่ 1.ด้านทรัพยากรของนโยบาย (x7) 2.ด้านความร่วมมือหรือการตอบสนองของผู้นำนโยบายไปปฏิบัติ (x9) 3.ด้านประสิทธิภาพในการติดต่อสื่อสาร (x11) มีความสัมพันธ์เชิงบวก กับความสำเร็จของการนำนโยบายการดำเนินงานสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุไปปฏิบัติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงยอมรับสมมติฐานข้อที่ 2

ผลการทดสอบสมมติฐานข้อที่ 3

ผลการวิเคราะห์ถดถอยพหุแบบขั้นตอน ปัจจัยส่วนบุคคล 5 ตัวแปร และปัจจัยแห่งความสำเร็จของนโยบาย 6 ตัวแปร ร่วมกันอธิบายการผันแปรความสำเร็จของการนำนโยบายการดำเนินงานสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุไปปฏิบัติ ได้ร้อยละ 33.5 โดยมีตัวแปรอิสระที่มีอำนาจการอธิบายมากที่สุดในสมการมี 5 ตัวแปร จึงเป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 3 “ปัจจัยส่วนบุคคล และปัจจัยแห่งความสำเร็จของนโยบาย ร่วมกันอธิบายการผันแปร ความสำเร็จของการนำนโยบายการดำเนินงานสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุไปปฏิบัติ ได้อย่างน้อยร้อยละ 30”

ดังนั้นจากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่าง ความสำเร็จของการนำนโยบายการดำเนินงานสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุไปปฏิบัติ กับตัวแปรต่าง ๆ ที่กล่าวมาแล้ว พบว่าปัจจัยส่วนบุคคลคือ อายุ และปัจจัยแห่งความสำเร็จของนโยบาย มีความสัมพันธ์ในเชิงบวก กับความสำเร็จของการนำนโยบายการดำเนินงานสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุไปปฏิบัติ

เมื่อวิเคราะห์ถดถอยพหุแบบขั้นตอนพบว่า ปัจจัยส่วนบุคคล และปัจจัยแห่งความสำเร็จของนโยบาย ร่วมกันอธิบายการผันแปรความสำเร็จของการนำนโยบายการดำเนินงานสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุไปปฏิบัติ ได้อย่างน้อยร้อยละ 30

5.2 การอภิปรายผล

ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาปัจจัยแห่งความสำเร็จของการนำนโยบายการดำเนินงานสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุไปปฏิบัติ : กรณีศึกษาเทศบาลตำบลไร่เก่า อำเภอสามร้อยยอด จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ผลการวิจัยครั้งนี้สามารถอภิปรายผลตามลำดับของวัตถุประสงค์ของการวิจัยดังต่อไปนี้

1. **ด้านสุขภาพอนามัยและการรักษาพยาบาล** โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าเทศบาลตำบลไร่เก่า มีการจัดกิจกรรมหรือโครงการที่เป็นประโยชน์เกี่ยวกับการป้องกันและฟื้นฟูสุขภาพอนามัยให้กับผู้สูงอายุ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปาริชาติ คำคม (2552, หน้า67-68) ได้ศึกษาเรื่องความต้องการบริการด้านสุขภาพอนามัยของผู้สูงอายุในชมรมผู้สูงอายุ จังหวัดนนทบุรี ผลการศึกษาพบว่าผู้สูงอายุมีความต้องการบริการด้านสุขภาพอนามัยในเกือบทุกเรื่อง โดยความต้องการบริการด้านสุขภาพ

อนามัยของผู้สูงอายุนั้นจะสอดคล้องกับกิจกรรมที่โรงพยาบาลให้บริการเป็นกิจกรรมหลักๆ แก่สมาชิก ผู้สูงอายุเป็นประจำอยู่แล้ว ปัจจัยเอื้อต่อการรับบริการด้านสุขภาพอนามัย โดยเฉพาะความพึงพอใจใน บริการที่ผู้สูงอายุได้รับมีส่วนต่อความต้องการบริการด้านสุขภาพอนามัย โดยผู้สูงอายุที่มีความพึงพอใจต่อ บริการ มีความต้องการบริการด้านสุขภาพอนามัยสูงกว่ากลุ่มที่ไม่เคยใช้บริการ

2. **ด้านความมั่นคงทางสังคม** โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาตามรายข้อพบว่า เทศบาล ตำบลไร่เก่าให้การสนับสนุนการบริการ ฅาปนกิจสงเคราะห์และกองทุนต่าง ๆ ให้แก่ผู้สูงอายุอยู่ในระดับ ปานกลาง และการอำนวยความสะดวกแก่ผู้สูงอายุที่มาติดต่อรับบริการต่าง ๆ อยู่ในระดับมาก ซึ่งขัดแย้ง กับงานวิจัยของ ระพีพรรณ คำหอม และคณะ (2552 , หน้า77-78) ได้ประเมินโครงการบริการสวัสดิการ สังคมเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุในประเทศไทย ที่ดำเนินการโดยภาครัฐ 4 บริการ ได้แก่ บริการสถาน สงเคราะห์ บริการเบี้ยยังชีพ บริการสังคมในชุมชน (เน้นศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน) และบริการ ฅาปนกิจสงเคราะห์ ผลการศึกษา พบว่า บริการที่รัฐจัดทำแต่เพียงผู้เดียว คือ บริการสถานสงเคราะห์ บริการเบี้ยยังชีพ และศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน ส่วนฅาปนกิจสงเคราะห์เป็นบริการที่ผู้สูงอายุ และครอบครัวเป็นผู้จัดเอง สำหรับประสิทธิภาพในการดำเนินงาน พบว่า กลไกการบริหารจัดการของรัฐยัง ไม่มีประสิทธิภาพ หลักเกณฑ์การคัดเลือกผู้สูงอายุเข้าสถานสงเคราะห์และการรับเบี้ยยังชีพยังขาด มาตรฐาน ส่วนศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน กลไกการจัดตั้งคณะกรรมการเป็นไปตามระบบ ราชการ ไม่ได้มาจากตัวแทนของชุมชนอย่างแท้จริง ในส่วนของผลการดำเนินงานในแต่ละบริการ พบว่า สถานสงเคราะห์สามารถตอบสนองความต้องการ ทางกายภาพได้ แต่ไม่สามารถตอบสนองความต้องการ ด้านจิตใจได้ บริการมีเพียงพอแต่ไม่เป็นธรรม

3. **ด้านรายได้** โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาตามรายข้อพบว่า เทศบาลตำบลไร่เก่ามี การส่งเสริมให้ผู้สูงอายุสามารถประกอบอาชีพตามความต้องการอยู่ในระดับปานกลางและมีการจัดระบบ สวัสดิการสังคมในด้านเบี้ยยังชีพให้ผู้สูงอายุอยู่ในระดับมากซึ่งได้สอดคล้องกับงานวิจัยของ ชำนาญ แดง ทอง (2553,หน้า74-76) ได้ศึกษาเรื่องความมั่นคงทางด้านเศรษฐกิจของผู้สูงอายุในเขตชนบท จังหวัด สุพรรณบุรี ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีมั่นคงด้านรายได้ในระดับปานกลาง ในขณะที่มี ความมั่นคงด้านทรัพย์สินและความมั่นคงด้านการครองชีพอยู่ในระดับสูง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความมั่นคง ทางด้านเศรษฐกิจของผู้สูงอายุ ได้แก่ ปัจจัยส่วนบุคคล คือ การพัฒนาศักยภาพทางเศรษฐกิจ ความสามารถในการจ่าย ภาวะสุขภาพ และการมีรายได้ที่มาจากตนเอง ปัจจัยด้านความมั่นคงทางสังคม ได้แก่ การได้รับการเกื้อหนุนทางสังคมในรูปของสิ่งของและบริการ เช่น การได้รับเบี้ยเลี้ยงยังชีพ และ

รายได้ที่มาจากตนเองมีอิทธิพลเชิงบวกและเชิงลบต่อความมั่นคงทางด้านเศรษฐกิจอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยตัวแปรทั้งหมดสามารถอธิบายความมั่นคงทางด้านเศรษฐกิจของผู้สูงอายุได้ถึงร้อยละ 63.80 ซึ่งชี้ให้เห็นว่า “รายได้” อาจไม่ใช่จุดสำคัญเท่ากับความมั่นคงทางด้านอื่น ๆ เช่น ความมั่นคงทางด้านทรัพย์สินหรือการครองชีพ ในการสร้างความมั่นคงทางด้านเศรษฐกิจให้กับผู้สูงอายุ นั้น ตัวผู้สูงอายุ บุตร/หลาน/ครอบครัวชุมชนและสังคม ตลอดจนภาครัฐควรที่จะมีบทบาทพร้อมกัน และในส่วนของผู้สูงอายุ ที่ยากไร้ที่ได้รับเบี้ยเลี้ยงยังชีพเป็นรายเดือน ภาครัฐที่จะมีมาตรการในการช่วยเหลือด้านอื่น ๆ หรือมีการปรับเบี้ยยังชีพให้สูงขึ้นเพื่อให้สอดคล้องกับค่าครองชีพที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน นอกจากนี้ในรายชื่อของเทศบาลตำบลไร่เก่ามีการจัดระบบการบริการสวัสดิการสังคมในด้านเบี้ยยังชีพแก่ผู้สูงอายุ ได้สอดคล้องกับงานวิจัยของ ระพีพรรณ คำหอม และคณะ (2557, หน้า 5) ที่ได้ศึกษาเรื่องโครงการการประเมินผลการจ่ายเงินสงเคราะห์เพื่อการยังชีพ พบว่าองค์การบริหารส่วนตำบล สามารถดูแลให้ ผู้สูงอายุเข้าถึงการบริการได้มากขึ้น มีความ สะดวก สามารถปรับเบี้ยยังชีพได้ด้วยตนเอง ทำให้เสียค่าใช้จ่ายน้อยลง ดังนั้นความพร้อมในการจัดระบบของเทศบาลตำบลไร่เก่าขึ้นอยู่กับความตระหนักและการให้ความสำคัญด้านสวัสดิการแก่ผู้สูงอายุ ของผู้นำเทศบาลตำบลไร่เก่าเป็นอย่างมาก

5.3 ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ด้านมาตรฐานและวัตถุประสงค์ของนโยบาย ควรดำเนินงานให้ชัดเจนเป็นรูปธรรมเพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ตรงตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้

1.2 ด้านทรัพยากรของนโยบาย หน่วยงานภาครัฐและผู้ที่เกี่ยวข้องควรสนับสนุนงบประมาณให้เพียงพอกับการนำไปใช้ในการดำเนินงานตามนโยบายของการดำเนินงานสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุไปปฏิบัติให้บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้

1.3 ด้านการติดต่อสื่อสาร และกิจกรรมการนำนโยบายไปปฏิบัติ เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานควรมีการติดต่อสื่อสารและประสานงานระหว่างกัน และกับหน่วยอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องด้วย

1.4 ด้านลักษณะของหน่วยงานที่นำนโยบายไปปฏิบัติ เจ้าหน้าที่ควรให้คำแนะนำและคำปรึกษาแก่ผู้สูงอายุ และบุตรหลานของผู้สูงอายุให้มากขึ้น

1.5 เทศบาลตำบลไร่เก่าควรเผยแพร่ความรู้ในเรื่องสิทธิของผู้สูงอายุให้ประชาชนได้รับรู้และเข้าใจ

1.6 ควรส่งเสริมการอบรมอาชีพให้กับผู้สูงอายุให้หลากหลายโดยมีวิทยากรมาให้ความรู้

1.7 ควรมีการให้บริการด้านยานพาหนะสำหรับผู้สูงอายุในพื้นที่

1.8 เจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบงานควรได้รับการอบรมอย่างสม่ำเสมอเกี่ยวกับงานในส่วนที่เกี่ยวข้องกับผู้สูงอายุ

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการนำนโยบายการดำเนินงานสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุไปปฏิบัติ

2.2 ควรศึกษาเกี่ยวกับประสิทธิภาพการนำนโยบาย การดำเนินงานสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุไปปฏิบัติ

2.3 ควรศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการนำนโยบายการดำเนินงานสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุไปปฏิบัติในเขตพื้นที่อื่น ๆ

บรรณานุกรม

- กรมประชาสงเคราะห์. (2551). รายงานประจำปีกรมประชาสงเคราะห์ กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม. กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม. กรมประชาสงเคราะห์
- กฤษดา จันทรเจริญ. (2555). ศักยภาพในการนำนโยบายถ่ายโอนงานด้านสวัสดิการสังคมไปปฏิบัติขององค์การบริหารส่วนตำบลชั้น 1 ในจังหวัดเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, กระทรวงมหาดไทย. (2558). มาตรฐานการสงเคราะห์ผู้สูงอายุ. กรุงเทพฯ : ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- กองสวัสดิการสงเคราะห์. (2550). “คุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ”, นิตยสารประชาสงเคราะห์. 50 (5) (กันยายน-ตุลาคม 2550).
- ชัตติยา กรรณสูตร. (2554). “กลุ่มสี่จะจะสะสมทรัพย์เพื่อพัฒนาคุณธรรมครบวงจรของชีวิต พระอาจารย์ สุบิน ปรินโต จังหวัดตราด” ใน ฌรงค์ เพ็ชรประเสริฐ (บก.) เศรษฐศาสตร์การเมือง (เพื่อชุมชน) ฉบับที่ 18. สวัสดิการโดยภาคชุมชน (1) : กลุ่มออมทรัพย์. ศูนย์ศึกษาเศรษฐศาสตร์การเมือง คณะเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ชำนาญ แดงทอง. (2553). ความมั่นคงทางด้านเศรษฐกิจของผู้สูงอายุในเขตชนบท จังหวัดสุพรรณบุรี. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหิดล.
- ไตรรัตน์ ทองสัมฤทธิ์. (2558). ปัจจัยเกื้อหนุนและสภาวะที่ผู้สูงอายุได้รับการเข้าร่วมทำงานอาสาสมัคร. การค้นคว้าแบบอิสระปริญญาสาขารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ทศพร ศิริสัมพันธ์. (2554). เทคนิควิธีการวิเคราะห์นโยบาย. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นพวรรณ จงวัฒนา และคณะ. (2551). ฐานข้อมูลผู้สูงอายุในประเทศไทย. กรุงเทพฯ: สถาบันประชากรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นิตประภา แก้วกระจ่าง. (2550). การประเมินโครงการกองทุนส่งเสริมการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุในหมู่บ้านและชุมชนเมือง (เข็ยั้งชีพ) กรณีศึกษา: องค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภออุทอง จังหวัดสุพรรณบุรี. รายงานการศึกษาอิสระปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต (การปกครองท้องถิ่น) วิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ปาริชาติ คำคม. (2552). ความต้องการบริการด้านสุขภาพอนามัยของผู้สูงอายุในชมรมผู้สูงอายุ จังหวัดนนทบุรี. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหิดล.
- แผนนโยบายด้านผู้สูงอายุ. ค้นเมื่อ มิถุนายน 26, 2552 จาก http://oppo.opp.go.th/info/policy_plan1.htm.

- ระพีพรรณ คำหอม และคณะ. (2552). รายงานการวิจัยเรื่อง “การประเมินโครงการบริการสวัสดิการสังคม เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุไทย.” เอกสารประกอบการประชุม
- วิชาการระดับชาติ “บทบาทรัฐและองค์กรชุมชนกับผู้สูงอายุไทย: สถานการณ์ปัจจุบันและทิศทาง ในอนาคต. 23-24 ธันวาคม 2552.
- ระพีพรรณ คำหอม และคณะ. (2557). รายงานวิจัยเรื่องโครงการการประเมินผลการจ่ายเงินสงเคราะห์เพื่อ การยังชีพสำหรับผู้สูงอายุ. กรุงเทพฯ: บางกอกบล็อก.
- ล้วน สายยศ และ อังคณา สายยศ. (2556). หลักการวิจัยทางการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : ศูนย์ ส่งเสริมวิชาการ.
- _____. (2550). เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 9 .กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- วันทนี วาสิกะสินธุ์ และนนทพัฒน์ ปัทมดูล. (2558). ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับสวัสดิการสังคมและสังคม สงเคราะห์. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- วิจิตร ระวิวงศ์. (2552). อนาคตของสวัสดิการสังคมในประเทศไทย. เอกสารประกอบการสัมมนาทางวิชาการ เรื่อง สวัสดิการสังคมไทยในปัจจุบันและอนาคต คณะกรรมการสภาวิจัยแห่งชาติสาขาสังคมวิทยา. (อัด สำเนา).
- วิทยาลัยประชากรศาสตร์ . (2552). ข้อมูลผู้สูงอายุที่น่าสนใจ. กรุงเทพฯ: วิทยาลัยประชากรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- _____. (2550). บทสรุปผู้บริหาร สำรวจความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับความรู้ และทัศนคติที่มีต่อ ผู้สูงอายุ พ.ศ. 2550. กรุงเทพฯ: วิทยาลัยประชากรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วิภา อุตสรานนท์. (2550). ความพึงพอใจของผู้สูงอายุต่อการจ่ายเงินสงเคราะห์เบี้ยยังชีพขององค์การบริหาร ส่วนตำบลในเขตพื้นที่จังหวัดภูเก็ต. รายงานการศึกษาอิสระปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต (การปกครองท้องถิ่น) วิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- วิยะดา ติระแพทย์. (2551). การนำนโยบายถ่ายโอนงานสวัสดิการสังคมสู่การปฏิบัติงานขององค์การบริหารส่วน ตำบล. วิทยานิพนธ์สังคมสงเคราะห์ศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- วุฒิสาร ตันไชย. (2554). การกระจายอำนาจการปกครองส่วนท้องถิ่น. กรุงเทพฯ: ศูนย์ศึกษาการพัฒนา ประชาธิปไตย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- _____. (2557). การกระจายอำนาจและการปกครองท้องถิ่น: ความก้าวหน้าหลัง รัฐธรรมนูญ พ.ศ.2540. กรุงเทพฯ: สถาบันพระปกเกล้า.
- วรเดช จันทรศร. (2555). การนำนโยบายไปปฏิบัติ. กรุงเทพฯ: สหายบล็อกและการพิมพ์.
- _____. (2551). ทฤษฎีการนำนโยบายสาธารณะไปปฏิบัติ. กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค.
- ศิริพร เขียวไสว. (2550). การนำนโยบายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุไปปฏิบัติ : กรณีศึกษาขององค์การบริหาร ส่วนตำบล วังยาง จังหวัดสุพรรณบุรี. ปริญญาโท รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต (นโยบายสาธารณะ) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

- ศิริรัตน์ กิมขู. (2550). ความพึงพอใจของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลตะโละไกรทอง อำเภอไม้แก่น จังหวัดปัตตานี ที่มีต่อการบริหารงานด้านการสงเคราะห์เบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ. รายงานการศึกษาอิสระปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต (การปกครองท้องถิ่น) วิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- สิน พันธุ์พินิจ. (2557). เทคนิคการวิจัยทางสังคมศาสตร์. กรุงเทพฯ : จูเนียร์พับลิชชิง.
- สุทิน อ่อนอุบล. (2551). ปัจจัยที่มีผลต่อความต้องการบริการสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุในเขตชนบทจังหวัดชัยภูมิ. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการพัฒนา) มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- สุภาลักษณ์ เขียวขำ. (2553). การสนับสนุนทางสังคมที่มีผลต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในชมรมผู้สูงอายุ อำเภอวังทรายพูน จังหวัดพิจิตร. การค้นคว้าแบบอิสระปริญญาสาธาณสุขศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- โสภา หอยสังข์. (2552). ความต้องการการดูแลและการรับรู้การดูแลที่ได้รับจากครอบครัวของผู้สูงอายุ. วิทยานิพนธ์พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต (การพยาบาลผู้ใหญ่) มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
- สมบัติ อารังธัญวงศ์. (2553). นโยบายสาธารณะ: แนวคิด การวิเคราะห์และกระบวนการ. กรุงเทพฯ: เสมาธรรม
- สิริกัญญา ปานพวงศรี. (2553). การจัดสวัสดิการของภาครัฐแก่ผู้สูงอายุในเขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต (สังคมวิทยา) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี. (2555). คู่มือการปฏิบัติงานตามแผนปฏิบัติการกำหนดขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านงานส่งเสริมคุณภาพชีวิต. กรุงเทพฯ: สำนักนายกรัฐมนตรี.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี. (2560).
- อิทธิกร นุชนิยม. (2554). ปัจจัยที่ส่งผลต่อระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานตามแผนพัฒนา 3 ปี (พ.ศ.2554-2556) ของเทศบาลเมืองชุมพร จังหวัดชุมพร. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี.
- เอกสิทธิ์ สุทธิศาสนกุล. (2555). ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองส่วนท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดกาญจนบุรี. ปริญญามหาบัณฑิต สถาบันราชภัฏนครปฐม.
- Best, John W. (2011). *Research in Education*. 4th ed. Englewood Cliffs, New Jersey : Prentice – Hall,
- Bose, A.B. (2011). "Economic and social conditions of the elderly, with a special focus on women : needs and capabilities of the elderly," *Implications of Asia's Population Future for Older People in the Family*. Asian Population Studies Series No.145. ESCAP, United Nations.

- Cheung, Paul. (2012: 167-177). "Non-governmental response to ageing issues," *Added Years of Life in Asia : Current Situation and Future Challenges*. Asian Population Studies Series No.141 ESCAP, United Nations.
- Cohen, J. M., and Uphoff, N.T. (1981). "Participation's Place in Rural Development :Seeking Clarity through Specificity." *World Development* . Vol. 8 No. 3 : 223.
- F.C. Turner, John. (2012). *Housing by People : Toward Autonomy in Building Environments*. New York : Pantheon Books,
- Kaufman , Harold F. (2012). *Participation Organization Activities in Selected Kentucky Localities*. Agricultural Experimental Station Bullatin , S.I.
- Phalakornkule, Suchint and Saowalok Tongpan, (2012) "Elderly in Thailand," *Productive Ageing in Asia and the Pacific*. Asian Population Studies Series No.129.
- Ripley, Randal B. and Grace A. Franklin. (2013). *Bureaucracy And Policy Implementation*. Homewood, Illinois : The Dorsey Press.
- Yamane , Taro . (2013). *Statistics : An Introductory Analysis*. 3rd ed. Singapore : Harper International Editor.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
ใบขออนุญาตเก็บข้อมูล

ที่ ศธ ๐๕๘๒.๓๘/๐๕๒๕

วิทยาลัยนวัตกรรมการจัดการ

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์

๙๖ หมู่ ๓ ถ.พุทธมณฑลสาย ๕ ต.ศาลายา

อ.พุทธมณฑล จ.นครปฐม ๗๓๑๗๐

สิงหาคม ๒๕๖๐

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ข้อมูลในการทำการศึกษาระยะ

เรียน หัวหน้าสำนักงานปลัดเทศบาลตำบลไร่เก่า

ด้วย นางสาวฐิตินันท์ ศิลปี รหัสนักศึกษา ๒๕๙๒๐๙๐๓๘๑๔๐๒ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิตและรัฐประศาสนศาสตรดุษฎีบัณฑิต วิทยาลัยนวัตกรรมการจัดการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์ ทำการศึกษาอิสระ เรื่อง “ปัจจัยแห่งความสำเร็จของการนำนโยบายการดำเนินงานสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุไปปฏิบัติของเทศบาลตำบลไร่เก่า อำเภอสามร้อยยอด จังหวัดประจวบคีรีขันธ์” มีความประสงค์ขออนุเคราะห์ข้อมูลดังนี้ ๑) นโยบายสวัสดิการด้านผู้สูงอายุ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และ ๒) ข้อมูลด้านกายภาพ อาทิ เช่น พื้นที่ จำนวนประชาชน เพื่อนำไปใช้ในการทำการศึกษาระยะ

วิทยาลัยฯ พิจารณาแล้ว เห็นว่าหน่วยงานของท่านสามารถให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ทางด้านนโยบายการดำเนินงานสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุ จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์หน่วยงานของท่านให้ข้อมูลกับนักศึกษาระดับปริญญาโท ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา วิทยาลัยฯ ขอขอบคุณในความอนุเคราะห์ข้อมูลมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.เพ็ญศรี ฉिरินัง)

ผู้อำนวยการหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรดุษฎีบัณฑิต ปฏิบัติหน้าที่แทนผู้อำนวยการ

วิทยาลัยนวัตกรรมการจัดการ

ภาคผนวก ข
แบบสอบถามการวิจัย

เลขที่แบบสอบถาม

□□□

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง การนำนโยบายสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุไปปฏิบัติ กรณีศึกษา : เทศบาลตำบลไร่เก่า

อำเภอสามร้อยยอด จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามนี้ได้จัดทำขึ้น เพื่อการศึกษาหาข้อมูลประกอบการทำการศึกษาอิสระ เรื่อง การนำนโยบายสวัสดิการผู้สูงอายุไปปฏิบัติ กรณีศึกษา เทศบาลตำบลไร่เก่า อำเภอสามร้อยยอด จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ของนักศึกษาปริญญาโทหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์ โดยแบ่งออกเป็น 4 ส่วนคือ

ส่วนที่ 1 เกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย

1.1 สำหรับผู้สูงอายุหรือผู้ดูแลผู้สูงอายุ

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยการนำนโยบายไปปฏิบัติของเทศบาลตำบลไร่เก่า อำเภอสามร้อยยอด จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

ส่วนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับการนำนโยบายการดำเนินงานสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุไปปฏิบัติของเทศบาลตำบลไร่เก่า อำเภอสามร้อยยอด จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

ส่วนที่ 4 ข้อเสนอแนะการนำนโยบายการดำเนินงานสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุ เทศบาลตำบลไร่เก่า อำเภอสามร้อยยอด จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ไปปฏิบัติ

2. กรุณาตอบแบบสอบถามตามคำชี้แจงของแต่ละตอนให้ตรงกับสภาพที่เป็นจริง

3. คำตอบของท่าน ผู้ศึกษาจะนำมาวิเคราะห์ในทางสถิติและเสนอผลการวิเคราะห์เป็นส่วนรวม เพื่อนำไปใช้ในการนำนโยบายสวัสดิการผู้สูงอายุไปปฏิบัติ เทศบาลตำบลไร่เก่า อำเภอสามร้อยยอด จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ต่อไป ผู้ศึกษาขอขอบพระคุณเป็นอย่างยิ่งในความอนุเคราะห์ของท่านที่สละเวลาตอบแบบสอบถามในครั้งนี้ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณทุกท่านที่สละเวลาในการตอบแบบสอบถามชุดนี้

นางสาวฐิตินันท์ ศิลปี

นักศึกษาปริญญาโท วิทยาลัยนวัตกรรมการจัดการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์

สาขาวิชา นวัตกรรมการบริหารและการจัดการรัฐกิจ

วิชาเอก รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต

โทร. 0927097256

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย 3 ลงใน ที่ตรงกับความเป็นจริงมากที่สุด

1. เพศ

- ชาย หญิง

2. อายุ

- 36-45 ปี 46- 55 ปี 56-60 ปี 61 ปีขึ้นไป

3. ระดับการศึกษา

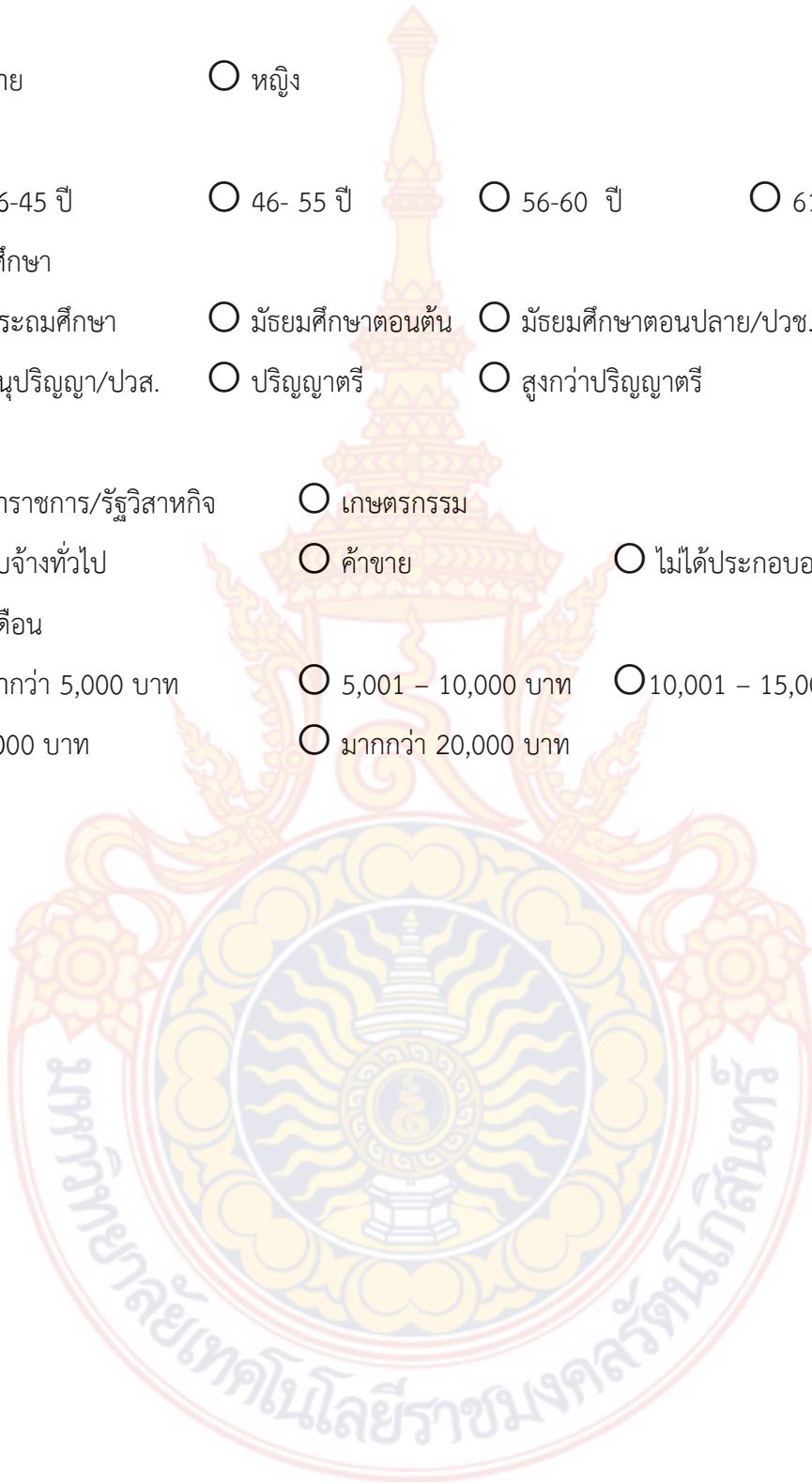
- ประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช.
 อนุปริญญา/ปวส. ปริญญาตรี สูงกว่าปริญญาตรี

4. อาชีพ

- ข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ เกษตรกรรม
 รับจ้างทั่วไป ค้าขาย ไม่ได้ประกอบอาชีพ

5. รายได้ต่อเดือน

- ต่ำกว่า 5,000 บาท 5,001 – 10,000 บาท 10,001 – 15,000 บาท
15,001 – 20,000 บาท มากกว่า 20,000 บาท

ส่วนที่ 2 ข้อมูลด้านปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการนำนโยบายสวัสดิการผู้สูงอายุไปปฏิบัติ กรณีศึกษา
เทศบาลตำบลไร่เก่า อำเภอสามร้อยยอด จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ไปปฏิบัติ

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย 3 ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามมากที่สุด

ปัจจัยการนำนโยบายไปปฏิบัติ	ระดับความสำเร็จ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. ด้านมาตรฐานและวัตถุประสงค์ของนโยบาย					
1. นโยบายการดำเนินงานสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุมีเป้าหมายการดำเนินงานที่ชัดเจนเป็นรูปธรรม					
2. นโยบายการดำเนินงานสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุเป็นประโยชน์ต่อผู้สูงอายุ					
3. นโยบายการดำเนินงานสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุสามารถปฏิบัติได้ตามระยะเวลาและขั้นตอนที่กำหนดอย่างต่อเนื่อง					
4. นโยบายการดำเนินงานสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุมีผลสัมฤทธิ์ตรงตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้					
5. ผู้สูงอายุได้รับผลประโยชน์จากนโยบายการดำเนินงานสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุ					
2. ด้านทรัพยากรของนโยบาย					
1. ได้รับงบประมาณที่เพียงพอในการดำเนินงานตามนโยบายสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุให้บรรลุเป้าหมายได้					
2. มีส่วนร่วมมีความพร้อมในด้านวัสดุ อุปกรณ์ในการนำนโยบายสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุไปปฏิบัติ					
3. บุคลากรที่มีความรู้ความสามารถเพียงพอแก่การนำนโยบายงานสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุไปปฏิบัติ					
4. สถานที่ในการดำเนินงานตามนโยบายสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุมีความเหมาะสม					

ปัจจัยการนำนโยบายไปปฏิบัติ	ระดับความสำเร็จ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
5. มีสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ เพื่อสนับสนุนให้การนำนโยบายงานสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุไปปฏิบัติสำเร็จมีความพร้อม					
3. ด้านปริมาณและคุณภาพของบุคลากร					
1. จำนวนเจ้าหน้าที่เพียงพอกับปริมาณงานที่ต้องปฏิบัติ					
2. ความรู้ความสามารถในการนำนโยบายการดำเนินงานสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุไปปฏิบัติของราชการ					
3. พื้นฐานความรู้ในการดำเนินงานสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติ					
4. การอบรม ดูงานหรือศึกษาเพิ่มเติมเพื่อพัฒนางานตามนโยบายการดำเนินงานสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุให้กับเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติ					
5. มีการศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมนอกเหนือจากความรู้ที่ได้รับจากการฝึกอบรมเพื่อนำนโยบายการดำเนินงานสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุไปปฏิบัติของเจ้าหน้าที่					
4. ด้านความร่วมมือหรือการตอบสนองของผู้นำนโยบายไปปฏิบัติ					
1. ส่วนราชการระดับจังหวัดให้ความร่วมมือและสนับสนุนในการประชาสัมพันธ์ ให้ข้อมูลข่าวสาร ขั้นตอนในการนำนโยบายการดำเนินงานสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุไปปฏิบัติแก่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องด้วยดี					
2. ส่วนระดับอำเภอให้ความร่วมมือและสนับสนุนในการประชาสัมพันธ์ ให้ข้อมูลข่าวสาร ขั้นตอนในการนำนโยบายของการดำเนินงานสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุไปปฏิบัติแก่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องด้วยดี					

ปัจจัยการนำนโยบายไปปฏิบัติ	ระดับความสำเร็จ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
3. กำหนด/ผู้ใหญ่บ้านให้ความร่วมมือและสนับสนุนในการประชาสัมพันธ์ ให้ข้อมูลข่าวสาร ขั้นตอนในการนำนโยบายการดำเนินงานสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุไปปฏิบัติแก่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องด้วยดี					
4. เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องให้ความร่วมมือและสนับสนุนในการประชาสัมพันธ์ ให้ข้อมูลข่าวสาร ขั้นตอนในการนำนโยบายการดำเนินงานสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุไปปฏิบัติแก่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องด้วยดี					
5. ด้านลักษณะขององค์การที่นำนโยบายไปปฏิบัติ					
1. มีความเข้าใจนโยบายของการดำเนินงานสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุก่อนที่จะปฏิบัติงานของผู้ปฏิบัติ					
2. มีความรู้ความสามารถในการนำนโยบายการดำเนินงานสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุไปปฏิบัติ					
3. มีความเต็มใจที่จะปฏิบัติงานตามนโยบายของการดำเนินงานสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุของผู้ปฏิบัติ					
4. มีความยินดีที่จะให้บริการและให้ความร่วมมือแก่บุคคลในหน่วยงานในการนำนโยบายการดำเนินงานสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุไปปฏิบัติของผู้ปฏิบัติ					
5. มีความพร้อมที่จะอุทิศและเสียสละเวลาให้กับการนำนโยบายการดำเนินงานสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุไปปฏิบัติของผู้ปฏิบัติ					
6. ประสิทธิภาพในการติดต่อสื่อสาร					

ปัจจัยการนำนโยบายไปปฏิบัติ	ระดับความสำเร็จ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. มีการประชาสัมพันธ์การนำนโยบายการดำเนินงานสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุในรูปแบบของสื่อต่างๆ ให้ผู้ที่เกี่ยวข้องได้ทราบเกี่ยวกับขั้นตอน วิธีการดำเนินงาน และระยะเวลา					
2. สามารถหาข้อมูลการดำเนินงานสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุจากเว็บไซต์ของกระทรวงมหาดไทยได้					
3. ให้บริการข้อมูลข่าวสาร ตอบคำถามแก่ผู้ที่เกี่ยวข้อง โดยวิธีด้วยตนเอง และทางโทรศัพท์ด้วยความชัดเจน					
4. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้บริการข้อมูล ขั้นตอนการดำเนินการตามนโยบายการดำเนินงานสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุด้วยความชัดเจน					
5. มีส่วนร่วมตามนโยบายการดำเนินงานสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุได้รับทราบข้อมูลข่าวสาร ด้วยความเข้าใจอย่างชัดเจน และสามารถปฏิบัติตามได้อย่างถูกต้อง					

ส่วนที่ 3 ข้อมูลด้านผลของการนำนโยบายการดำเนินงานสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุ ของเรื่อง การนำนโยบายสวัสดิการผู้สูงอายุไปปฏิบัติ กรณีศึกษา เทศบาลตำบลไร่เก่า อำเภอสามร้อยยอด จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ไปปฏิบัติ

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย 3 ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามมากที่สุด

การนำนโยบายการดำเนินงานสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุไปปฏิบัติ	ระดับความสำเร็จ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. ด้านสุขภาพและการรักษาพยาบาล					
1. จัดกิจกรรม/โครงการที่เป็นประโยชน์ในด้าน					

การนำนโยบายการดำเนินงานสวัสดิการสังคม ผู้สูงอายุไปปฏิบัติ	ระดับความสำเร็จ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
สุขภาพให้แก่ผู้สูงอายุ					
2. จัดกิจกรรม/โครงการที่เกี่ยวกับการป้องกันและ ฟื้นฟูสุขภาพอนามัยให้แก่ผู้สูงอายุ					
3. มีบริการด้านพาหนะสำหรับผู้สูงอายุ					
2. ด้านรายได้					
1. จัดเตรียมและส่งเสริมให้ผู้สูงอายุสามารถประกอบ อาชีพได้ตามต้องการ					
2. เทศบาลมีการจัดระบบการบริการสวัสดิการสังคม ในด้านเบี้ยยังชีพแก่ผู้สูงอายุ					
3. มีการจัดระบบกองทุนสวัสดิการแก่ผู้สูงอายุและ ชุมชน					
3. ด้านที่พักอาศัย					
1. มีสวัสดิการการสร้างบ้านพักแก่ผู้สูงอายุที่ยากจน					
2. จัดบริการสวัสดิการแก่ครอบครัวผู้สูงอายุที่ประสบ ปัญหาความเดือดร้อนด้านต่างๆ					
3. ให้การสนับสนุนการดูแลผู้สูงอายุในชุมชน					
4. ด้านนันทนาการ					
1. การสนับสนุนการจัดสวนสุขภาพ/ลานออกกำลังกาย สำหรับผู้สูงอายุและชุมชน					
2. การสนับสนุนกิจกรรมของผู้สูงอายุที่อยู่ในชมรม ผู้สูงอายุ					
3. การสนับสนุนด้านงบประมาณแก่ชมรมผู้สูงอายุ					
5. ด้านความมั่นคงทางสังคม					

การนำนโยบายการดำเนินงานสวัสดิการสังคม ผู้สูงอายุไปปฏิบัติ	ระดับความสำเร็จ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. การสนับสนุนการบริการพาณิชยกรรม และ กองทุนต่างๆให้แก่ผู้สูงอายุ					
2. การสนับสนุนและอำนวยความสะดวกแก่ผู้สูงอายุ ที่มาติดต่อบริการด้านต่างๆ					
3. การสนับสนุนการปฏิบัติศาสนกิจที่วัดของผู้สูงอายุ					
6. ด้านการสร้างบริการและเครือข่ายการเกื้อหนุน					
1. การสนับสนุนการดำเนินงานชมรมผู้สูงอายุ					
2. จัดให้มีกลุ่มอาสาสมัครดูแลผู้สูงอายุที่บ้านในชุมชน					
3. มีการจัดทำฐานข้อมูลผู้สูงอายุอย่างเป็นระบบ					

ส่วนที่ 4 ข้อเสนอแนะการนำนโยบายการดำเนินงานสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุเรื่อง การนำนโยบายสวัสดิการผู้สูงอายุไปปฏิบัติ กรณีศึกษา เทศบาลตำบลไร่เก่า อำเภอสามร้อยยอด จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ไปปฏิบัติ

.....

.....

.....

.....

*** ขอขอบคุณทุกท่านที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามในครั้งนี้ ***

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ - สกุล	นางสาวฐิตินันท์ ศิลป์
วัน เดือน ปีเกิด	17 มกราคม 2535
สถานที่เกิด	โรงพยาบาลค่ายธนระรัตน์ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์
ที่อยู่ปัจจุบัน	อำเภอปราณบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์
สถานที่ทำงาน	โรงเรียนรักษ์วิทยา อำเภอปราณบุรี
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2553	มัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนสามร้อยยอดวิทยาคม
พ.ศ. 2558	ปริญญาตรี ครุศาสตรบัณฑิต (เกียรตินิยมลำดับ 2) สาขา สังคมศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม
ประสบการณ์ทำงาน	
พ.ศ. 2559 - ปัจจุบัน	ตำแหน่ง ครู สถานที่ทำงาน โรงเรียนรักษ์วิทยา อำเภอปราณบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

